

UPPFÖRDES FÖR
SVERIGES RIKSDAG
ÅREN 1895-1904

Partiernas bostadspolitik

Valår 2026

Om rapporten

Bostadspolitiken är ett område som direkt påverkar alla som bor och röstar i Sverige. Samtidigt är det inte alltid så lätt att veta hur partierna ställer sig i olika bostadspolitiska frågor. Hyresgästföreningen vill med denna översikt hjälpa väljare, i alla upplåtelseformer, att bättre förstå partiernas förslag och positioner.

Rapporten består i huvudsak av tre olika delar:

→ **Mandatperioden i korthet** 10

En sammanfattning av de viktigaste bostadspolitiska händelserna under mandatperioden hittills. Särskilt fokus ligger på regeringens arbete och de nya reformer som föreslagits och genomförts.

→ **Partiernas ställningstaganden** 17

En genomgång av partiernas ställningstaganden i tio centrala bostadspolitiska motsatsförhållanden. Syftet är att tydliggöra var de stora skiljelinjerna mellan partierna går.

→ **Partiernas agerande i riksdagen** 109

En översiktlig sammanställning av hur riksdagspartierna har agerat i viktiga frågor som hanterats under mandatperioden. Mer specifikt handlar det här om röstbeteende och eventuella reservationer som partierna lämnat in.

Genomgången bygger främst på partiernas officiella dokument, såsom budgetförslag, parti- och kommittémotioner¹, hemsidor och partiprogram. Även nyhetsrapportering och eventuella utspel i media kan ingå i den sammanvägda bedömningen. Nytt för den här gången är att dokumentanalysen kompletterats med en fördjupande enkät som partierna själva fått svara på.

1) Vi bortser från enskilda motioner, då de inte nödvändigtvis representerar partilinjerna.

Innehåll

Om rapporten	2	Mandatperioden i korthet	10	Partiernas agerande i riksdagen	109
Tio motsatsförhållanden	4	Ambition #1: Ökat ägande och fler småhus.....	11	Åtgärder för tryggare bostadsområden.....	110
Bostadspolitikens inriktning: generell / behovsprövad	5	Ambition #2: Bättre utbud på hyresmarknaden.....	12	Åtgärder för en bättre bostadsförsörjning.....	110
Bostadsplanering: centraliserad / decentraliserad.....	5	Ambition #3: Förenklade plan- och byggregler.....	13	Lättnader i byggkraven för studentbostäder	111
Bostadsbyggande: stat / marknad	6	Ambition #4: Mer trygghet för hushåll och områden..	14	Ett nytt regelverk för bygglov.....	111
Skatt i bostadssektorn: hyresvänlig / ägarvänlig.....	6	Hyresgästföreningens bedömning av mandatperioden.....	16	En förbättrad modell för presumtionshyra	112
Hyressättning: kollektiv förhandling / marknadshyror	7	Partiernas ställningstaganden	17	Utveckling av makrotillsynsområdet.....	112
Renoveringar: stat / marknad	7	Hur bedömningarna ska läsas	18	Kommunala hyresgarantier för en socialt hållbar bostadsförsörjning.....	113
Klimat- och miljö i bostadspolitiken: höga klimatambitioner / låga klimatambitioner.....	8	Socialdemokraterna	19	En mer flexibel hyresmarknad (1)	113
Stadsplanering: täta stadsmiljöer/ villastäder.....	8	Miljöpartiet	30	En mer flexibel hyresmarknad (2)	114
Hyresmarknadens aktörer: professionella värdar / hobbyvärdar.....	9	Vänsterpartiet	41	En mer flexibel hyresmarknad (3)	114
Bostadsbidraget: behöver stärkas / behöver inte stärkas.....	9	Centerpartiet	52	Lag om hyrköp av bostad.....	115
		Moderaterna.....	63	Lag om avgift för områdessamverkan	115
		Kristdemokraterna	74	Källor och material	116
		Liberalerna.....	85		
		Sverigedemokraterna	96		
		Så tycker Hyresgästföreningen.....	107		

10 bostadspolitiska motsatsförhållanden

- Bostadspolitikens inriktning: generell / behovsprövad
- Bostadsplanering: centraliserad / decentraliserad
- Bostadsbyggande: stat/ marknad
- Skatt i bostadssektorn: hyresvänlig / ägarvänlig
- Hyressättning: kollektiv förhandling/ marknadshyror
- Renoveringar: stat / marknad
- Klimat & miljö i bostadspolitiken: höga ambitioner / låga ambitioner
- Stadsbyggnad: täta stadsmiljöer / villastäder
- Hyresmarknadens aktörer: Professionella värdar / "hobbyvärdar"
- Bostadsbidraget: behöver stärkas / behöver inte stärkas

Läs mer om hur Hyresgästföreningen ställer sig till de tio motsatsförhållandena i avsnittet [Så tycker Hyresgästföreningen](#)

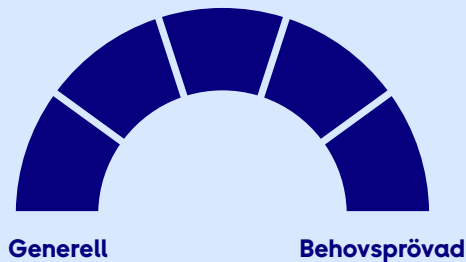

Bostadspolitikens inriktning: Generell / Behovsprövad

Sverige har en lång tradition av generell välfärdspolitik, så också på det bostadspolitiska området. Vårt system med förhandlade hyror och strävan efter goda bostäder till hela befolkningen är en del av denna generella ansats. Motsatsen hade varit att ge marknadslogiken större utrymme och samtidigt inrätta en parallell bostadssektor enbart för hushåll med låga inkomster.

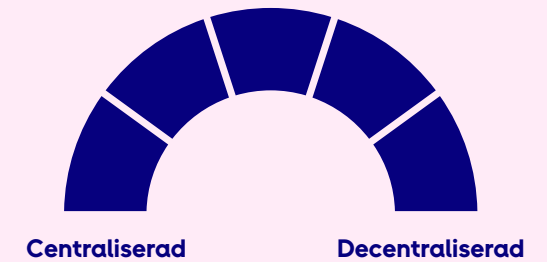
Vissa partier tycker att Sverige borde införa just denna kombination av marknadshyror och behovsprövade socialbostäder. Andra försvarar den svenska generella modellen och menar att den bland annat minskar segregation och främjar jämlikhet.

Bostadsplanering: Centraliserad / Decentraliserad

I flera av våra grannländer har staten en framskjuten roll när det kommer till planering av bostäder. I Sverige är den fysiska planeringen däremot väldigt decentraliserad. Det kommunala planmonopolet innebär att det i princip är helt upp till kommunerna att bestämma både var, och hur många bostäder som ska byggas. Samtidigt är det viktigt att betona att kommunerna naturligtvis måste hålla sig till de regelverk som finns på nationell nivå, exempelvis systemet för riksintressen och strandskyddet.

Vissa partier anser att kommunerna har allt för stora möjligheter att undandra sig sitt ansvar och föreslår därför någon form av statlig styrning. Andra partier menar i stället att statlig styrning riskerar att underminera det kommunala självbestämmandet och att de stora hindren för byggande finns i andra delar av systemet.

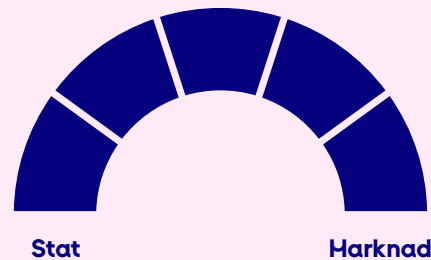

Bostadsbyggande: Stat / Marknad

Fram till den ekonomiska krisen på 1990-talet tog svenska staten stort ansvar för att finansiera bostadsproduktionen, bland annat genom statliga lån och subventioner till byggande. När staten sedan drog sig tillbaka landade ansvaret för finansiering i stället på hushållen. Det innebär att det primärt är hushållens betalningsförmåga, genom både lånade och egna pengar, som avgör hur många bostäder som blir byggda.

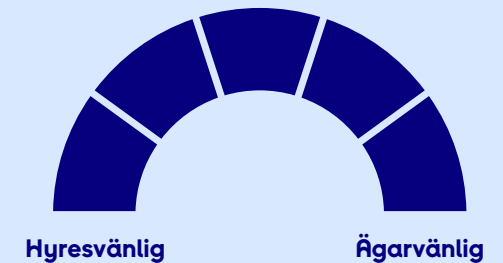
De flesta partier accepterar att olika former av statlig finansiering bidrar till högre nyproduktionstakt. Men där vissa vill se direkta byggstöd, vill andra i stället vidta åtgärder som på olika sätt stärker hushållens betalningsförmåga.

Skatt i bostadssektorn: Hyresvänlig / Ägarvänlig

Många svenskar har tjänat stort på sitt boende de senaste decennierna. Detta beror på att bostadspriserna har ökat kraftigt över tid, men också på att bostadsägande subventioneras på olika sätt, exempelvis genom generösa avdragsmöjligheter.

Det finns flera förslag på förändringar i bostads- och boendebeskattningen som skulle gynna hyresgäster på ett motsvarande sätt. Samtidigt är det lättare att hålla fast vid dagens system än att införa nya, potentiellt dyra, skattesubventioner. Att skära ner eller ta bort befintliga fördelar är dessutom politiskt känsligt. Den nuvarande (o)balansen har därför blivit ett normaltillstånd.

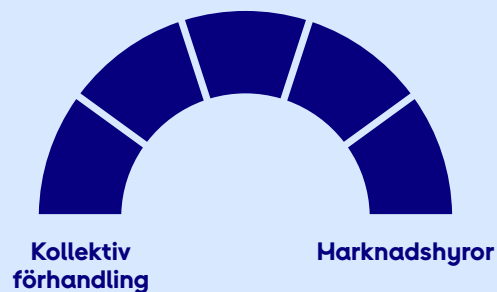

Hyressättning: Kollektiv förhandling / Marknadshyror

Frågan om marknadshyror återkommer med jämna mellanrum i den bostadspolitiska debatten.

Motståndare menar att marknadshyror skulle leda till högre boendekostnader, större osäkerhet och mer segregering. Partier som är positiva till marknadshyror menar i stället att det skulle leda till en högre byggtakt och bättre rörlighet på bostadsmarknaden. Hushåll som av olika anledningar inte har råd med en god bostad på marknadens villkor ska i stället hjälpas genom riktade insatser.

Frågan hänger alltså samman med valet mellan en generell och en behovsprövad välfärdsmodell, men också med synen på hyresrätt i största allmänhet: ska hyresrätten vara en permanent eller en tillfällig boendelösning?

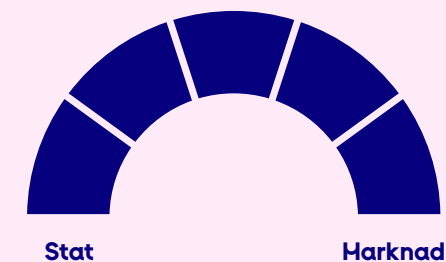

Renoveringar: Stat / Marknad

Stora delar av Sveriges bostadsbestånd, inte minst i miljonprogramsområden, är i stort behov av upprustning. Att genomföra större upprustningar och renoveringar är samtidigt förenat med stora kostnader, oavsett upplåtelseform.

I dagsläget förväntas hushållen i hög utsträckning själva finansiera upprustningar, åtminstone i hyresrätt där det i nuläget inte finns någon motsvarighet till bostadsägarnas rotavdrag. Renoveringar leder därför i regel till högre hyror, krympande ekonomiska marginaler och i värsta fall till att hyresgästen måste flytta.

Vissa partier anser att det är rätt att fastighetsägare, och i förlängningen hyresgästerna, står för kostnaden. Andra partier vill att staten går in och delfinansierar den här typen av åtgärder för att avlasta hushållen.

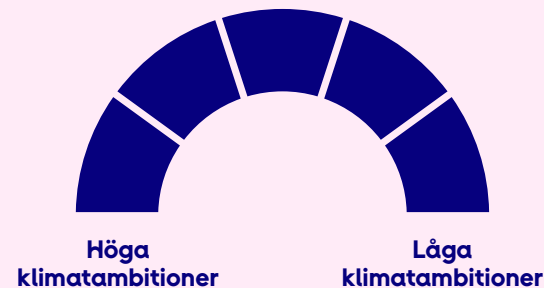

Klimat- och miljö i bostads- politiken: Höga klimatambitioner / Låga klimatambitioner

Bygg- och fastighetsbranschen står för drygt en femtedel av Sveriges totala utsläpp. En högre byggtakt innebär därmed målkonflikter för de partier som samtidigt vill begränsa utsläppen och hindra klimatförändringar.

Vissa partier ser klimat- och miljöaspekter som integrerade delar av en modern bostadspolitik, medan andra partier väljer att inte koppla ihop de olika frågorna överhuvudtaget. Hårdraget kan man säga att vissa partier ser bostadspolitik som underordnad klimat- och miljö, medan det för andra partier snarast är tvärtom.

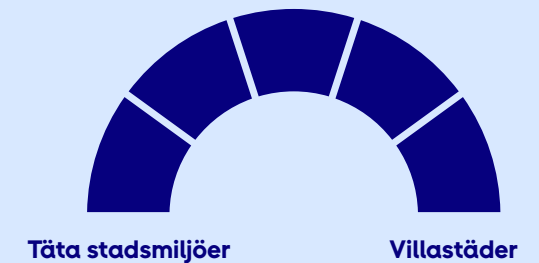

Stadsplanering: Täta stadsmiljöer / Villastäder

Kommunens planmonopol innebär att markens användning står under offentlig kontroll. Men hur och om en stad ska växa är ofta en politiskt känslig fråga som väcker mycket känslor.

Tät stadsbebyggelse skapar generellt sett bättre underlag för olika typer av samhällsservice, samtidigt som resursanvändningen per bostad är mycket lägre än för enfamiljshus. Å andra sidan finns det på många håll motstånd mot förtätning och vad som ses som sämre fungerande bostadsområden.

Vissa partier betonar den täta stadsbebyggelsen olika fördelar, medan andra snarare lägger fokus på att höja småhusbyggandet. Samtidigt innebär det kommunala planmonopolet att det med dagens system finns få statliga mekanismer för att direkt påverka vilken typ av bebyggelse som premieras.

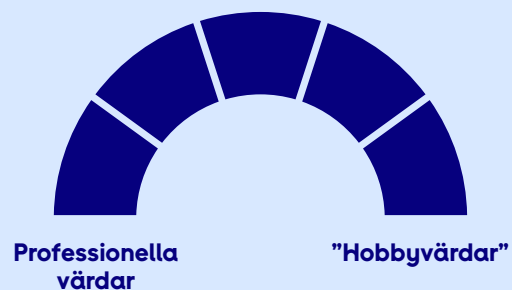

Hyresmarknadens aktörer: Professionella värdar / "Hobbyvärdar"

Den svenska hyresmarknaden kännetecknas av att vi har stora, professionella hyresvärdar. I regel rör det sig om företag, antingen privata eller kommunala, som har som affärsidé att hyra ut bostäder i stor skala. I flera av våra grannländer är situationen en helt annan. På många håll är det betydligt vanligare att en majoritet av hyresvärdarna är privatpersoner som hyr ut en eller ett par av sina egna bostäder.

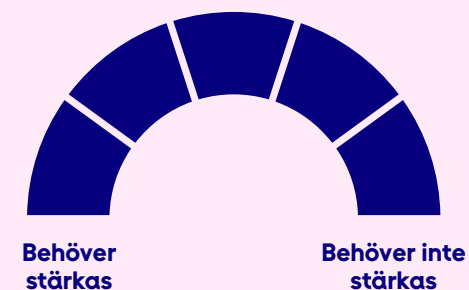
Vissa partier ser fördelar med den typen av småskalig hyresverksamhet, vilket bland annat tar sig uttryck i förslag för att stimulera privatuthyrning. Andra partier ser däremot med skepsis på sådan verksamhet och förordar i stället en uppstyrd marknad med tydliga regler och professionella värdar.

Bostadsbidraget: Behöver stärkas / Behöver inte stärkas

Bostadsbidraget är ett viktigt behovsprövat stöd i det som annars är en generell bostadspolitik. Bidraget möjliggör för hushåll med små ekonomiska resurser att efterfråga tillräckligt rymliga och goda bostäder.

Samtidigt har bostadsbidraget försvagats kraftigt över tid, till följd av att inkomst- och bostadskostnadsgränser inte höjts i samma takt som inkomsterna och hyrorna ökat. De flesta riksdagspartier ser i dag behov av att anpassa och förändra bostadsbidraget, men angreppssätten skiljer sig åt.

Mandatperioden i korthet

Här redogörs kortfattat för några av mandatperiodens viktigaste reformer och reformförslag hittills. Syftet med sammanställningen är dels att ge en översikt av regeringens arbete och prioriteringar, dels att beskriva den generella utvecklingen på bostadsområdet sedan valet 2022. I vissa fall rör det sig om reformer som sattes i gång redan under föregående mandatperiod, men i huvudsak avser sammanställningen den nuvarande regeringens politik. Reformerna, oavsett hur och när de genomförts, sorteras också in under någon av Tidöregeringens fyra övergripande ambitioner på bostadsområdet.

- Ökat ägande och fler småhus
- Bättre utbud på hyresmarknaden
- Förenklade plan- och byggregler
- En tryggare marknad och tryggare bostadsområden

Ambition #1: Ökat ägande och fler småhus

Att öka andelen bostadsägare är en ambition som regeringspartierna delar med Sverigedemokraterna. Detta framgår både från partiernas respektive dokument och från Tidöavtalet, där reformer för breddat ägande återfinns i samarbetsprojektet Hushållsekonomi, trots att bostadspolitiken i övrigt spelar en tämligen undanskymd roll.

Egnahemskommissionär och planeringsbonusar

Våren 2024 utsågs den tidigare bostadsministern Stefan Attefall (KD) till egnahemskommissionär, med uppdrag att "klarlägga orsakerna till småhusens låga andel av nyproduktionen av bostäder" och samtidigt verka för ökat småhusbyggande och en ny egnahemsrörelse. Uppdraget ska slutredovisas i januari 2027 och i skrivande stund har tre olika delredovisningar lämnats.

Ett mer direkt styrmedel på området är de planeringsstimulanser som infördes i statsbudgeten för 2024. Stimulanserna ska fungera som ekonomiska incitament för kommuner att detaljplanera för småhus, snarare än för flerbostadshus. Stödet uppgick ursprungligen till 15 000 kronor per enhet, men höjdes under 2025 till 25 000 kronor per enhet.

Lättade kreditrestriktioner

Efter ett längre utredningsarbete lade regeringen i februari 2026 fram förslag om ändringar i kreditrestriktionerna. De nya reglerna innebär bland annat att det skärpta amorteringskravet slopas samt att bolånetaket höjs till 90 procent av bostadens marknadsvärde. En uttalad målsättning med reformen är att sänka trösklarna på bostadsmarknaden och därmed ge bättre förutsättningar för fler att äga sin bostad, inte minst unga vuxna.

Reglerna trädde i kraft den 1 april 2026.

Ny lag om hyrköp av bostad

I mars 2026 föreslog regeringen en ny lag om hyrköp av bostäder. Hyrköp innebär att den blivande köparen först hyr bostaden, för att i ett senare skede kunna köpa den. Syftet är att öppna upp en väg till bostadsägande även för de hushåll som i dagsläget saknar tillräcklig kontantinsats. Regeringen bedömer att den nya lagen kan leda till fler hyrköp genom ett tydligare regelverk och mer trygghet för parterna.

Propositionen innehåller även förslag som syftar till att göra ägarlägenheter mer attraktiva som boendeform, bland annat genom utökade möjligheter att agera mot ägare som allvarligt missköter sig eller stör sin omgivning. Däremot innehåller propositionen inte de förslag om att underlätta ombildning från hyresrätt till ägarlägenhet som tidigare ingick i paketet, även om regeringens arbete med frågan fortgår.

Lagen föreslås träda i kraft den 2 juli 2026.

Ambition #2: Bättre utbud på hyresmarknaden

De tre regeringspartierna är kritiska till den svenska hyresmarknadsmodellen och har i varierande grad argumenterat för genomgripande förändringar. I denna fråga saknar regeringen dock Sverigedemokraternas stöd, vilket har inneburit att reformer i riktning mot marknadshyror hittills inte varit genomförbara. Däremot har Tidöregeringen lämnat förslag på omfattande förändringar av de regelverk som styr privat- och andrahandsuthyrning.

En oberoende tvistlösningsförfarande för kollektiva hyrestvister

Redan under föregående mandatperiod påbörjades arbetet med att ta fram en modell för tvistlösning i kollektiva hyresförhandlingar på den privata hyresmarknaden. Modellen innebär att båda parterna kan begära att förhandlingarna överlämnas till en oberoende skiljeman om en överenskommelse inte kan nås. Syftet är att effektivisera de kollektiva hyresförhandlingarna och undvika låsningar.

Propositionen lades fram av den tidigare regeringen, men reglerna trädde i kraft först den 1 januari 2023, i början av den nuvarande mandatperioden.

En förbättrad modell för presumtionshyra

I juni 2025 lade regeringen fram förslag om nya regler för presumtionshyra. Det uttalade syftet med regeländringarna är att underlätta nybyggnation av hyresbostäder, men också att hantera det missnöje som spred sig i delar av branschen efter två oväntade domstolsbeslut under 2022.

I korthet innebär de nya reglerna att möjligheterna till löpande justering av hyresnivåer tydliggörs och utökas. Som huvudregel ska presumtionshyror nu få ändras med ett belopp som motsvarar den allmänna hyresutvecklingen på orten. Dessutom utökas möjligheterna till hyresändringar (ex. till följd av tillval), samtidigt som nya former för tvistlösning införs.

Reglerna trädde i kraft den 1 januari 2026.

En mer flexibel hyresmarknad

I syfte att förenkla och stimulera privatuthyrning har regeringen under 2026 lagt förslag om en helt ny privatuthyrningslag. Jämfört med nuvarande regler innebär lagen både friare hyressättning vid uthyrning av egen bostad och en höjning av gränsen för hur

många bostäder som får hyras ut innan den strängare hyreslagen blir tillämplig. I propositionen föreslås dessutom att bostadsrättsföreningarnas möjlighet att neka medlemmar tillstånd att hyra ut ska begränsas.

Sammantaget förmodas detta leda till ett bättre nyttjande av beståndet och ett större utbud av hyresbostäder. Propositionen innehåller också ändringar som syftar till att underlätta för företags- och delningsbostäder genom nya regler för blockhyresavtal. Mer konkret handlar det om att tillämpningsområdet breddas, samtidigt som möjligheterna att avtala om att avstå från besittningsskydd stärks. Även här föreslås friare hyressättning, genom att takregeln som annars gäller vid andrahandsuthyrning av hyresrätter slopas för blockhyra.

Lagen och lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Ambition #3: Förenklade plan- och byggregler

Regeringspartierna – och i viss mån även Sverigedemokraterna – har under en längre tid riktat kritik mot vad de ser som krångliga och byråkratiska plan- och byggprocesser. I Tidöregeringens bostadspolitiska program har regelförenklingar därför hög prioritet.

”Möjligheternas byggregler”

Efter ett längre utredningsarbete presenterade Boverket under 2025 ett nytt regelverk för byggande. Tanken med de nya reglerna är att de ska vara mindre styrande än de tidigare och inte reglera mer än nödvändigt för att uppfylla kraven i PBL. Dessutom finns en förhoppning om att mer flexibla regler ska leda till innovation och teknisk utveckling. Arbetet med nya byggregler initierades förvisso redan 2019, men ligger helt i linje med den nuvarande regeringens ambitioner på området.

De nya byggreglerna trädde i kraft den 1 juli 2025.

Lättnader i byggkraven för studentbostäder

Regeringen har under mandatperioden genomfört ändringar i plan- och bygglagen i syfte att göra byggandet av studentbostäder mer flexibelt och

kostnadseffektivt. Kort sagt innebär reglerna att det nu får göras vissa undantag från kraven på tillgänglighet och användbarhet i upp till 80 procent av befintliga eller nya bostäder i en fastighet. Även bostäder som omfattas av undantag ska dock kunna besökas av en person med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Lagändringarna trädde i kraft 1 juli 2025.

Ett nytt regelverk för bygglov

Under 2025 ändrades plan- och bygglagen återigen, denna gång i syfte att skapa ett enklare och mer effektivt regelverk för bland annat bygglov. De nya reglerna innebär betydande lättnader i kraven på lov för tillbyggnader och fasadändringar, samtidigt som möjligheterna till vindsinredning i strid med detaljplan utökas. Syftet är både att skapa fler bostäder och ge fastighetsägare större möjligheter att utveckla sina fastigheter.

Lagändringarna trädde i kraft den 1 december 2025.

Förenklade regler vid ändring av byggnad

I proposition 2025/26:180 föreslås ytterligare ändringar i bland annat plan- och bygglagen för att förbättra möjligheterna till ändring, omvandling och reovering av befintliga byggnader. De nya reglerna innebär att tekniska krav primärt ska gälla den del av byggnaden som faktiskt byggs om, snarare än hela byggnaden. Dessutom begränsas kommunernas möjlighet att ställa följdkrav, samtidigt som tillgänglighetskraven lättas något vid ändringar. Syftet är att sänka kostnader och möjliggöra ett bättre nyttjande av befintliga byggnader.

Ändringarna föreslås träda i kraft 1 januari 2027.

Ambition #4: Mer trygghet för hushåll och områden

Tidöpartierna har genomfört flera reformer kopplade till trygghet på bostadsmarknaden och i bostadsområden. Vissa av reformerna har sin grund i utredningen Sänk tröskeln till en god bostad (SOU 2022:14), medan andra snarare är att se som en förlängning på Tidöpartiernas kriminalpolitiska satsningar.

Åtgärder för tryggare bostadsområden

I mars 2024 beslutade regeringen om en proposition som utökar möjligheterna för fastighetsägare att säga upp hyresgäster som ägnar sig åt brottslig verksamhet som på olika sätt försämrar närmiljön för de boende. Propositionen innehåller också regeländringar som tydliggör och skärper hyresgästens skyldighet att bevara tryggheten inom fastigheten. Dessutom förstärks det hyresrättsliga skyddet för den som utsätts för våld av en närstående, bland annat genom bättre möjligheter att få behålla eller ta över hyresavtal.

Lagändringarna trädde i kraft den 1 juli 2024.

På ett liknande sätt har möjligheterna till sanktioner stärkts när det gäller ägare till ägarlägenheter (se Lag om hyrköp av bostad ovan). Även för bostadsrätten planerar regeringen liknande åtgärder, d.v.s. större möjligheter att säga upp eller neka medlemskap i en bostadsrättsförening, exempelvis på grund av brottslighet. En snabbutredning tillsattes i juni 2025 och förslagen redovisades i november samma år. Ärendet har remitterats men regeringen har i skrivande stund ännu inte presenterat något konkret lagförslag.

Åtgärder för en bättre bostadsförsörjning

I november 2024 beslutade regeringen om en proposition med syfte att på olika sätt förbättra bostadsförsörjningen i landet. Propositionen, som bygger vidare på flera förslag från utredningen Sänk tröskeln till en god bostad (SOU 2022:14), förstärker bland annat kommunernas möjligheter att använda förturer inom befintliga kösystem, samtidigt som förutsättningarna för samordning av kommunala planerings- och bostadsförsörjningsåtgärder stärks.

Dessutom tydliggörs bostadsförsörjningssyftet i den lag som styr kommunernas markanvisningar.

Lagändringarna trädde i kraft den 1 mars 2025.

Kommunala hyresgarantier för en socialt hållbar bostadsförsörjning

I mars 2026 lämnade regeringen förslag om ändringar i regelverket kring kommunala hyresgarantier. Kort sagt innebär förslagen att hyresgarantier ska kunna göras obligatoriska genom att kommunernas skyldigheter skärps. Dessutom föreslås att sekretess ska gälla i ärenden om kommunala hyresgarantier. Det övergripande syftet är att öka användningen av garantier och på så sätt underlätta för enskilda att få tillgång till en egen bostad.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Tydligare identitetskrav vid lagfart och stärkt säkerhet vid fastighetsöverlåtelser

Regeringen har beslutat om två propositioner med det övergripande syftet att göra fastighetsmarknaden tryggare och samtidigt stärka Sveriges säkerhet. I prop. 2025/16:106 föreslås skärpta identitetskrav vid lagfart, det vill säga inför köp av fastighet. De nya reglerna ska dels bidra till bättre kontroll över fastighetsmarknaden, dels motverka brottslig verksamhet såsom penningtvätt. Propositionen innehåller dessutom åtgärder för att begränsa risken för bulvanupplägg vid ombildning från hyresrätt till bostadsrätt.

Prop. 2025/26:105 innehåller förslag som ska stärka Sveriges säkerhet, bland annat genom mer omfattande kontroller vid fastighetsöverlåtelser som är säkerhetspolitiskt känsliga. Den som bedriver säkerhetskänslig verksamhet ska enligt förslagen bli skyldig att genomföra särskilda säkerhetsprövningar och samråda med ansvarig tillsynsmyndighet inför en eventuell försäljning. Myndigheten ska dessutom ges möjlighet att kunna stoppa överlåtelser som bedöms som olämpliga.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Lag om avgift för områdessamverkan

Regeringen föreslår en ny lag som ska göra det möjligt för den som bedriver områdessamverkan (exempelvis en kommun) att ta ut en avgift från berörda fastighetsägare. Syftet med lagen är att fördela kostnaderna för samverkan på ett sätt som står i proportion till den nytta som berörda fastighetsägare kan anses få av samverkansarbetet.

Lagen föreslås träda i kraft den 1 augusti 2026.

Hyresgästföreningens bedömning av mandatperioden

På bostadsområdet har Tidöregeringen i stora drag bedrivit en klassisk borgerlig politik. Tyngdpunkten har lagts på regelförenklingar, minskad byråkrati, ökat ägande och en mer flexibel hyresmarknad. Och regeringen kan inte beskyllas för att ha varit överksam. Reformtempot har bitvis varit högt och en rad nya lagar och lagändringar har drivits igenom.

I vissa delar välkomnar Hyresgästföreningen regeringens arbete. Förslaget om tydligare kostnadsdelning för områdessamverkan kan få stor betydelse för trygghetsarbetet i många bostadsområden. Även förslagen om stärkt säkerhet vid fastighetsöverlåtelse innebär viktiga steg framåt. Positivt är också att regeringen går vidare med obligatoriska kommunala hyresgarantier, samt nya möjligheter för kommuner att fördela bostäder enligt andra principer än enbart rak kö.

Samtidigt finns det förslag som Hyresgästföreningen ser med stor oro på. De utökade möjligheterna att säga upp hyresavtal vid brottslighet innebär i praktiken ett försvagat besittningsskydd för alla hyresgäster, i syfte att komma åt ett fåtal kriminella individer. Här hade

det funnits andra och bättre vägar framåt. Lättnader i kreditrestriktionerna riskerar dessutom att leda till ännu högre bostadspriser och ökad skuldsättning, till högst oklar samhällsnytta.

Propositionen *En mer flexibel hyresmarknad* innehåller därutöver en lång rad förslag som utmanar den svenska modellen i grunden. Hyresgästföreningen ser här stora risker för ökad spekulation, otrygghet, högre hyror och oseriösa hyresförhållanden. Att fler bostäder köps (eller behålls) enbart i syfte att tjäna pengar på småskalig privatuthyrning är inte bra för vare sig hyresgäster, bostadsägare eller samhället som helhet.

Det som verkligen sticker ut med regeringens politik är däremot något annat: **den iögonfallande avsaknaden av krisinsikt**. I ett läge där boendekostnaderna stiger snabbt, vräkningarna ökar, och bostadsbyggandet sjunkit till de lägsta nivåerna på över tio år, prioriterar regeringen regelförenklingar och marknadslösningar, snarare än krisåtgärder och offensiva satsningar. Denna felprioritering sätter inte bara käppar i hjulet för regeringens egen politik, utan innebär också en onödigt utdragen kris för svenska hushåll.

Hyresgästföreningen ser denna passivitet som den enskilt största bristen i regeringens bostadspolitik. Den blottlägger dessutom Tidöpartiernas ointresse för bostadsfrågor i allmänhet och hyresfrågor i synnerhet. Resultatet talar sitt tydliga språk, och det är enligt Hyresgästföreningen uppenbart att regeringens politik varit otillräcklig för att möta utmaningarna och vända utvecklingen.

Partiernas ställningstagande

Socialdemokraterna	19
Miljöpartiet	30
Vänsterpartiet	41
Centerpartiet	52
Moderaterna	63
Kristdemokraterna	74
Liberalerna	85
Sverigedemokraterna	96

Hur bedömningarna ska läsas

Partiernas placering i de tio motsatsförhållandena bygger på en samlad bedömning av enkätsvar och innehållet i de bostadspolitiska dokumenten. Placeringen ska inte ses som absolut, utan visar snarare partiets inställning i relation till det aktuella läget (status quo) och till övriga partier. Till exempel, när det gäller finansiering av bostadsbyggande innebär en position längst till vänster inte att partiet vill att varje ny bostad ska finansieras helt med statliga medel. Ytterpositionen indikerar snarare att partiet föreslår en politik som (kraftigt) avviker från dagsläget och från hur andra partier ställer sig i frågan. En mittenposition betyder i regel att partiets politik ligger nära status quo. I frågor som är av mer binär karaktär, däremot, kan också en ytterposition representera status quo. Detta gäller exempelvis i frågan om bruksvärdessystemet eller marknadshyror.

Vidare ska det betonas att tillgången på material påverkas av om partiet är i opposition eller i regering. Tidöpartierna har under mandatperioden i princip inte producerat några parti- eller kommittémotioner alls, medan oppositionspartierna producerat desto fler. Tidöpartiernas politik uttrycks i stället främst

genom regeringsarbetet, bland annat i form av mycket detaljerade och omfattande propositioner. För att jämföra ut skillnader mellan opposition och regering, och för att få fram partiernas egna åsikter, kompletteras riksdagsdokumenten med enkätsvar, hemsidor, nyhetsmedia med mera.

I de fall enkätsvar och bostadspolitiska dokument inte stämmer överens bedömer vi i regel att de bostadspolitiska dokumenten väger tyngre. Detta beror på att fritextsvaren inte nödvändigtvis bygger på samma gedigna förarbete och prioriteringar som exempelvis en budgetproposition eller en skuggbudget. Fritextsvaren bidrar däremot med värdefull information om hur partierna försöker positionera sig i olika frågor och hur de vill uppfattas av väljarna.

En genomgående utmaning med analysen är att såväl enkätsvar som policydokument ofta hålls medvetet vaga. Förslagen som presenteras är sällan detaljerade eller särskilt genomarbetade, vilket också säger något om bostadspolitikens ofta undanskymda roll. Denna otydlighet innebär att det kan vara svårt att avgöra vilka förslag som faktiskt är prioriterade på riktigt. Kopplat till detta kan vi

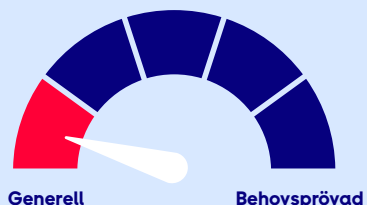
dessutom konstatera att partierna bitvis gör mycket snabba positionsförändringar. Inom loppet av några år kan förslag helt ändra karaktär eller försvinna, vilket ytterligare försvårar för utomstående som vill förstå partiernas politik.

Den slutliga bedömningen av partierna har gjorts av rapportförfattaren och gruppen Analys & utredning vid Hyresgästföreningen riksförbundet.

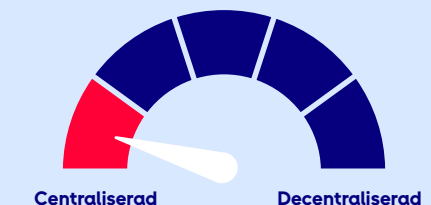
Socialdemokraternas ställningstagande – översikt

Bostadspolitikens inriktning:
Generell / Behovsprövad

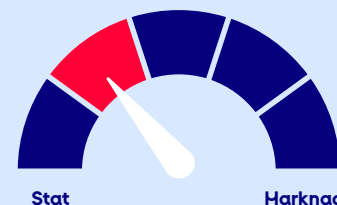
Generell Behovsprövad

**Centraliserad bostadsplanering /
Decentraliserad bostadsplanering**

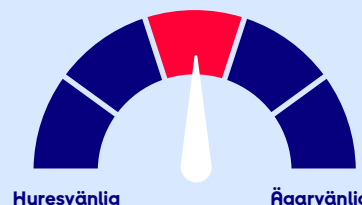
Centraliserad bostadsplanering Decentraliserad bostadsplanering

**Byggnade och bostads-
försörjning: Stat / Marknad**

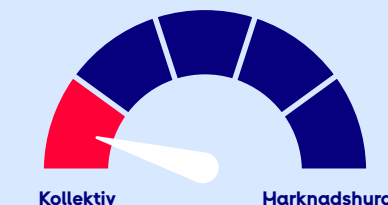
Stat Marknad

**Hyresvänlig skatt /
Ägarvänlig skatt**

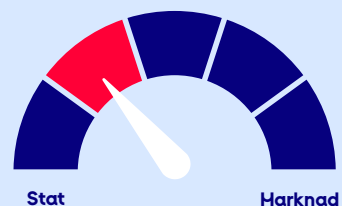
Hyresvänlig skatt Ägarvänlig skatt

**Hyressättning: Kollektiv
förhandling / Marknadshyror**

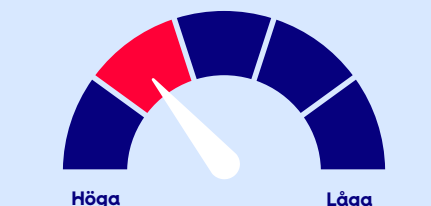
Kollektiv förhandling Marknadshyror

**Renoveringar och upp-
rustningar: Stat / Marknad**

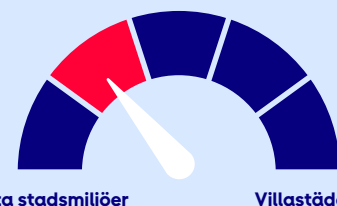
Stat Marknad

**Höga klimatambitioner /
Låga klimatambitioner**

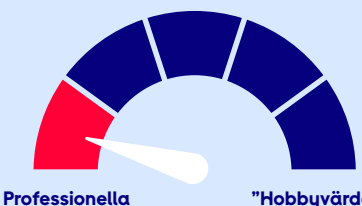
Höga klimatambitioner Låga klimatambitioner

**Stadsplanering: Täta
stadsmiljöer/ Villastäder**

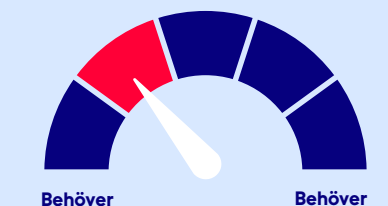
Täta stadsmiljöer Villastäder

**Professionella värdar /
"Hobbyvärdar"**

Professionella värdar "Hobbyvärdar"

**Bostadsbidraget: Behöver
stärkas / Behöver inte stärkas**

Behöver stärkas Behöver inte stärkas

Bostadspolitikens inriktning: Generell eller behovsprövad?

Hyresgästföreningens påstående:

"Bostadsmarknaden fungerar bäst med en generell bostadspolitik, där stöd, åtgärder och insatser i huvudsak går till breda grupper i samhället, inte enbart de mest utsatta."

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Socialdemokraterna lyfter fram att generella verktyg i bostadspolitik skapar stabilitet, legitimitet och långsiktighet. Dessutom anses de bidra till att hålla uppe bostadsbyggandet över tid och till att motverka segregation på bostadsmarknaden.

Dokumentanalys:

Socialdemokraterna för fram flera förslag och/eller ståndpunkter som förknippas med en generell bostadspolitik. S vill t ex:

- värna det kollektiva förhandlings-systemet och den enhetliga hyresmarknaden
- införa breda byggstöd för att lösa bostadsbristen
- hålla ev. riktade stöd inom befintliga system (bostadsbidrag; hyresgarantier etc.).

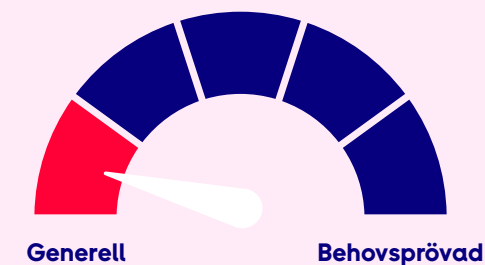
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Socialdemokraterna instämmer helt i påståendet och ställer sig tydligt bakom den generella bostadspolitik. Vår genomgång av relevanta policydokument backar i mångt och mycket upp partiets hållning; problemen på marknaden ses som strukturella snarare än individuella, och lösningsförslagen är därmed breda snarare än öronmärkta.

Socialdemokraterna vill med sin politik upprätthålla den svenska modellen.

Slutsats:

Socialdemokraterna

Centraliserad eller decentraliserad bostadsplanering?

Hyresgästföreningens påstående:

”Staten bör ha ett större inflytande över den fysiska planeringen och kommunernas markpolitik än i dag.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Socialdemokraterna anser att staten bör ta ett större ansvar för den fysiska planeringen, åtminstone vad gäller den övergripande inriktningen. Detta motiveras med att bostadsförsörjningen är avgörande för ”jobb, tillväxt, klimatomställning och social sammanhållning”. Därför vill man se nationell styrning genom mål, ramar och uppföljning. Samtidigt betonar partiet att det kommunala självstyret ska värnas, och att nationell styrning snarare handlar om att se till att enskilda kommuner inte undandrar sig sitt ansvar.

Dokumentanalys:

Socialdemokraterna har flera förslag som rör fysisk planering eller angränsande områden. Socialdemokraterna vill bland annat se:

- nationella, tvärsektoriella handlingsplaner för bostadsförsörjningen
- utökad nationell styrning
- översyn av sanktionsmöjligheter för kommuner som undandrar sig sitt ansvar.

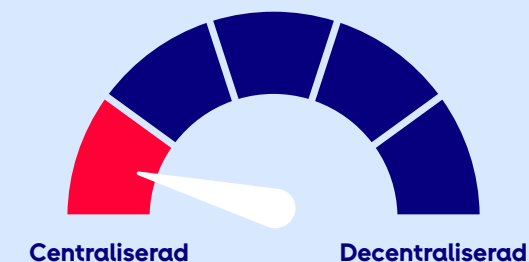
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Socialdemokraternas menar att det kommunala självstyret även fortsättningsvis ska gälla i frågor som rör planering och markpolitik, men med en tydligare nationell styrning. Detta innebär enligt Socialdemokraterna tydligare mål och uppföljning, men också eventuella sanktioner för kommuner som inte tar sitt ansvar.

Sammantaget lutar Socialdemokraterna åt betydligt mer centraliserad planering än idag.

Slutsats:

Byggande och bostadsförsörjning: stat eller marknad?

Hyresgästföreningens påstående:

”Staten bör ta ett stort ekonomiskt ansvar för bostadsbyggande och bostadsförsörjning, till exempel genom förmånliga lån, byggstöd eller kreditgarantier.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Socialdemokraterna framhåller att bostadsbyggande och bostadsförsörjning är samhällsinvesteringar som inte ensidigt kan läggas på hushållen. För att bygga fler bostäder som människor med vanliga inkomster har råd med lyfter man fram statliga förmånliga lån, byggstöd och kreditgarantier. Detta ser partiet inte som ett avsteg från marknadsekonomin, utan som ett sätt att få ”marknaden att fungera bättre för hela samhället”.

Dokumentanalys:

Partiet föreslår flera åtgärder för ökat byggande och bättre bostadsförsörjning, bland annat:

- förmånliga statliga byggån (max 20 % av investering)
- investeringsstöd för ungdoms- och studentbostäder eller för orter med stora industrietableringar
- startlån till förstagångsköpare
- översyn av kreditrestriktioner så att de inte i ”onödan utestänger låg- och medelinkomsttagare”
- nya hyrköpsmodeller.

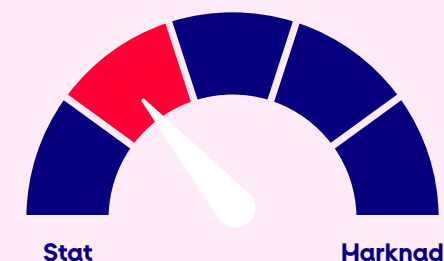
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Socialdemokraterna framhäver vikten av att staten tar ansvar för byggande och bostadsförsörjning. I huvudsak ska detta ske genom förmånliga statliga lån, kombinerat med ett mer riktat investeringsstöd. Detta är en stor förändring jämfört med dagens läge, men samtidigt inte lika långtgående förslag som hos exempelvis V. Socialdemokraterna är därför tydliga med att även hushållens egen köpkraft behöver stärkas, genom startlån och tillräckligt goda kreditmöjligheter.

Sammantaget bedömer vi att Socialdemokraterna vill se avsevärt mer statlig finansiering för byggande än i dagsläget.

Slutsats:

Socialdemokraterna

Hyresvänlig eller ägarvänlig skatt?

Hyresgästföreningens påstående:

”Skattesystemet missgynnar det hyrda boendet, och det är ett problem.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Socialdemokraterna lyfter fram att den nuvarande ordningen bidrar till ökande skillnader i boendekostnader mellan dem som hyr och dem som äger. Som konkreta exempel nämns ränteavdraget och andra skattemässiga fördelar, som inte har några direkta motsvarigheter för hyresgäster. Partiet konstaterar också att det behövs ett mer neutralt och rättvist skattesystem för att hyresrätten ska vara ett långsiktigt och attraktivt boendealternativ.

Dokumentanalys:

På skatteområdet vill Socialdemokraterna bland annat:

- motverka återinförd fastighetsskatt
- i högre grad styra rotavdraget mot gröna/ klimatsmarta åtgärder
- låta göra en bred skatteöversyn.

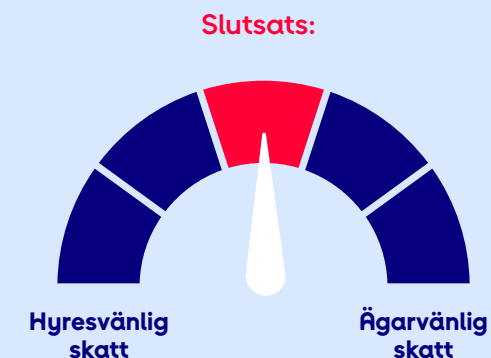
Partiet slår fast att ränteavdrag kombinerat med låg löpande beskattning på bostadsinvesteringar har skapat en obalans. Trots detta motsätter sig partiet fastighetsskatt och föreslår inte heller någon ändring av avdragsreglerna.

Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Vår genomgång visar att partiets politik i viss mån avviker från enkätsvaret. Socialdemokraterna är tydliga med att de ser en obalans i beskattningen och att denna bör åtgärdas, men samtidigt lyser de konkreta förslagen med sin frånvaro.

Faktum är att de bostadspolitiska dokumenten inte innehåller något förslag som nämnvärt skulle förändra balansen i bostadsbeskattningen.

Socialdemokraterna

Kollektiv förhandling eller marknadshyror?

Hyresgästföreningens påstående:

”Svenska bostadshyror ska även fortsättningsvis baseras på bruksvärdesprincipen och kollektiva förhandlingar mellan hyresgäst och hyresvärd.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Socialdemokraterna lyfter fram att systemet baserat på bruksvärdesprincipen och kollektiva förhandlingar skapar stabilitet, förutsebarhet och rimliga hyror, samtidigt som det skyddar hyresgäster mot kraftiga och godtyckliga hyreshöjningar. Detta kontrasteras mot marknadshyror, som partiet anser skulle driva upp boendekostnader, öka otryggheten och fördjupa segregationen, utan att för den skull lösa bostadsbristen.

Dokumentanalys:

I hyresfrågan kan Socialdemokraternas dokument sammanfattas i följande punkter:

- tydligt nej till marknadshyror
- förslag om anpassning av hyreslagen för att plötsliga och kraftiga hyreshöjningar ska undvikas
- stärkt besittningsskydd i andra hand
- allmän skepsis mot åtgärder som stimulerar andrahandsuthyrning.

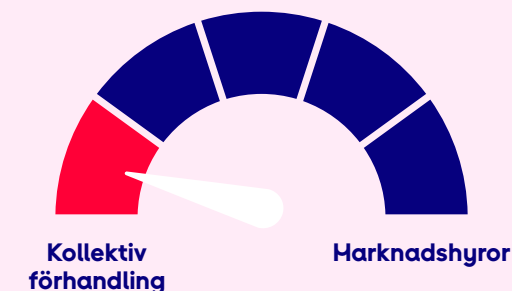
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Socialdemokraterna instämmer helt i påståendet att svenska bostadshyror ska baseras på bruksvärdesprincipen och kollektiva förhandlingar. De bostadspolitiska dokumenten styrker detta, och det finns inga förslag som tyder på att man vill se uppluckring av det nuvarande systemet – snarare tvärtom.

Vår bedömning är att Socialdemokraterna står helt bakom förhandlings- och bruksvärdesystemet. Partiet vill dessutom se en uppstramning av reglerna kring privatuthyrning.

Slutsats:

Renoveringar och upprustningar: stat eller marknad?

Hyresgästföreningens påstående:

”Staten bör ge ett ökat ekonomiskt stöd till renovering och upprustning av bostäder, oavsett upplåtelseform.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Socialdemokraterna lyfter fram att statliga stöd till renoveringar bidrar till att underhålla beståndet, skapa jobb och minska sektorns klimatpåverkan. Dessutom möjliggör en sådan kostnadsdelning för människor att bo kvar i sina hem. Sammantaget betonar Socialdemokraterna att det rör sig om ett ”gemensamt ansvar” för ett hållbart och sammanhållet samhälle.

Dokumentanalys:

I frågan om renoveringar/upprustningar är det framför allt två konkreta förslag som lyfts fram:

- återinfört energieffektiviseringsstöd i flerbostadshus
- höjd subventionsgrad i rotavdraget för energibesparande åtgärder.

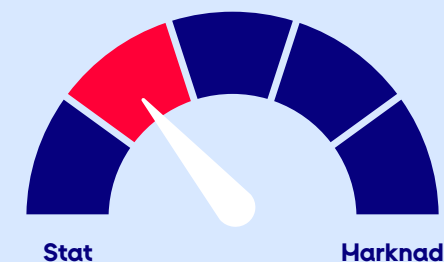
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Socialdemokraterna ställer sig bakom tanken på större statligt engagemang när det gäller renovering och upprustning av beståndet. Skuggbudgeten innehåller också förslag i den här riktningen. Samtidigt är stöden som föreslås inte lika omfattande som hos till exempel V och MP.

Sammantaget bedömer vi att Socialdemokraterna vill se större statligt ansvarstagande på området, men att det fortsatt är hushållen som ska stå för lejonparten av finansieringen.

Slutsats:

Höga eller låga klimatambitioner?

Hyresgästföreningens påstående:

"Klimat- och miljömässig hållbarhet i bostadssektorn är en målsättning som väger mycket tungt. För att uppnå denna behöver politiken vara beredd att kompromissa, även om det innebär utmaningar på andra områden."

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Socialdemokraterna betonar vikten av att få ner utsläppen i bygg- och bostadssektorn, men också att omställningen behöver ske på ett sätt som är socialt hållbart. Enkät svaret tydliggör att Socialdemokraterna ser klimatmålen som en integrerad snarare än separat del av bostadspolitik, med ett tungt ansvar på staten för att minska omställningens negativa bieffekter.

Dokumentanalys:

På klimat- och miljöområdet föreslår Socialdemokraterna bland annat:

- tydliga hållbarhetsvillkor i statens byggstöd
- återinfört energieffektiviseringsstöd
- höjd subventionsgrad i rotavdraget för energibesparande åtgärder
- vidareutveckling av systemet med klimatdeklarationer
- åtgärder för att underlätta återbruk i byggsektorn
- åtgärder för att stötta byggande i trä.

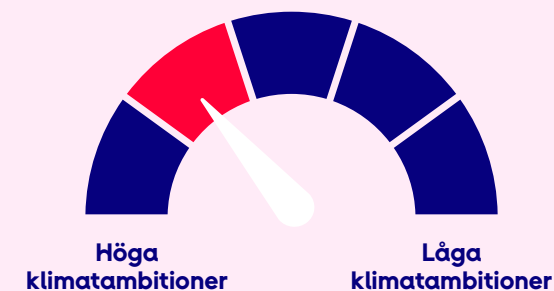
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Socialdemokraterna försöker förankra ett klimat- och miljöperspektiv i bostadspolitik, inte minst genom att sätta tydliga villkor på bygg- och produktionsstöd. Andra frågor man driver är skarpare klimatdeklarationer, förbättrade möjligheter till återbruk och byggande i trä.

Samtidigt är de finansiella stöd som presenteras betydligt mindre omfattande än hos exempelvis Miljöpartiet eller Vänsterpartiet, och flera av förslagen saknar ännu konkreta beskrivningar.

Slutsats:

Socialdemokraterna

Täta stadsmiljöer eller villastäder?

Hyresgästföreningens påstående:

”Den större delen av bostadsförsörjningen kommer även i framtiden behöva tillfredsställas genom tät stadsbebyggelse.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Socialdemokraterna konstaterar att en stor del av det framtida bostadsbehovet kommer behöva mötas med tät stadsbebyggelse, men på ett sätt som balanserar olika kvaliteter. Det handlar alltså inte om att ”bygga tätt till varje pris, utan om att bygga smart och hållbart så att städerna fungerar för människor i vardagen.” Samtidigt slås det fast att tät stadsbebyggelse har många fördelar, exempelvis bättre förutsättningar för kollektivtrafik, service, energieffektivitet, samt ett mer effektivt nyttjande av mark och andra resurser.

Dokumentanalys:

Socialdemokraterna vill inte ställa boendeformer mot varandra, utan förespråkar snarare blandad bebyggelse och hållbara bostadsområden. Detta kopplas ihop med förslag på en ny ”egnahmssatsning”, till exempel genom:

- aktivt arbete med att pressa exploateringskostnader i områden som behöver ”kompletteringsbyggas” med villor/småhus.

Hyresgästföreningens bedömning

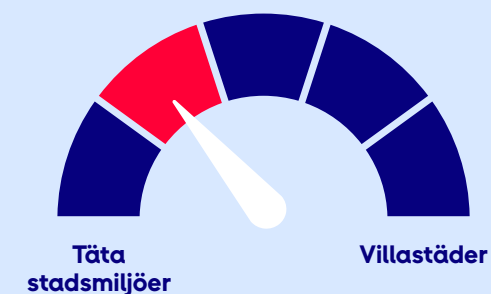
Sammanfattning:

Socialdemokraterna vill framför allt se blandade bostadsområden och tar inte ställning för eller emot olika typer av bebyggelse. Enkät svaret lyfter förvisso fram den täta bebyggelsens många fördelar, men de konkreta förslagen syftar snarare till att blanda områden genom en ökad ägarandel.

I praktiken skulle partiets förslag på byggstöd och kompletteringsbyggande sannolikt innebära att områden förtätas, även om det inte nödvändigtvis utgör ett mål i sig.

Sammantaget är vår bild att partiet lutar något åt täta stadsmiljöer.

Slutsats:

Professionella värdar eller "hobbyvärdar"?

Hyresgästföreningens påstående:

"Bostadspolitiken bör i första hand gynna professionella och långsiktiga fastighetsägare, snarare än att ytterligare stimulera andrahandsuthyrning."

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Socialdemokraterna är tydliga med att en fungerande hyresmarknad förutsätter professionella och långsiktiga fastighetsägare. I linje med detta är också synen på andrahandsuthyrning förhållandevis skeptisk. Här ser partiet risk för kortsiktighet, otrygghet och höga boendekostnader. Den politiska prioriteringen ligger med andra ord på att förbättra förutsättningarna på den ordinarie hyresmarknaden, snarare än på att öka utbudet genom en större andrahandsmarknad.

Dokumentanalys:

Utifrån en genomgång av partiets dokument kan konstateras att Socialdemokraterna:

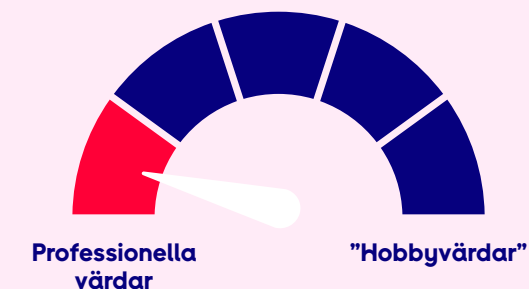
- uttryckligen ställer sig bakom den svenska modellen på hyresmarknaden
- förordar en stärkning av besittningsskyddet för andrahandsuthyrning
- ser med skepsis på förslag att underlätta ytterligare för andrahandsuthyrning
- föreslår en översyn av schablonavdraget, vilket ses som allt för generöst.

Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Sammantaget råder det inget större tvivel om att Socialdemokraterna vill se en långsiktig och professionaliserad hyresmarknad. Andrahandsuthyrning ses inte som ett fullgott alternativ och är enligt Socialdemokraterna inte något att uppmuntra, åtminstone inte som bostadspolitiskt verktyg i någon bredare bemärkelse. Partiet vill snarare strama upp både regelverket och den skattemässiga behandlingen av överskott från privatuthyrning.

Slutsats:

Socialdemokraterna

Behöver bostadsbidraget stärkas eller inte?

Hyresgästföreningens påstående:

”Bostadsbidraget behöver stärkas, till exempel genom att mottagargruppen breddas och stödnivåerna höjs.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Socialdemokraterna slår fast att bostadsbidraget är ett viktigt verktyg för att hjälpa hushåll med låga eller osäkra inkomster, men att det inte hängt med i utvecklingen på bostadsmarknaden. Partiet vill därför se ett stärkt bostadsbidrag med bättre träffsäkerhet och högre stödnivåer. Samtidigt framhåller man också att bidraget främst är ett komplement till den generella bostadspolitik, inte ersättning för brister i systemet.

Dokumentanalys:

Från de bostadspolitiska dokumenten framgår att Socialdemokraterna vill:

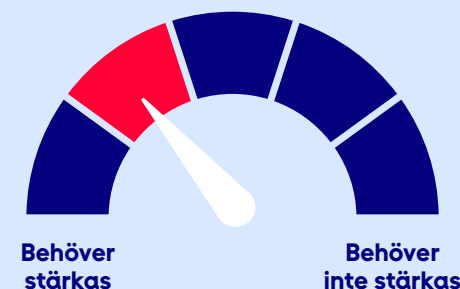
- stärka bostadsbidraget till att motsvara den tidigare, tillfälligt förhöjda nivån
- reformera bidraget, ex, genom skyndsam implementering av månadsuppgifter.

Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Socialdemokraterna vill förvisso stärka bostadsbidraget och införa månadsuppgifter, men det framgår inte tydligt om de vill se någon större, mer grundläggande reform på sikt. Här skiljer sig partiet från flera andra partier, som föreslår mer genomgripande ändringar av bidragets konstruktion.

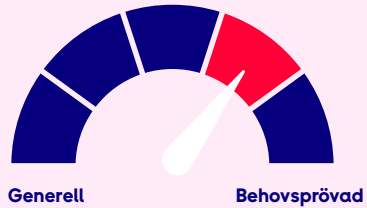
Slutsats:

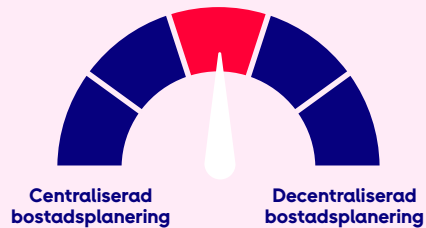

Miljöpartiets ställningstagande – översikt

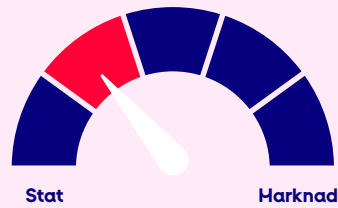
Bostadspolitikens inriktning:
Generell / Behovsprövad

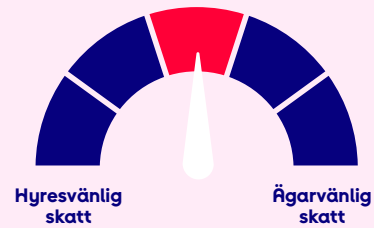
**Centraliserad bostadsplanering /
Decentraliserad bostadsplanering**

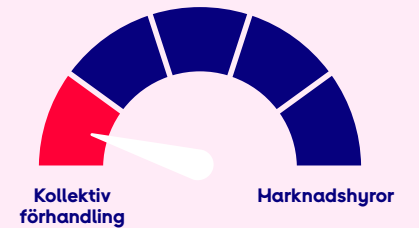
**Byggnad och bostads-
försörjning: Stat / Marknad**

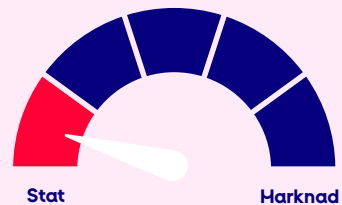
**Hyresvänlig skatt /
Ägarvänlig skatt**

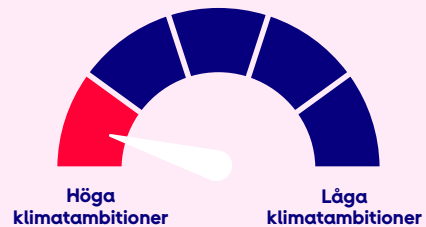
**Hyressättning: Kollektiv
förhandling / Marknadshyror**

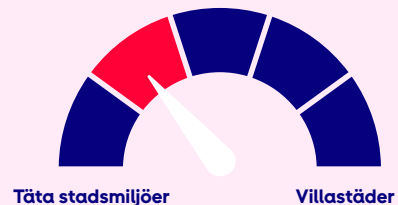
**Renoveringar och upp-
rustningar: Stat / Marknad**

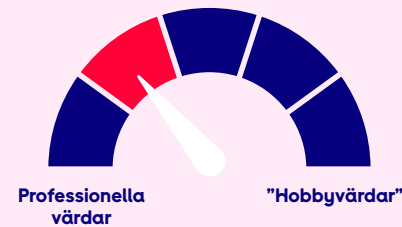
**Höga klimatambitioner /
Låga klimatambitioner**

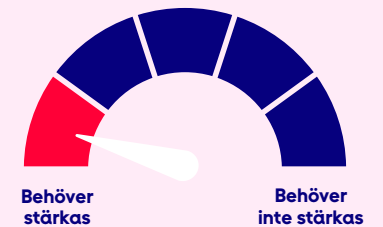
**Stadsplanering: Täta
stadsmiljöer/ Villastäder**

**Professionella värdar /
"Hobbyvärdar"**

**Bostadsbidraget: Behöver
stärkas / Behöver inte stärkas**

Miljöpartiet

Bostadspolitikens inriktning: Generell eller behovsprövad?

Hyresgästföreningens påstående:

”Bostadsmarknaden fungerar bäst med en generell bostadspolitik, där stöd, åtgärder och insatser i huvudsak går till breda grupper i samhället, inte enbart de mest utsatta.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

I enkät svaret lyfts statliga kreditgarantier fram som en typ av brett (eller generellt) stöd för att få fram rimligt prissatta hyresrätter och studentbostäder. Samtidigt betonas att det också finns all anledning att rikta stöd till de grupper som i dag har allra störst utmaningar med att efterfråga en god bostad. Som exempel nämns bostadsbidraget och bostadstillägget.

Dokumentanalys:

Miljöpartiet har lagt förslag som delvis ryms inom, och delvis utmanar den generella bostadspolitik. Partiet vill till exempel se:

- breda byggsubventioner i form av förmånliga krediter och investeringsstöd
- vidareutveckling av befintliga, behovsprövade verktyg (bostadsbidrag, hyresgarantier, transparenta förturer)
- nationell bostadsstiftelse med inriktning på lägenheter för människor i akut behov av bostad.

Hyresgästföreningens bedömning

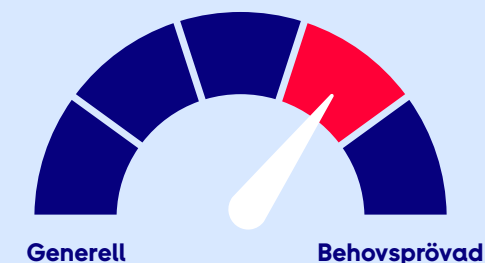
Sammanfattning:

Miljöpartiets politik innehåller förslag på både nya byggstöd och en vidareutveckling av befintliga, behovsprövade verktyg. Vår bedömning är att dessa förslag ryms inom den generella bostadspolitik, då de inte nödvändigtvis innebär en uppdelning av marknaden.

Utspelen om en nationell bostadsstiftelse med lägenheter för utsatta är däremot ett tydligt avsteg från den nuvarande modellen. På sikt skulle förslaget kunna innebära en tudelning

av hyresmarknaden, där ekonomiskt svagare hushåll sorteras in i en separat del av beståndet.

Slutsats:

Miljöpartiet

Centraliserad eller decentraliserad bostadsplanering?

Hyresgästföreningens påstående:

”Staten bör ha ett större inflytande över den fysiska planeringen och kommunernas markpolitik än i dag.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Miljöpartiet instämmer delvis i påståendet att staten bör ha ett större inflytande över fysisk planering och markpolitik, men fokuserar i fritextsvaret snarare på aspekter som finansiering och allmännyttans roll. Från enkätsvaret är det med andra ord inte helt tydligt vad partiet har för åsikt om ansvarsfördelningen mellan stat och kommuner i den fysiska planeringen.

Dokumentanalys:

Miljöpartiet har inga förslag som specifikt rör ansvarsfördelningen mellan kommun och stat på det här området. Däremot finns förslag med viss koppling till planering, exempelvis:

- ny bostadsförsörjningslag för ökad samverkan och tydligare gemensamt ansvar
- ny nationell handlingsplan för bostadsförsörjning.

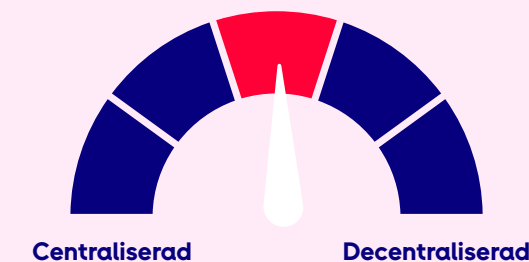
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Att förändra systemet för fysisk planering verkar inte vara en prioriterad fråga för Miljöpartiet. Varken enkätsvaret eller de bostadspolitiska dokumenten innehåller några konkreta förslag, eller ens problembeskrivningar. Partiet vill förvisso se ett mer samlat och nationellt perspektiv i bostadsförsörjningen, men det berör inte nödvändigtvis den fysiska planeringen.

Vår bedömning är därmed att Miljöpartiet ställer sig bakom den nuvarande modellen, det vill säga en decentraliserad planering utan tydlig statlig styrning.

Slutsats:

Miljöpartiet

Byggande och bostadsförsörjning: stat eller marknad?

Hyresgästföreningens påstående:

”Staten bör ta ett stort ekonomiskt ansvar för bostadsbyggande och bostadsförsörjning, till exempel genom förmånliga lån, byggstöd eller kreditgarantier.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Miljöpartiet framhåller i fritextsvaret att det behövs ett statligt stöd för bostadsbyggande, med särskilt fokus på rimliga hyror och klimatsmarta bostäder. Som exempel nämns partiets förslag på statliga byggkrediter för nyproduktion och till-/ombyggnad.

Dokumentanalys:

Miljöpartiets förslag för ökat bostadsbyggande inkluderar:

- statliga förmånliga byggån
- investeringsstöd med inriktning på snabbväxande industriorter.

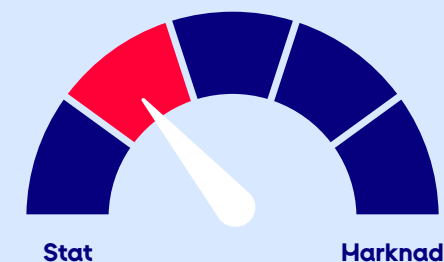
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Det är uppenbart att Miljöpartiet önskar en mer aktiv stat på bostadsområdet, inte minst när det kommer till riskdelning och medfinansiering. De stora skillnaderna mot dagsläget är förslag på förmånliga byggkrediter samt ett nytt investeringsstöd. Samtidigt är förslagen inte lika långtgående som hos exempelvis Vänsterpartiet.

Vår bedömning är att Miljöpartiet i vilket fall vill se mer statlig finansiering än i dagsläget.

Slutsats:

Miljöpartiet

Hyresvänlig eller ägarvänlig skatt?

Hyresgästföreningens påstående:

”Skattesystemet missgynnar det hyrda boendet, och det är ett problem.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Miljöpartiet instämmer helt i påståendet att skattesystemet missgynnar det hyrda boendet. Samtidigt innehåller fritextsvaret ganska få förslag som är direkt kopplade till skattesystemet. Utöver önskemål om en ny utredning om rotavdrag till hyresrätter, så är det energieffektiviseringsstöd och inflationsanpassat bostadsbidrag som lyfts fram.

Dokumentanalys:

Miljöpartiet vill bland annat se över möjligheterna att:

- ge rotavdraget en ”grön” profil genom att styra mer mot energieffektiviseringsåtgärder
- införa motsvarande ”grönt stöd” för ägare till flerbostadshus (BRF eller hyreshus)
- tillämpa sänkt fastighetsavgift för fastighetsägare som genomfört energieffektiviseringsåtgärder.

Tidigare har partiet förespråkade skattefria underhållsfonder för fastighetsägare, men detta förslag lyser med sin frånvaro i senare dokument.

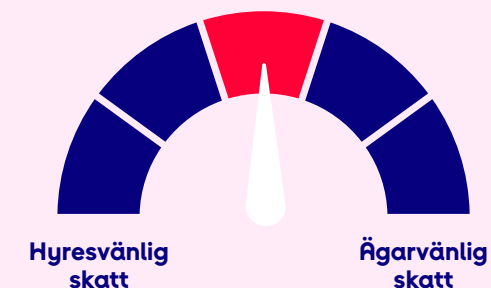
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Delar av Miljöpartiets politik skulle sannolikt innebära ekonomisk avlastning för Sveriges hyresgäster, men det är mer oklart huruvida just skatteobalansen skulle åtgärdas. Utöver förslag om att på något sätt ge det hyrda boendet en motsvarighet till rotavdrag, presenteras få förslag som ändrar eller kompenserar för obalanser i beskattningen. Detta intryck stärks av att inte heller fritextsvaret pekar på någon konkret reform.

Vår bedömning är att Miljöpartiet på det stora hela förespråkar kontinuitet med dagens system.

Slutsats:

Miljöpartiet

Kollektiv förhandling eller marknadshyror?

Hyresgästföreningens påstående:

”Svenska bostadshyror ska även fortsättningsvis baseras på bruksvärdesprincipen och kollektiva förhandlingar mellan hyresgäst och hyresvärd.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

I fritextsvaret säger Miljöpartiet ”nej till marknadshyror – oavsett vad man väljer att kalla det.”

Dokumentanalys:

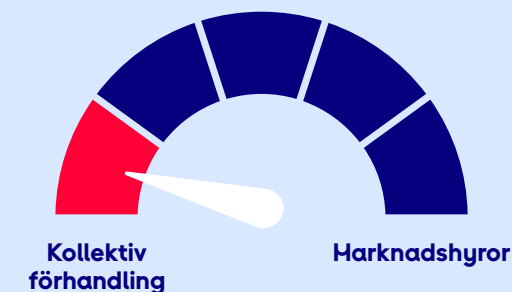
De bostadspolitiska dokument som ingår i vår analys tar inte upp hyres-sättningsfrågan överhuvudtaget.

Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Miljöpartiet tar tydligt ställning för det nuvarande systemet och mot marknadshyror i alla dess former. Detta framgår från fritextsvaret och stärks av det faktum att frågan lyser med sin frånvaro bland partiets andra bostadspolitiska förslag.

Slutsats:

Miljöpartiet

Renoveringar och upprustningar: stat eller marknad?

Hyresgästföreningens påstående:

”Staten bör ge ett ökat ekonomiskt stöd till renovering och upprustning av bostäder, oavsett upplåtelseform.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

I fritextsvaret redogörs för de olika åtgärder som Miljöpartiet vill vidta för att öka det statliga engagemanget på området. Exempelvis vill man se ett återinförd energieffektiviseringsstöd, ett renoveringsstöd för ekonomiskt utsatta områden, samt en utredning av hur rotavdraget ska kunna omfatta även hyresgäster.

Dokumentanalys:

En (socialt) hållbar klimatomställning är en av Miljöpartiets hjärtefrågor och partiet lägger fram en rad olika förslag:

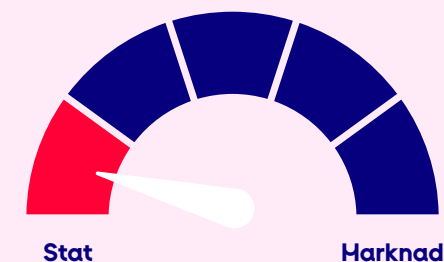
- nytt energieffektiviseringsstöd (ska täcka upp till 60 % av kostnaderna för energibesparande åtgärder).
- stöd för socialt hållbara renoveringar i ekonomiskt utsatta områden
- stöd för klimatanpassning av bebyggd miljö
- ”grönt” rotavdrag (se ovan)
- skräddarsydda hypotekskrediter för energieffektivisering.

Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Vår bedömning är att Miljöpartiet ser en rimlig kostnadsdelning mellan stat och hushåll som en grundförutsättning för att lyckas med den gröna omställningen. Inom bostadspolitiken är det tydligt att hållbara renoveringar, upprustningar och förbättringar är en hjärtefråga. Partiet presenterar flera nya förslag och åtgärder, och backar dessutom upp det hela med betydande budgetsatsningar.

Slutsats:

Miljöpartiet

Höga eller låga klimatambitioner?

Hyresgästföreningens påstående:

"Klimat- och miljömässig hållbarhet i bostadssektorn är en målsättning som väger mycket tungt. För att uppnå denna behöver politiken vara beredd att kompromissa, även om det innebär utmaningar på andra områden."

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Miljöpartiet framhåller att bygg- och fastighetsbranschen står för en femtedel av Sveriges klimatutsläpp och att kostnaderna för att hantera klimatförändringarna kan bli mycket stora om inget görs. Samtidigt betonas också att mycket av tekniken redan finns på plats, men att det behövs statlig finansiering för att vidta effektiva åtgärder inom energi-effektivisering och klimatanpassning. Miljöpartiet understryker också att klimat- och miljöåtgärder inte ska gå ut över hyresnivåerna.

Dokumentanalys:

Klimatfrågan genomsyrar Miljöpartiets bostadspolitik och man lägger fram en lång rad olika förslag, bland annat:

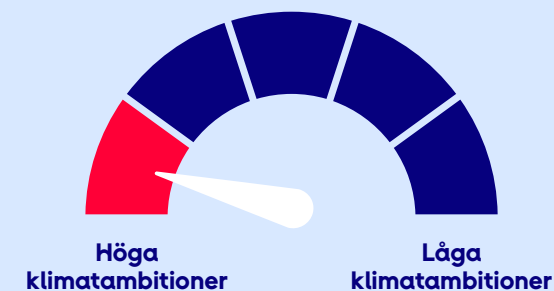
- vidareutvecklade och skarpare klimatdeklarationer för byggnader
- nya ekonomiska incitament för användning av återbrukat material (ex. slopad moms)
- stora subventioner till energi-effektivisering och klimatanpassning
- insatser för att minimera antalet rivningar.

Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Det råder inga tvivel om att klimat- och miljömässig hållbarhet är en helt central fråga för Miljöpartiet. De bostadspolitiska dokumenten innehåller en lång rad reformförslag och stora finansiella åtaganden. Miljöpartiet skiljer med andra ord inte nödvändigtvis på bostadspolitik och klimatpolitik, utan anser att de hänger ihop.

Slutsats:

Miljöpartiet

Täta stadsmiljöer eller villastäder?

Hyresgästföreningens påstående:

”Den större delen av bostadsförsörjningen kommer även i framtiden behöva tillfredsställas genom tät stadsbebyggelse.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Miljöpartiet lyfter fram flera aspekter som talar för tät bebyggelse och flerfamiljsbostäder, exempelvis den bristfälliga tillgången på mark i våra större städer, samt vinsterna i att ha stora underlag för lokal service och bättre kollektivtrafik. Dessutom tar man upp att flerbostadshus – allt annat lika – möjliggör fler nya bostäder. Samtidigt framhåller partiet också att graden av täthet behöver anpassas till lokala förutsättningar och behovet av grönska och tätortsnära natur.

Dokumentanalys:

De bostadspolitiska dokumenten innehåller få konkreta förslag eller ställningstaganden i just stadsbyggnadsfrågan. Ett undantag är partiets betoning på att

- andelen natur i urbana miljöer ska höjas.

Detta tyder på att partiet hellre ser en sammanslagning än att natur och urbana kvaliteter hålls isär.

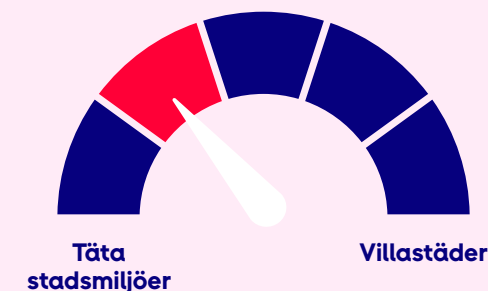
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Miljöpartiet anser att den täta stadsbebyggelsen har många fördelar och att den även framöver kommer stå för en stor del av bostadsbehovet. De bostadspolitiska dokumenten tar däremot inte direkt ställning för eller emot olika boende- eller stadsbyggnadsformer, och det saknas konkreta policyförslag.

Samtidigt anser vi att preferensen för tät bebyggelse skiner igenom på ett tydligt sätt, framför allt i enkätsvaret. Vår bedömning är därmed att Miljöpartiet lutar åt täta stadsmiljöer.

Slutsats:

Miljöpartiet

Professionella värdar eller "hobbyvärdar"?

Hyresgästföreningens påstående:

"Bostadspolitiken bör i första hand gynna professionella och långsiktiga fastighetsägare, snarare än att ytterligare stimulera andrahandsuthyrning."

Vad säger partiet?

Enkät svar:

I fritextsvaret tar partiet framför allt ställning i frågan om professionella fastighetsägare, och föreslår verktyg som skulle kunna vara lämpliga för att motverka oseriösa hyresvärdar. Däremot nämner svaret ingenting om andrahandsuthyrning som bostadspolitiskt fenomen och/eller problem.

Dokumentanalys:

Vår genomgång visar inte på några konkreta förslag eller ändringar i regelverket för andrahandsuthyrning. Däremot vill partiet se

- kommunal förköpsrätt och större möjligheter till tvångsförvaltning av misskötta fastigheter
- möjligheter att ge fastighetsägare som missköter sina fastigheter nationellt näringsförbud

Under våren 2026 har partiet dessutom uttalat sig om behovet av en ny hyresförvärvslag.

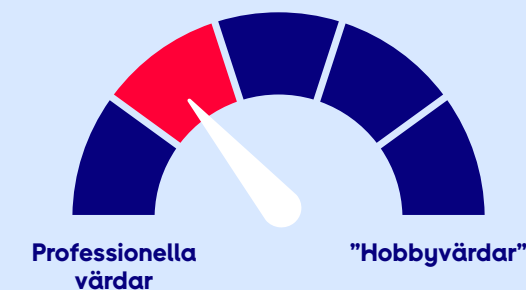
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

I fritextsvaret uppger Miljöpartiet att man vill styra upp hyresmarknaden och agera mot oseriösa och oansvariga fastighetsägare. Här kommer man också med mer eller mindre konkreta förslag. Samtidigt tar varken fritextsvar eller bostadspolitiska dokument upp frågan om andrahandsuthyrning. Det innebär att de problembeskrivningar kring fenomenet med 'hobbyvärdar' som återfinns hos exempelvis S och V saknas.

Trots detta är vår bedömning att partiet vill se en professionaliserad hyresmarknad, snarare än 'hobbyvärdar' och ytterligare stimulans av privatuthyrning.

Slutsats:

Miljöpartiet

Behöver bostadsbidraget stärkas eller inte?

Hyresgästföreningens påstående:

”Bostadsbidraget behöver stärkas, till exempel genom att mottagargruppen breddas och stödnivåerna höjs.”

Vad säger partiet?

Enkätsvar:

Miljöpartiet redogör för vad de ser som stora brister i bostadsbidragets konstruktion, bland annat det faktum att det omfattar allt färre hushåll, och att bostadskostnadsgränsen inte hållit jämna steg med hyresutvecklingen. Därför föreslår partiet en höjning av tilläggsbidraget för barnfamiljer. Långsiktigt vill partiet också att bostadsbidraget ska höjas och indexeras.

Dokumentanalys:

För att stärka bostadsbidraget vill Miljöpartiet till exempel:

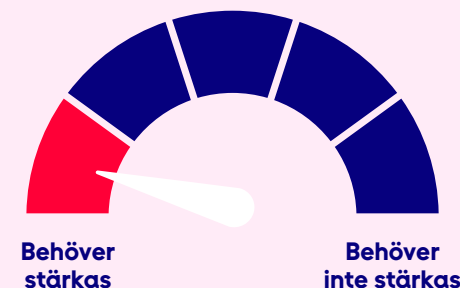
- höja maxbeloppen, inkomstgränserna och bostadskostnadstaket
- inflationsskydda bidraget genom indexerade inkomst- och bostadskostnadsgränser
- avskaffa ålderstaket (29 år), det vill säga bredda bidraget till fler grupper
- permanentera det tillfälliga tilläggsbidraget (fram till dess att reformer enl. ovan genomförs).

Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Miljöpartiet ser förvisso inget egenvärde i att många hushåll får bostadsbidrag, men det är samtidigt uppenbart att man vill se en genomgripande reform i syfte att återställa och nutidsanpassa bidraget. Fram till dess att en sådan reform genomförs vill partiet stärka bidraget genom ett tillfälligt tilläggsbidrag.

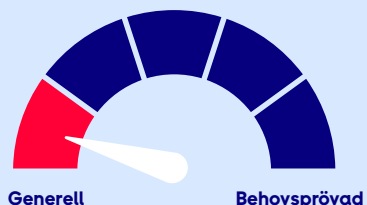
Slutsats:

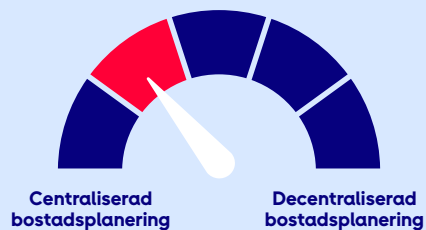

Vänsterpartiets ställningstagande – översikt

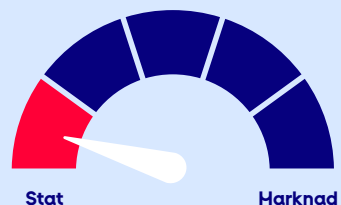
Bostadspolitikens inriktning:
Generell / Behovsprövad

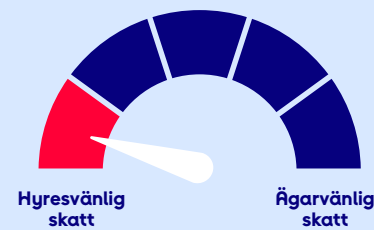
**Centraliserad bostadsplanering /
Decentraliserad bostadsplanering**

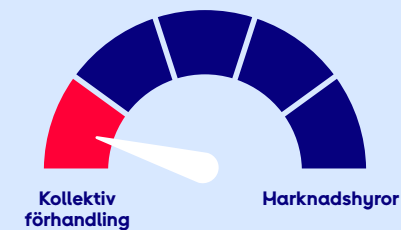
**Byggnade och bostads-
försörjning: Stat / Marknad**

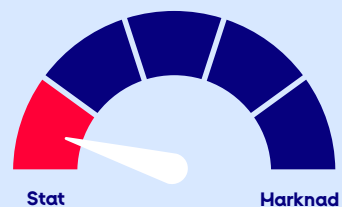
**Hyresvänlig skatt /
Ägarvänlig skatt**

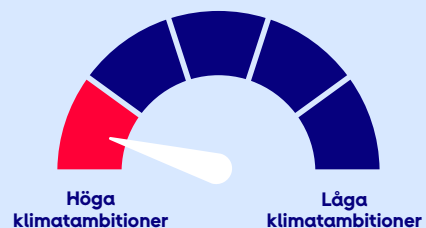
**Hyressättning: Kollektiv
förhandling / Marknadshyror**

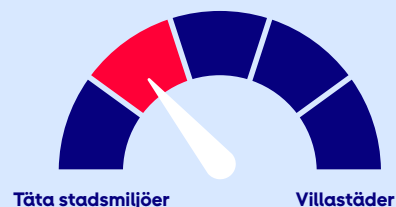
**Renoveringar och upp-
rustningar: Stat / Marknad**

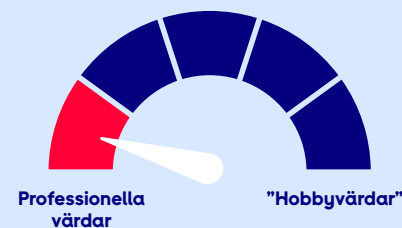
**Höga klimatambitioner /
Låga klimatambitioner**

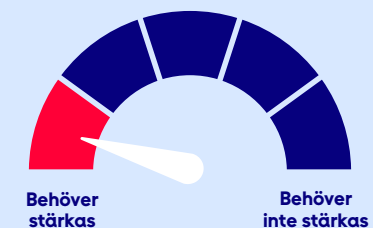
**Stadsplanering: Täta
stadsmiljöer/ Villastäder**

**Professionella värdar /
"Hobbyvärdar"**

**Bostadsbidraget: Behöver
stärkas / Behöver inte stärkas**

Vänsterpartiet

Bostadspolitikens inriktning: Generell eller behovsprövad?

Hyresgästföreningens påstående:

"Bostadsmarknaden fungerar bäst med en generell bostadspolitik, där stöd, åtgärder och insatser i huvudsak går till breda grupper i samhället, inte enbart de mest utsatta."

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Vänsterpartiet betonar att bostaden är en social rättighet snarare än en marknadsvara, och att en generell politik motverkar både stigmatisering och segregation. En generell bostadspolitik ska enligt Vänsterpartiet däremot inte tolkas som att det aldrig finns behov för mer riktade insatser, ex. bostadsbidrag.

Dokumentanalys:

Vänsterpartiet ställer sig helt bakom den generella bostadspolitik, både principiellt och genom konkreta förslag. V vill till exempel se:

- breda och omfattande bygg- och renoveringsstöd
- en enhetlig hyresmarknad utan särlösningar
- att riktade stöd används inom befintliga system (bostadsbidrag; hyresgarantier etc.).

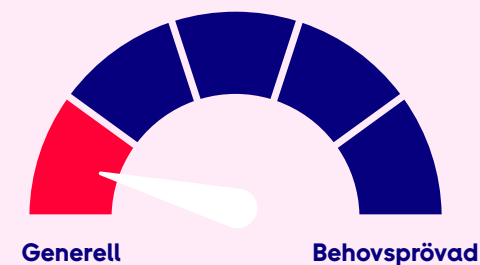
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Vänsterpartiet är av uppfattningen att bostadsmarknaden fungerar bäst när staten tar stort ansvar för breda grupper i samhället, inte bara de mest utsatta. Utmaningarna på bostadsmarknaden ses alltså inte som specifika för vissa grupper, utan snarare som uttryck för marknadens funktionssätt.

Partiets politik innehåller i princip alla de delar vi vanligtvis förknippar med en generell bostadspolitik.

Slutsats:

Vänsterpartiet

Centraliserad eller decentraliserad bostadsplanering?

Hyresgästföreningens påstående:

”Staten bör ha ett större inflytande över den fysiska planeringen och kommunernas markpolitik än i dag.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Vänsterpartiet fastslår att det i dag saknas nationell samordning i bostadsförsörjningen, vilket de menar leder till ojämn byggtakt, markspekulation och ökande bostadsbrist. Därför vill partiet stärka statens roll, exempelvis genom nationella byggmål, investeringsstöd och en mer aktiv markpolitik. Kommunerna ska ha fortsatt planmonopol, men staten ska ta ett större ansvar för helheten och kunna ställa krav v.g. social hållbarhet, rimliga hyror och klimatanpassning.

Dokumentanalys:

När det kommer till fysisk planering vill V:

- inrätta en ny, regional planeringsnivå
- ge kommuner rätten att skriva in upplåtelseform direkt i detaljplan.

Frågan kopplas också ihop med bredare bostadspolitiska strategier. Här vill partiet bland annat se:

- en ny lag som binder in både statliga och kommunala aktörer direkt i processer som rör bostadsförsörjning
- årliga, nationella handlingsplaner för bostadsförsörjning
- större statligt ansvar i finansiering och riskdelning

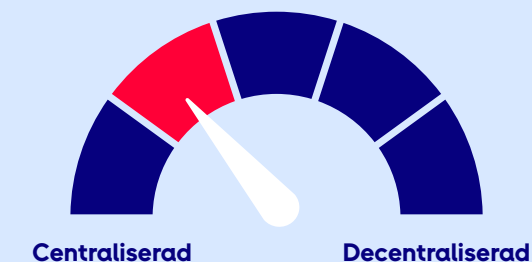
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Utifrån enkät svar och policydokument är det tydligt att Vänsterpartiet vill stärka både den statliga och den regionala styrningen på området. Mer samordning och tydligare processer hoppas partiet ska höja effektiviteten och leda till fler nya bostäder och en bättre bostadsförsörjning.

Till skillnad från hos Socialdemokraterna hittar vi däremot inga förslag på eventuella sanktioner för kommuner som brister i sitt ansvar.

Slutsats:

Byggande och bostadsförsörjning: stat eller marknad?

Hyresgästföreningens påstående:

”Staten bör ta ett stort ekonomiskt ansvar för bostadsbyggande och bostadsförsörjning, till exempel genom förmånliga lån, byggstöd eller kreditgarantier.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Vänsterpartiet menar att staten måste ta ett stort ekonomiskt ansvar för byggande och bostadsförsörjning, inte minst då alternativet ofta är hög skuldsättning hos hushållen. Statliga satsningar ses med andra ord som investeringar i jämlikhet, rörlighet och stabilitet, inte enbart som kostnader. Konkreta förslag är därför investeringsstöd, statliga topplån, kreditgarantier och en aktiv allmännytta.

Dokumentanalys:

Vänsterpartiet föreslår en rad nya stöd och verktyg för att öka bostadsbyggandet:

- förmånliga statliga byggkrediter (topplån)
- investeringsstöd till hyres- och studentbostäder
- statliga stöd för byggande på landsbygden
- statliga stöd för byggande i trä
- statligt byggbolag med uppdrag att bygga billiga hyresrätter.

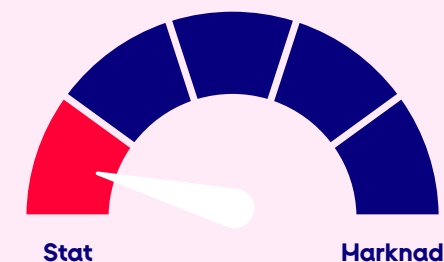
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Tydligare än kanske något annat parti vill Vänsterpartiet både bredda och fördjupa statens åtaganden när det gäller bostadsbyggande. Primärt ska detta ske genom produktionsstöd med inriktning mot billiga hyresbostäder som breda grupper har råd med. Man vill dessutom inrätta ett statligt byggbolag i syfte att utöva prispress i byggbranschen.

Vänsterpartiet förespråkar en på alla sätt aktiv stat i den här frågan.

Slutsats:

Vänsterpartiet

Hyresvänlig eller ägarvänlig skatt?

Hyresgästföreningens påstående:

”Skattesystemet missgynnar det hyrda boendet, och det är ett problem.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Vänsterpartiet anser att bostadsägarnas tillgång till ränte- och rotavdrag kombinerat med en låg fastighetsbeskattning bidrar till en skatteobalans mellan upplåtelseformerna. För att hyresrätten inte ska vara (eller förbli) det dyrare alternativet för den som inte kan/vill skuldsätta sig, vill Vänsterpartiet skapa en skattemässig neutralitet mellan upplåtelseformerna.

Dokumentanalys:

Vänsterpartiet har en rad förslag när det gäller fastighets- och bostadsbeskattningen. Partiet vill bland annat se:

- en totalöversyn av skattereglerna
- låg avdragsgill moms på hyra
- avskaffad fastighetsavgift för hyresfastigheter
- nedtrappat ränteavdrag
- skatteavdrag för hyresgäster (så länge ränteavdrag finns)
- skattefria underhållsfonder för hyresvärdar
- styra rotavdraget mot klimatsmarta åtgärder
- komplettera fastighetsavgiften med en statlig fastighetsskatt.

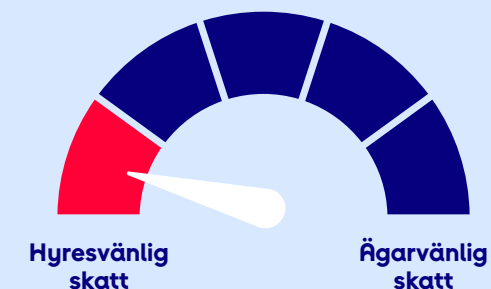
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Vänsterpartiet identifierar inte bara en tydlig obalans mellan ägt och hyrt boende, utan lägger också förslag på långtgående förändringar av det nuvarande systemet. De samlade förslagen skulle innebära en stor omdaning av fastighets- och bostadsbeskattningen och därmed även en utjämning mellan ägt och hyrt boende.

Partiet är därmed lättplacerat och utmärker sig inte minst genom bredden av skatteförslag som presenteras.

Slutsats:

Kollektiv förhandling eller marknadshyror?

Hyresgästföreningens påstående:

”Svenska bostadshyror ska även fortsättningsvis baseras på bruksvärdesprincipen och kollektiva förhandlingar mellan hyresgäst och hyresvärd.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Vänsterpartiet ställer sig bakom den nuvarande modellen för hyressättning och menar att marknadshyror skulle leda till problem som kraftigt höjda hyror, ökad segregation och ökad utslagning.

Dokumentanalys:

Vänsterpartiet motsätter sig marknadshyror, vilket tydligt framgår från följande förslag/ ståndpunkter:

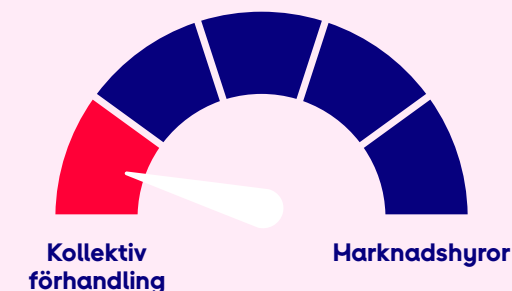
- nej till alla former av marknadshyror, inklusive i nyproduktion och vid privatuthyrning
- avskaffa privatuthyrningslagen och återgå till att låta bruksvärdesystemet gälla även för privatuthyrning
- frysta bostadshyror fram till dess att ett nytt och bättre system för tvistlösning finns på plats.

Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Vänsterpartiet ställer sig bakom förhandlingssystemet och är mycket tydliga i sitt motstånd mot marknadshyror i alla dess former. Även utspelet om frysta hyror bör primärt ses som ett uttryck för partiets mycket starka motstånd mot friare hyressättning, även om förslaget i viss mån också utmanar den nuvarande ordningen.

Slutsats:

Vänsterpartiet

Renoveringar och upprustningar: stat eller marknad?

Hyresgästföreningens påstående:

”Staten bör ge ett ökat ekonomiskt stöd till renovering och upprustning av bostäder, oavsett upplåtelseform.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

I fritextsvaret förklaras att partiet vill ha statliga stöd för både energieffektivisering och upprustning, villkorat mot rimliga hyresnivåer. Det betonas att det viktiga är att kostnaderna för klimatomställningen inte övervältras på hushåll med små marginaler.

Dokumentanalys:

Vänsterpartiet har flera förslag på verktyg för att möjliggöra hållbara renoveringar och upprustningar, bland annat:

- energieffektiviseringsstöd för hyresrätt
- öronmärkta pengar för stärkt klimatnytta i nyproduktion och vid renoveringar (130 miljarder över tio år)
- skattefria underhållsfonder för fastighetsägare
- ett reformerat, grönt, rotavdrag.

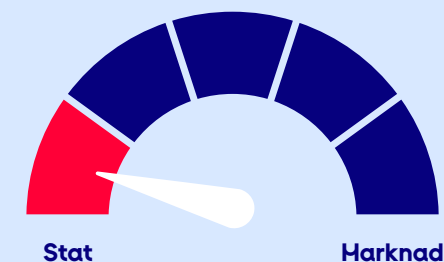
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Både fritextsvaret och de bostadspolitiska dokumenten tydliggör att Vänsterpartiet vill se en kraftig utökning av den statliga finansieringen på området. Att staten på olika sätt stöttar upprustningsåtgärder ses som en förutsättning för att kostnaderna inte ska övervältras på hushållen.

Utifrån den politik som förordas råder det inget tvivel om att Vänsterpartiet vill att kostnaderna för renovering/upprustning till stor del ska bäras av staten, snarare än av hushållen.

Slutsats:

Vänsterpartiet

Höga eller låga klimatambitioner?

Hyresgästföreningens påstående:

"Klimat- och miljömässig hållbarhet i bostadssektorn är en målsättning som väger mycket tungt. För att uppnå denna behöver politiken vara beredd att kompromissa, även om det innebär utmaningar på andra områden."

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Vänsterpartiet menar att klimat- och miljöhänsyn måste väga tungt, inte minst då bostadssektorn står för en betydande del av utsläppen. Samtidigt betonar man att omställningen måste vara rättvis och partiet accepterar inte att "klimatinvesteringar används som förevändning för kraftiga hyreshöjningar". Partiet fastslår att staten ska finansiera en grön omställning som minskar utsläppt och energikostnader – inte en som ökar ojämlikheten.

Dokumentanalys:

Vänsterpartiet lägger många förslag för mer hållbarhet i bostadssektorn, bland annat:

- återinfört energieffektiviseringsstöd för hyresrätt
- rotavdrag med inriktning på klimatsmarta åtgärder
- byggstöd med tydliga klimatvillkor
- stöd för ökat byggande i trä
- mycket omfattande stödprogram för stärkt klimatnytta i både nyproduktion och vid renovering
- bättre möjligheter till återbruk av material.

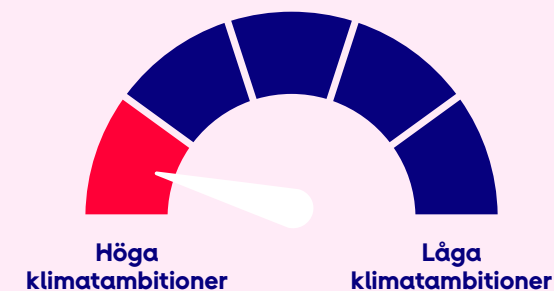
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Vänsterpartiet vill satsa stort på en grön och socialt hållbar omställning. Att ambitionsnivån är hög framgår tydligt från de bitvis mycket omfattande program och subventioner som föreslås. Det centrala för Vänsterpartiet är att omställningen genomförs utan att det belastar hushållen på ett orimligt sätt.

Sammantaget bedömer vi att Vänsterpartiet har ett tydligt klimat- och miljöperspektiv i bostadspolitik, även om det innebär kostnader och kompromisser.

Slutsats:

Vänsterpartiet

Täta stadsmiljöer eller villastäder?

Hyresgästföreningens påstående:

”Den större delen av bostadsförsörjningen kommer även i framtiden behöva tillfredsställas genom tät stadsbebyggelse.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Vänsterpartiet framhåller att den täta stadsbebyggelsen är nödvändig för att hålla nere markanvändning, minska klimatpåverkan och skapa levande stadsmiljöer. Samtidigt betonas att segregationen bara bryts genom socialt blandade områden – inte ensidig exploatering. Svaret antyder i sin helhet att man ser ett stort värde i den täta stadsbebyggelsen, men att det inte nödvändigtvis är ett mål i sig.

Dokumentanalys:

Partiets tar inte tydlig ställning för eller emot enskilda boendeformer och vi hittar inte heller några konkreta förslag/ ståndpunkter i frågan.

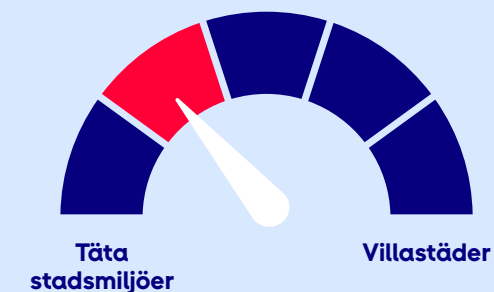
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Vänsterpartiets bostadspolitiska dokument ägnar inte rena stadsbyggnadsfrågor särskilt stort utrymme. Fokus ligger snarare på förslag för att öka byggtakten generellt, i hela landet. Samtidigt tyder utformningen av Vänsterpartiets politik i övrigt på att en stor del av resurserna sannolikt kommer gå till hyresrätter i flerbostadshus.

Vår samlade bedömning är att Vänsterpartiet tydligt lutar åt täta stadsmiljöer.

Slutsats:

Vänsterpartiet

Professionella värdar eller "hobbyvärdar"?

Hyresgästföreningens påstående:

"Bostadspolitiken bör i första hand gynna professionella och långsiktiga fastighetsägare, snarare än att ytterligare stimulera andrahandsuthyrning."

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Vänsterpartiet anser att bostadspolitiken ska främja långsiktiga och seriösa fastighetsägare. Vidare menar man att andrahandsmarknaden blivit en otrygg och dyr parallellmarknad. Mot bakgrund av detta säger Vänsterpartiet att de vill "stärka hyresgästernas rättigheter, bekämpa oseriösa aktörer och stoppa bulvanupplägg."

Dokumentanalys:

Vänsterpartiet har flera förslag med koppling till frågan om hyresmarknadens funktionssätt. Partiet vill bland annat:

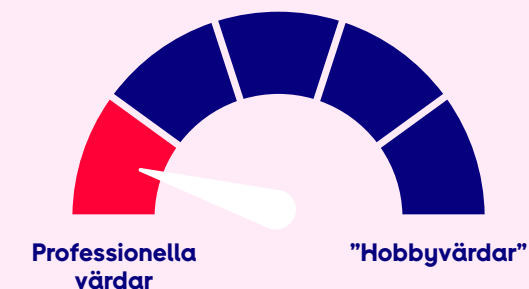
- skärpa lagen om blockuthyrning
- att regeringen helt drar tillbaka utredningen om förslag för en mer flexibel hyresmarknad
- att privatuthyrningslagen avskaffas och ersätts med hyreslagen
- införa striktare kontroller och bättre sanktionsmöjligheter för att komma till rätta med oseriösa fastighetsägare.

Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Partiets politik genomsyras av en stark skepsis gentemot andrahandsmarknaden och boendelösningar utanför den ordinarie hyressektorn. Vänsterpartiet ser i mångt och mycket privatuthyrningslagen som ett sätt att kringgå regler och lagar för att införa marknadshyror bakvägen. Vänsterpartiet vill därför avskaffa lagen om uthyrning av egen bostad, och istället ställa andrahandsmarknaden under samma regler som gäller på den ordinarie hyresmarknaden.

Slutsats:

Vänsterpartiet

Behöver bostadsbidraget stärkas eller inte?

Hyresgästföreningens påstående:

"Bostadsbidraget behöver stärkas, till exempel genom att mottagargruppen breddas och stödnivåerna höjs."

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Vänsterpartiet betonar att bostadsbidraget behöver reformeras i grunden. Både bostadskostnadsgränser och inkomstgränser behöver höjas, och därefter indexeras för att undvika urholkning. Därutöver vill man bredda bidraget till att omfatta andra grupper än bara barnfamiljer och unga. Samtidigt understryker partiet att bostadsbidraget inte är att se som en lösning på systemnivå, utan att "den långsiktiga lösningen är fler hyresrätter med rimliga hyror".

Dokumentanalys:

Vänsterpartiet anser att bostadsbidraget är i stort behov av förändring. Partiet vill bland annat:

Omedelbart

- stärka bidraget motsvarande det tidigare tillfälliga tillägget om 40 procent
- påskynda övergång till månadsuppgifter.

På sikt

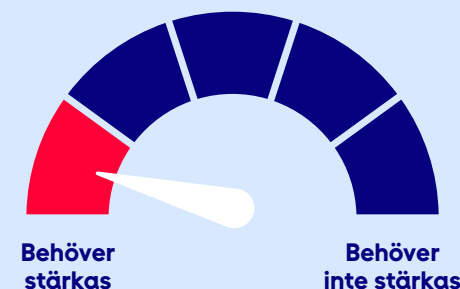
- höja både inkomst- och bostadskostnadsgränser
- inflationsskydda bidraget genom indexuppräknning
- bredda bidraget till att omfatta fler typer av hushåll.

Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Vänsterpartiet vill stärka bostadsbidraget, både genom tillfälliga satsningar här och nu, och en långsiktig reform av bidragets utformning. Sammantaget skulle partiets förslag innebära en mycket kraftig stärkning av bidraget. Ett reformerat bostadsbidrag är en fråga som Vänsterpartiet drivit under en längre tid och det förefaller ha hög prioritet.

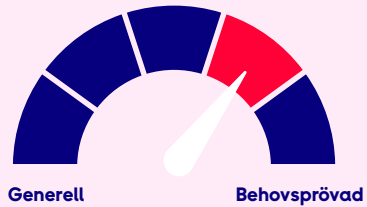
Slutsats:

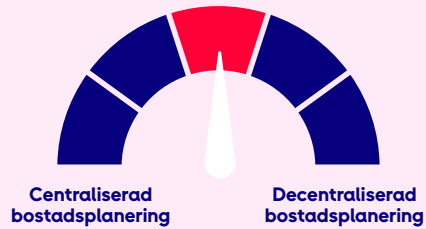

Centerpartiets ställningstagande – översikt

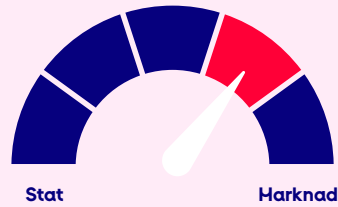
Bostadspolitikens inriktning:
Generell / Behovsprövad

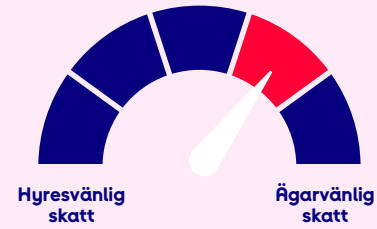
**Centraliserad bostadsplanering /
Decentraliserad bostadsplanering**

**Byggnade och bostads-
försörjning: Stat / Marknad**

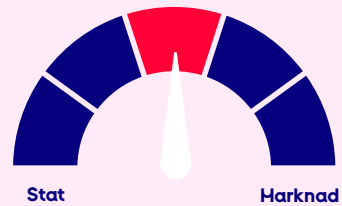
**Hyresvänlig skatt /
Ägarvänlig skatt**

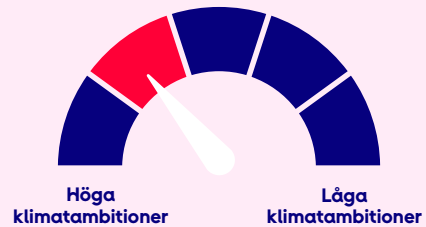
**Hyressättning: Kollektiv
förhandling / Marknadshyror**

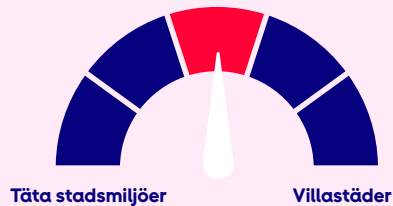
**Renoveringar och upp-
rustningar: Stat / Marknad**

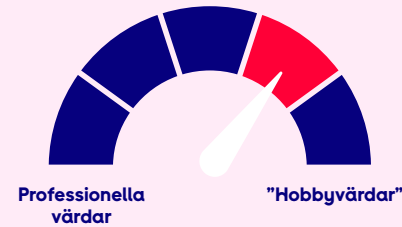
**Höga klimatambitioner /
Låga klimatambitioner**

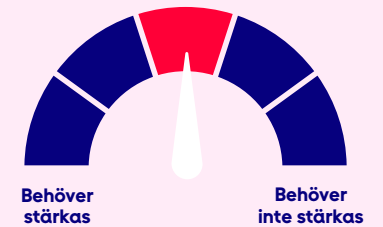
**Stadsplanering: Täta
stadsmiljöer/ Villastäder**

**Professionella värdar /
"Hobbyvärdar"**

**Bostadsbidraget: Behöver
stärkas / Behöver inte stärkas**

Centerpartiet

Bostadspolitikens inriktning: Generell eller behovsprövad?

Hyresgästföreningens påstående:

”Bostadsmarknaden fungerar bäst med en generell bostadspolitik, där stöd, åtgärder och insatser i huvudsak går till breda grupper i samhället, inte enbart de mest utsatta.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Centerpartiet understryker att politiken bör utformas så att den ger goda grundförutsättningar för bostadsförsörjningen att fungera utan större ingrepp. Enligt Centerpartiet uppnås detta exempelvis genom rimliga regler för byggande och planering och attraktiva villkor för bosparande. Omfattande statliga stöd ställer sig partiet mer skeptiskt till.

Dokumentanalys:

Hos Centerpartiet finns flera förslag, vissa mer konkreta än andra, som utmanar den generella bostadspolitik:

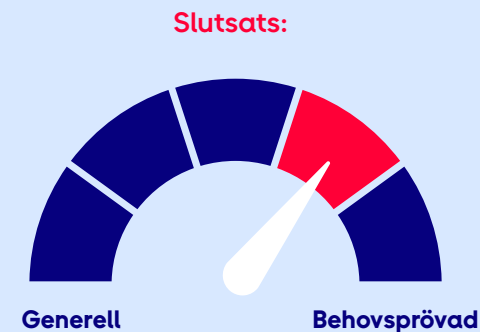
- investeringsstöd specifikt för sociala ändamål
- stiftelser (non-profit) med behovsprövade bostäder
- vidareutveckling av sociala kontrakt
- fri hyressättning i nyproduktion och mer ”efterfrågestyrning” på hyresmarknaden överlag

Partiet betonar samtidigt att eventuella behovsprövade bostäder bör blandas in i det övriga beståndet.

Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Centerpartiet är tydliga med att de inte tycker den (generella) bostadspolitik fungerar särskilt bra. De föreslår förvisso inte ett fullständigt brott med den nuvarande ordningen, men kombinationen av större marknadsgenomslag på hyresmarknaden och ett utökat bestånd av någon form av behovsprövade bostäder står ändå i kontrast till den svenska modellen.

Centerpartiet

Centraliserad eller decentraliserad bostadsplanering?

Hyresgästföreningens påstående:

”Staten bör ha ett större inflytande över den fysiska planeringen och kommunernas markpolitik än i dag.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Centerpartiet anser att större statligt engagemang skulle innebära betydande risker för att planeringsarbetet i landsbygdkommuner prioriteras ner eller avstannar helt. Däremot ser man stora fördelar med en ökad regionplanering inom ramen för det kommunala självstyret.

Dokumentanalys:

Centerpartiet har inga konkreta förslag på förändringar i planeringshierarkin. Däremot finns förslag inom angränsande områden:

- staten ska ”stödja och uppmuntra” kommunernas planeringsarbete
- den regionala samordningen ska stärkas, utan att inskränka på det kommunala självstyret
- regelförenklingar: strandskydd; mindre överprövning av Länsstyrelser, förenklade byggregler (i vissa fall).

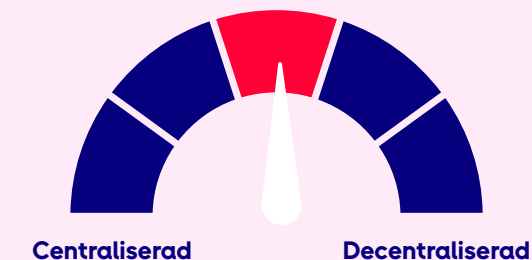
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Centerpartiet ser inte bristande kommunalt ansvarstagande som ett stort problem, och därmed inte heller något behov av ökad statlig inblandning. Partiet tycker förvisso att staten kan stötta kommunerna i planeringsarbetet, men vill i övrigt inte rucka på ansvarsfördelningen. Däremot ser man positivt på mer regional samordning, förutsatt att det sker i enlighet med det kommunala självstyret. I viss mån vill man ge kommunerna större frihetsgrader genom begränsningar i Länsstyrelsernas möjligheter till överprövning och ett mer flexibelt strandskydd.

Förslagen spretar alltså något, men vår samlade bedömning av enkät svar och dokument är att partiet ställer sig bakom det nuvarande, decentraliserade systemet.

Slutsats:

Centerpartiet

Byggande och bostadsförsörjning: stat eller marknad?

Hyresgästföreningens påstående:

”Staten bör ta ett stort ekonomiskt ansvar för bostadsbyggande och bostadsförsörjning, till exempel genom förmånliga lån, byggstöd eller kreditgarantier.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Centerpartiet understryker att eventuella stöd bör riktas mot utsatta hushåll och svaga marknader.

Dokumentanalys:

Centerpartiet motsätter sig breda, statliga stöd till bostadsbyggande, åtminstone om det görs utan behovsprövning. När det gäller finansiering vill partiet snarare stärka hushållens köpkraft:

- ett svenskt bospasande med förebild i det tyska "Bauspar"-systemet
- lättade kreditrestriktioner
- statliga kreditgarantier, öronmärkta för "svaga marknader".

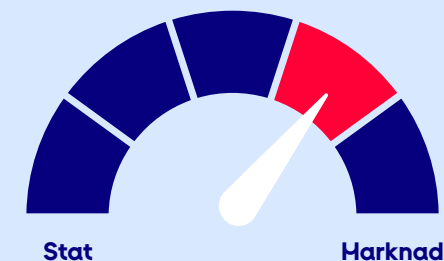
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Centerpartiet presenterar i princip inga stöd eller subventioner som skulle kunna tolkas som att staten tar "stort ekonomiskt ansvar" när det kommer till byggande och bostadsförsörjning. Det enda undantaget är kreditgarantier för byggande på svaga marknader, men detta får anses utgöra ett tämligen begränsat stöd, åtminstone jämfört med vad övriga oppositionspartier föreslår.

Vår bedömning är att hushållens köpkraft, snarare än statlig finansiering, är stommen i partiets bostadspolitik.

Slutsats:

Centerpartiet

Hyresvänlig eller ägarvänlig skatt?

Hyresgästföreningens påstående:

”Skattesystemet missgynnar det hyrda boendet, och det är ett problem.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Centerpartiet framhåller att det finns orättvisor i beskattningen av de olika boendeformerna och att det därför behövs en bred skatteöversyn. Exempel på saker som skulle kunna utvärderas i en sådan översyn är införandet av låg moms på hyra. Detta skulle möjliggöra för bolagen att göra momsavdrag, vilket skulle kunna öka tillgången till kapital och på så sätt underlätta byggande och renovering.

Dokumentanalys:

Partiet framför flera förslag på skatteområdet. Man vill bland annat:

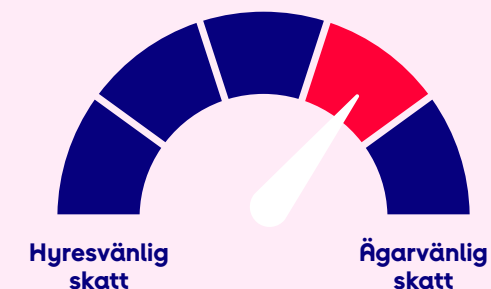
- utreda låg moms på hyra
- slopat rotavdrag för tjänster utomlands
- utvidga den gröna skattereduktionen till att omfatta åtgärder för energi-effektivisering
- slopa fastighetsavgift för ödehus
- genomföra en ”översyn” av flyttskatterna.

Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Centerpartiet medger att det finns orättvisor i beskattningen av olika boendeformer. Samtidigt är det inte helt självklart vari skatteorättvisan enligt Centerpartiet faktiskt ligger. Det saknas med andra ord en problembeskrivning. Partiet vill visserligen ändra reglerna så att bostadsbolag ska kunna göra momsavdrag, men i övrigt innebär förslagen ytterligare skattesänkningar för bostadsägare.

Slutsats:

Centerpartiet

Kollektiv förhandling eller marknadshyror?

Hyresgästföreningens påstående:

”Svenska bostadshyror ska även fortsättningsvis baseras på bruksvärdesprincipen och kollektiva förhandlingar mellan hyresgäst och hyresvärd.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Centerpartiet vill se förändringar på hyresmarknaden. Mer konkret handlar det om att få till stånd en modern social bostadspolitik, men också att införa fri hyressättning i nyproduktion. Detta bedömer man skulle öka byggandet och förbättra tillgången till hyresrätter. Man understryker att detta inte påverkar befintligt bestånd, och att förhandling därmed förblir den dominerande metoden för hyressättning.

Dokumentanalys:

För hyresmarknaden föreslår Centerpartiet bland annat:

- fri hyressättning i nyproduktion
- att förhandlingssystemet ”kompletteras med [...] mer efterfrågedrivna lösningar”.

Åtgärderna som föreslås hänger samman med partiets ambitioner för en omdaning av den sociala bostadspolitiken (se ovan).

Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Centerpartiets politik präglas av ett stort missnöje med hur hyresmarknaden fungerar i dag. Därför föreslås en kombination av mer marknadsgenomslag och riktade insatser till dem som behöver det. Det tydligaste exemplet på detta är återkommande krav på fri hyressättning i nyproduktion.

I nuläget finns inga förslag för ändringar i befintligt bestånd, men det är enligt vår mening inte otänkbart att förslag på ”mer efterfrågedrivna lösningar” i framtiden skulle kunna utökas och tolkas bredare.

Slutsats:

Centerpartiet

Renoveringar och upprustningar: stat eller marknad?

Hyresgästföreningens påstående:

”Staten bör ge ett ökat ekonomiskt stöd till renovering och upprustning av bostäder, oavsett upplåtelseform.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Centerpartiet skriver att det framför allt är för att minska bostädernas klimatpåverkan och förbättra deras energiprestanda som man öppnar för eventuella statliga insatser.

Dokumentanalys:

C föreslår inga upprustnings- eller renoveringsprogram. Däremot föreslås andra åtgärder med koppling till frågan. Centerpartiet vill till exempel:

- bevara rotavdraget
- bredda den gröna skattereduktionen till att omfatta åtgärder för energi-effektivisering
- slopa fastighetsavgiften (fem år) för den som tar sig an ett ödehus
- statliga kreditgarantier för byggnation eller ändring, öronmärkta för ”svaga marknader”.

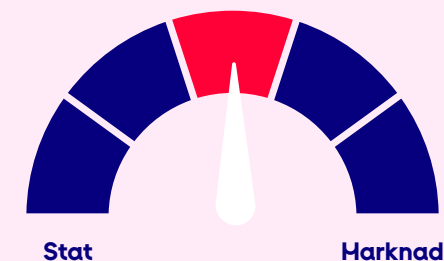
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Enkätsvaret vittnar om att det här är en fråga där Centerpartiet ännu inte har en tydlig profil. Man öppnar förvisso för mer statliga insatser, men de förslag som presenteras innebär i ganska hög utsträckning kontinuitet med dagens system. Till skillnad från övriga oppositionspartier innehåller partiets skuggbudget inga större, direkta stöd för just renovering och/eller upprustning av beståndet.

Sammantaget bedömer vi att Centerpartiets förslag utgör relativt små justeringar av dagens system.

Slutsats:

Centerpartiet

Höga eller låga klimatambitioner?

Hyresgästföreningens påstående:

"Klimat- och miljömässig hållbarhet i bostadssektorn är en målsättning som väger mycket tungt. För att uppnå denna behöver politiken vara beredd att kompromissa, även om det innebär utmaningar på andra områden."

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Centerpartiet framhåller att de är öppna för statliga insatser för att minska bygg- och fastighetssektorns klimatpåverkan. Till exempel genom en breddning av det gröna avdraget och tydliga klimatkrav som skapar långsiktighet. Man vill också säkra inhemsk produktion av byggmaterial – både för klimatets skull och för Sveriges beredskap. Partiet framhåller också att den orättvisa skattebördan mellan olika upplåtelseformer bör ses över.

Dokumentanalys:

Klimat- och miljöfrågor ägnas stort utrymme hos Centerpartiet, som bland annat vill se:

- skärpta krav (bindande gränsvärden) i nyproduktion
- stärkta incitament för byggande i trä
- nya verktyg i PBL för att stimulera grönt, hållbart byggande
- utvidgning av den gröna skattereduktion till att omfatta åtgärder för energieffektivisering
- lättnader i bygglovsreglerna för ex. solceller och batterilagring.

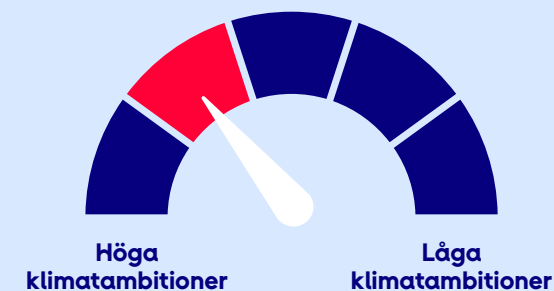
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Sammantaget har Centerpartiet en tydlig grön framtoning. På en rad olika områden lägger partiet förslag i syfte att underlätta för sektorns gröna omställning – inte minst i nyproduktionen.

Samtidigt är det uppenbart att satsningarna i termer av pengar inte är alls lika stora som hos exempelvis Miljöpartiet eller Vänsterpartiet, vilket syns extra tydligt i frågan om renovering/upprustning och energieffektivisering.

Slutsats:

Centerpartiet

Täta stadsmiljöer eller villastäder?

Hyresgästföreningens påstående:

”Den större delen av bostadsförsörjningen kommer även i framtiden behöva tillfredsställas genom tät stadsbebyggelse.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Centerpartiet vill inte ta direkt ställning i frågan om villastad eller förtätning. I fritextsvaret konstateras att urbaniseringen innebär att en stor del av byggandet naturligtvis sker i form av flerbostadshus, men att småhusbyggandet samtidigt varit (för) lågt i förhållande till vad människor efterfrågar. Partiet ser ingen motsättning mellan boendeformerna, utan vill hellre fokusera på att marknaden ska kunna leverera den typ av bostäder som människor vill bo i.

Dokumentanalys:

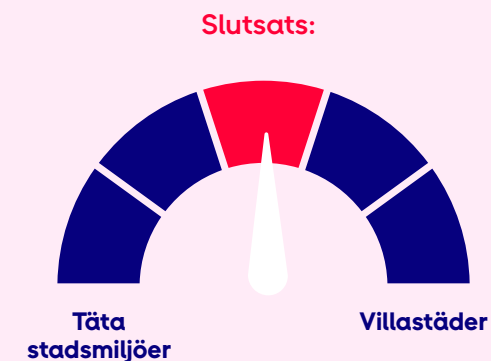
C har få konkreta förslag i just stadsbyggnadsfrågan. Större fokus ligger på förslag för att få landsbygden att leva:

- förenklade byggregler utanför detaljplan
- kreditgarantier för svaga marknader (landsbygd)
- reformerat strandskydd (läs: lättnader)
- skattemässiga incitament för att ta sig an ödehus.

Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Centerpartiet instämmer delvis i påståendet, men snarare av pragmatiska än ideologiska skäl. Partiet vill inte ställa täta stadsmiljöer och villabebyggelse mot varandra, utan menar att politiken bör eftersträva att ge människor möjlighet att välja den typ av boende som de helst vill bo i. Det finns inte heller några särskilt tydliga förslag för att driva på i endera riktningen, mer än att Centerpartiet vill främja en levande landsbygd på olika sätt.

Centerpartiet

Professionella värdar eller "hobbyvärdar"?

Hyresgästföreningens påstående:

"Bostadspolitiken bör i första hand gynna professionella och långsiktiga fastighetsägare, snarare än att ytterligare stimulera andrahandsuthyrning."

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Centerpartiet vill inte ta direkt ställning, men är tydliga med att de inte tycker att svensk hyresmarknad fungerar på ett bra sätt. Partiet ser inte några principiella problem med andrahandsuthyrning, så länge regelverken är tydliga och trygga. Partiet menar att en mångfald av hyresvärdar till och med kan bidra med nyttig konkurrens på marknaden, vilket i förlängningen skulle kunna leda till ökad valfrihet och bättre kvalitet för hyresgästerna.

Dokumentanalys:

Centerpartiet har en neutral, eller till och med positiv, inställning till andrahandsuthyrning och vill bland annat;

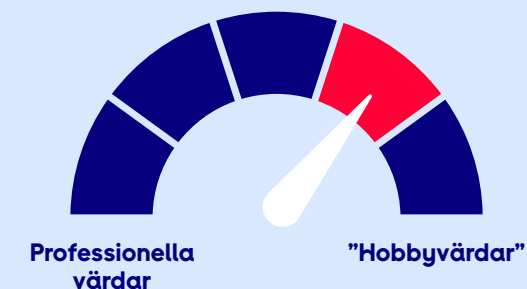
- förenkla reglerna gällande privatuthyrning
- stärka de skattemässiga incitamenten för privatuthyrning.

Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Centerpartiet har inga principiella invändningar mot privatuthyrning, så länge det sker på ett sätt som ger trygghet åt båda parter. Faktum är att partiet ser det som ett viktigt komplement på hyresmarknaden som i bästa fall kan bidra med nyttig konkurrens. Därför vill man uppmuntra privatuthyrning ytterligare genom regelförenklingar och mer generösa skatteregler. Sådana reformer skulle sannolikt leda till en större andrahandsmarknad och fler hobbyvärdar.

Slutsats:

Centerpartiet

Behöver bostadsbidraget stärkas eller inte?

Hyresgästföreningens påstående:

"Bostadsbidraget behöver stärkas, till exempel genom att mottagargruppen breddas och stödnivåerna höjs."

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Centerpartiet instämmer delvis i påståendet att bostadsbidraget behöver stärkas, men i fritextsvaret förtydligas att det bara utgör en pusselbit bland flera. Centerpartiet vill stärka den sociala bostadspolitiken på ett bredare plan och därigenom se till att fler kan ta sig in på bostadsmarknaden.

Dokumentanalys:

Centerpartiet föreslår för 2026 en stärkning av bostadsbidraget motsvarande regeringens satsning, men med en annan inriktning. Konkret handlar det om att:

- höja inkomstgränsen, d.v.s. nedtrappningsgränsen, till motsvarande 195 000 kronor per år.

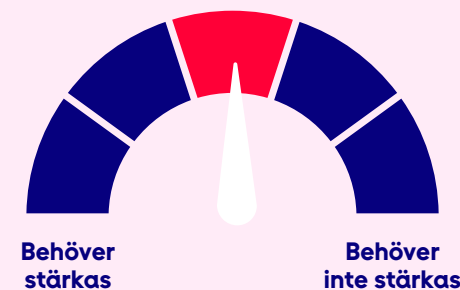
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Centerpartiet föreslår i sin budgetmotion en reform av bostadsbidraget. Mer specifikt vill partiet höja inkomstgränserna så att fler hushåll ska få möjlighet att ta del av bidraget.

Samtidigt utgör detta en förhållandevis liten stärkning av bidraget, och partiet lägger inte heller några förslag på mer genomgripande förändringar längre fram.

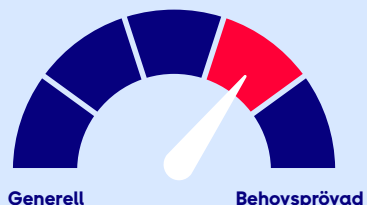
Slutsats:

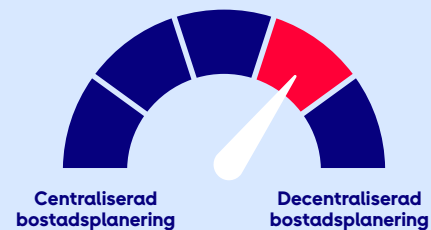

Moderaternas ställningstagande – översikt

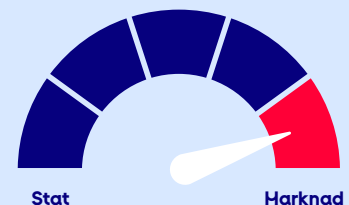
Bostadspolitikens inriktning:
Generell / Behovsprövad

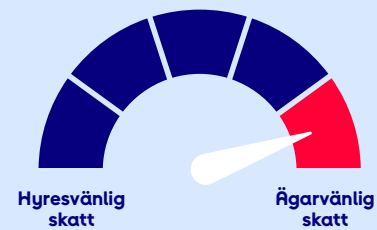
**Centraliserad bostadsplanering /
Decentraliserad bostadsplanering**

**Byggnad och bostads-
försörjning: Stat / Marknad**

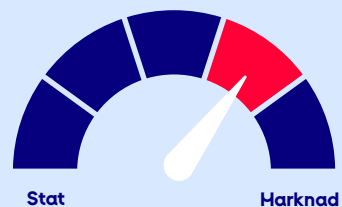
**Hyresvänlig skatt /
Ägarvänlig skatt**

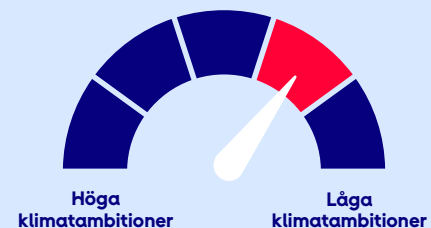
**Hyressättning: Kollektiv
förhandling / Marknadshyror**

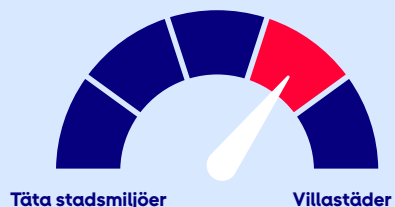
**Renoveringar och upp-
rustningar: Stat / Marknad**

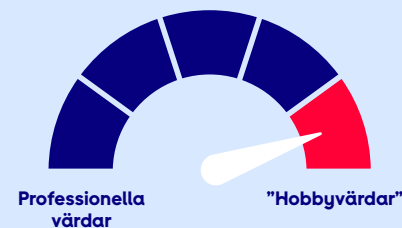
**Höga klimatambitioner /
Låga klimatambitioner**

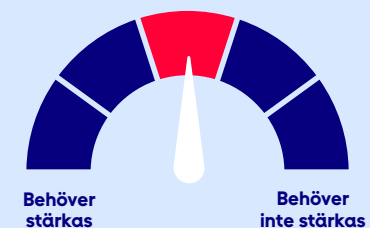
**Stadsplanering: Täta
stadsmiljöer/ Villastäder**

**Professionella värdar /
"Hobbyvärdar"**

**Bostadsbidraget: Behöver
stärkas / Behöver inte stärkas**

Moderaterna

Bostadspolitikens inriktning: Generell eller behovsprövad?

Hyresgästföreningens påstående:

"Bostadsmarknaden fungerar bäst med en generell bostadspolitik, där stöd, åtgärder och insatser i huvudsak går till breda grupper i samhället, inte enbart de mest utsatta."

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Moderaterna säger sig förespråka "en generell bostadspolitik framför social housing". Samtidigt anser partiet att eventuella stöd bör riktas direkt till hushållen genom exempelvis bostadsbidrag, inte som breda subventioner till boende.

Dokumentanalys:

Moderaterna är skeptiska till breda subventioner och var drivande i att exempelvis investeringsstödet avskaffades. Partiets förslag och reformer prioriterar snarare behovsprövade verktyg:

- eventuell ytterligare stärkning av bostadsbidrag vid hyressättningsreform.
- I regering:
- höjda bostadskostnadsgränser i bostadsbidraget
 - större möjligheter till förturer inom befintliga kösystem
 - möjlighet att besluta om obligatoriska hyresgarantier.

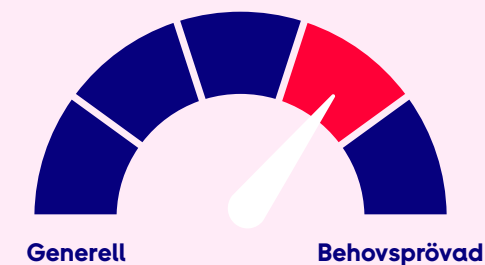
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

I enkät svaret väljer Moderaterna en generell bostadspolitik framför social housing. Samtidigt har partiet också varit med och avvecklat verktyg som normalt sett förknippas med den generella bostadspolitik, ex. bygg- och renoveringsstöd. Partiet argumenterar dessutom för friare hyressättning och större fokus på behovsprövade insatser.

Trots att partiet inte föreslår någon regelrätt social housing kan deras politik i övrigt alltså knappast anses ha en generell inriktning.

Slutsats:

Moderaterna

Centraliserad eller decentraliserad bostadsplanering?

Hyresgästföreningens påstående:

”Staten bör ha ett större inflytande över den fysiska planeringen och kommunernas markpolitik än i dag.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Moderaterna framhåller att den fysiska planeringen bäst beslutas lokalt av dem som bor där det byggs. Statens roll ser man i stället i att undanröja hinder som i dag sinkar bostadsbyggandet, exempelvis genom översyn av strandskyddet och systemet för riksintressen.

Dokumentanalys:

Moderaterna föreslår inga förändringar av nuvarande ansvarsfördelning mellan stat och kommun. Däremot lämnar partiet flera förslag på angränsade områden. Man vill till exempel:

- reformera strandskyddet
- se över systemet för riksintressen
- begränsa möjligheterna att överklaga byggbeslut
- begränsad roll för Länsstyrelserna att överpröva beslut
- ge fastighetsägare initiativrätt för detaljplaneförfarande för småhus.

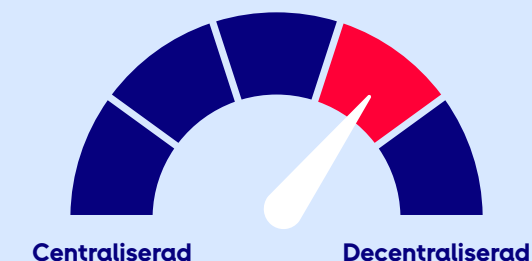
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Enligt Moderaterna är det framför allt krångliga regler och snårig byråkrati som gör att det inte planeras för tillräckligt många bostäder – inte att kommuner undandrar sig sitt ansvar. Detta förklarar varför dokumenten främst fokuserar på förenklingar, snarare än på att stärka staten som aktiv deltagare. Förslag på lättnader i strandskyddet och systemet för riksintressen innebär snarare större frihetsgrader för kommunerna.

Sammantaget ställer sig Moderaterna bakom den nuvarande ordningen. Om något innebär förslagen än mer decentralisering.

Slutsats:

Moderaterna

Byggande och bostadsförsörjning: stat eller marknad?

Hyresgästföreningens påstående:

”Staten bör ta ett stort ekonomiskt ansvar för bostadsbyggande och bostadsförsörjning, till exempel genom förmånliga lån, byggstöd eller kreditgarantier.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Moderaterna betonar att det framför allt är privat kapital som ska finansiera bostadsbyggande och att politiken snarare bör fokusera på att ta bort onödigt regelkrångel. Regeringens stöd till byggande i norrländska tillväxtkommuner lyfts samtidigt fram som ett exempel på hur staten kan komplettera och på så vis fylla en viktig funktion.

Dokumentanalys:

Moderaterna anser att (breda) byggstöd är dyra, ineffektiva och i värsta fall skadliga. Bostadsfinansieringen löses i stället genom:

- lättnader i kreditrestriktionerna
- sänkt skatt på sparande
- förslag på friare hyressättning (trygghetshyror).

Regeringen står även bakom kreditgarantier och tillskott till Norrlandsfonden, men här rör det sig om förhållandevis små åtaganden med snäv avgränsning.

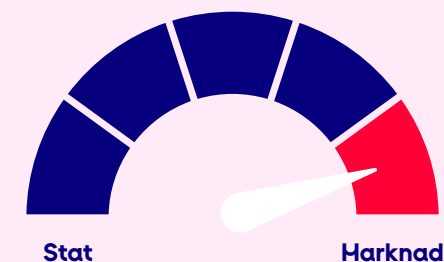
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Moderaternas kritik mot klassiska byggstöd är tydlig och partiet var också drivande i att investeringsstödet avvecklades. I regering har man i stället satsat på regelförenklingar och på att stärka hushållens köpkraft, exempelvis genom lättnader i kreditrestriktionerna och sänkt skatt på sparande.

Moderaternas övertygelse är med andra ord att det i största möjliga mån är hushållen och marknadens aktörer som ska finansiera byggande.

Slutsats:

Moderaterna

Hyresvänlig eller ägarvänlig skatt?

Hyresgästföreningens påstående:

”Skattesystemet missgynnar det hyrda boendet, och det är ett problem.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Moderaterna skriver i enkät svaret att det är svårt att säga om skattesystemet gynnar eller missgynnar en viss upplåtelseform. Partiet vill därför se en bred översyn av hela skattesystemet så att ingen boendeform missgynnas.

Dokumentanalys:

Moderaterna förespråkar generellt sett skattelättnader, så även på bostadsområdet. Inställningen kan sammanfattas i punktform:

- tydligt motstånd till återinförd fastighetsskatt
- försiktigt positiv inställning till KD:s förslag på avtrappad reavinstskatt.

Dessutom har regeringens beslut att sänka skatten på ISK delvis kopplats ihop med möjligheten att spara ihop till kontantinsats.

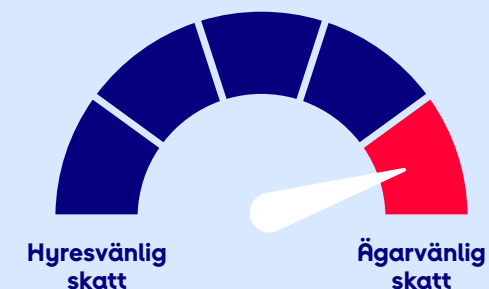
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Moderaterna vill se en bred skatteöversyn för att säkerställa att ingen upplåtelseform missgynnas. Samtidigt är det uppenbart att den linje som partiet i dag företräder innebär fortsatt stora skattefördelar för det ägda boendet. Förslag för bättre skattevillkor i det hyrda boendet lyser däremot med sin frånvaro.

Sammantaget bedömer vi att Moderaterna företräder en ägarvänlig skattepolitik.

Slutsats:

Kollektiv förhandling eller marknadshyror?

Hyresgästföreningens påstående:

”Svenska bostadshyror ska även fortsättningsvis baseras på bruksvärdesprincipen och kollektiva förhandlingar mellan hyresgäst och hyresvärd.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Moderaterna förespråkar genomgripande förändringar av hyressättningsmodellen i syfte att ”rädda hyresrätten”. I enkät svaret beskrivs förslaget om trygghetshyror som att hyresvärd och hyresgäst kommer överens om hyran vid inflyttning, och att hyresutvecklingen därefter följer ett lättbegripligt index. Besittningsskyddet ska enligt Moderaterna vara fortsatt starkt.

Dokumentanalys:

Moderaterna har under en lång tid:

- riktat kritik mot nuvarande hyressättningsmodell
- argumenterat för friare hyressättning, åtminstone i nyproduktion.

Under senare tid har man dessutom:

- lanserat så kallade trygghetshyror (marknadshyra i nytecknade avtal)
- föreslagit betydande lättnader i lagstiftningen för privatuthyrning (regering).

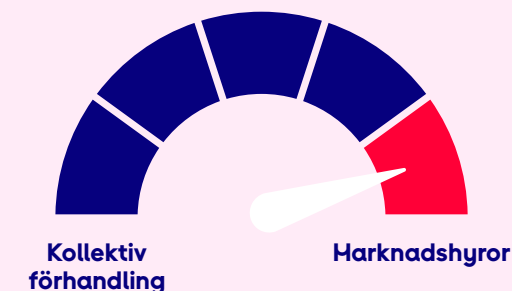
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Moderaterna är tydliga motståndare till dagens modell för hyressättning. Under många års tid har partiet riktat skarp kritik mot systemet och arbetat för genomgripande förändringar. Partiets utspel om trygghetshyror är det senaste i raden, och skulle om det genomförs innebära en mycket stor förändring av den svenska hyresmodellen.

Trygghetshyror bör primärt ses som ett försök att klä marknadshyror i ett annat språk.

Slutsats:

Moderaterna

Renoveringar och upprustningar: stat eller marknad?

Hyresgästföreningens påstående:

”Staten bör ge ett ökat ekonomiskt stöd till renovering och upprustning av bostäder, oavsett upplåtelseform.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Moderaterna skriver att det framför allt är genom förenklade regler och minskat ”krångel” som det ska bli billigare att renovera. Samtidigt medger man att det i vissa fall kan vara rimligt att ge ekonomiskt stöd till både hyresrätter och småhus.

Dokumentanalys:

Moderaterna ställer sig skeptiska till statliga renoverings- och eller upprustningsstöd. Under de senaste åren har partiet/regeringen

- varit med och avvecklat energieffektiviseringsstödet för flerbostadshus
- hållit fast vid, och i omgångar höjt, rotavdraget
- aviserat förlängning av energi-effektiviseringsstödet till småhus (ännu inte på plats).

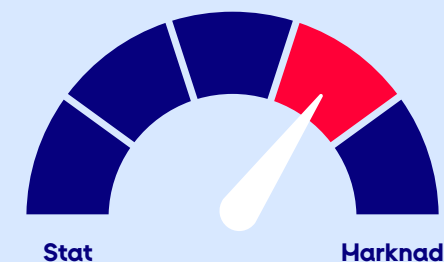
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Att fastigheter hålls i gott skick ser Moderaterna som fastighetsägarens ansvar, inte statens. Avsaknaden av stöd innebär att renoveringar bekostas av de boende, exempelvis genom hyreshöjningar efter genomförd renovering. För det ägda boendet står man å andra sidan bakom rotavdraget, vilket har vuxit till en stor post i statsbudgeten.

I frågan om renovering och/eller upprustning av bostadsbeståndet är Moderaternas linje att det primärt är hushållen som ska betala.

Slutsats:

Höga eller låga klimatambitioner?

Hyresgästföreningens påstående:

"Klimat- och miljömässig hållbarhet i bostadssektorn är en målsättning som väger mycket tungt. För att uppnå denna behöver politiken vara beredd att kompromissa, även om det innebär utmaningar på andra områden."

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Moderaterna skriver att hållbarhet i byggsektorn är centralt. För att uppnå bättre hållbarhet vill man minska "regelkrånglet" och man ser det som nödvändigt att kompromissa med nybostadsstandard vid ombyggnationer. Man betonar att fokus bör ligga på de renoveringar som är både klimat- och miljömässigt smarta och ekonomiska.

Dokumentanalys:

Klimat- och miljöfrågor ägnas inte jättestort utrymme. Förslagen spretar dessutom åt olika håll. M har:

- betonat vikten av klimatanpassning av städer
- betonat vikten av mer generösa regelverk för att på bästa sätt nyttja det befintliga beståndet

Men också:

- argumenterat för uppluckrat strandskydd
- resonerat kring rimligheten i miljöorganisationers rätt att överklaga beslut de inte direkt berörs av
- argumenterat för att småhus ska undantas krav på klimatdeklaration

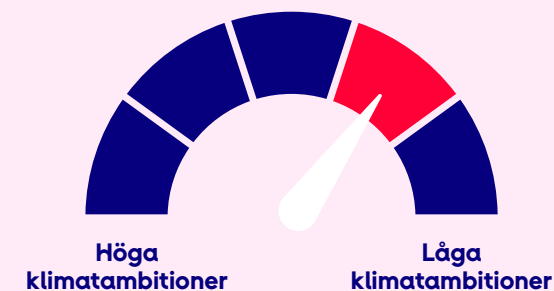
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Vår genomgång visar att miljö- och klimatfrågor spelar en ganska undanskymd roll i Moderaternas (och regeringens) bostadspolitik. Avsaknaden av både finansiella stöd och skarpa krav innebär att staten ges en förhållandevis passiv roll i på området. Planer på att luckra upp strandskyddet tyder dessutom på att andra värden än naturskydd prioriteras.

Vissa av Moderaternas föreslagna regelförenklingar skulle sannolikt få positiva effekter, men signalerar knappast höga klimatambitioner.

Slutsats:

Moderaterna

Täta stadsmiljöer eller villastäder?

Hyresgästföreningens påstående:

”Den större delen av bostadsförsörjningen kommer även i framtiden behöva tillfredsställas genom tät stadsbebyggelse.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Moderaterna ser gärna tätare städer, exempelvis genom fler s.k. trädgårdsstäder för att råda bot på bristen på villor och radhus. Man understryker också att en förtätning av innerstäderna förutsätter att regelverk kring bland annat buller och dagsljus reformeras.

Dokumentanalys:

Moderaterna tar inte ställning för eller emot, utan betonar vikten av blandad bebyggelse. Även partiets förslag spretar. Moderaterna förordar bland annat:

- ett förenklat regelverk för bostadsomvandlingar
- mer flexibla bullerregler
- egnahemskommissionär
- planeringsstimulanser för småhus.

Hyresgästföreningens bedömning

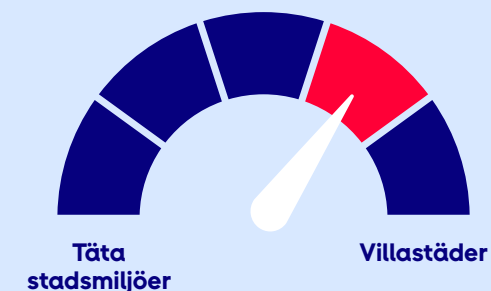
Sammanfattning:

Under mandatperioden har Moderaterna och övriga Tidöpartier främst prioriterat att öka byggandet av småhus. Samtidigt visar både dokumenten och enkät svaret att Moderaterna även är positiva till förtätning. Flera av förslagen syftar (åtminstone delvis) till att främja tät stadsbebyggelse, exempelvis enklare regler för omvandlingar och mindre strikta bullerregler.

Moderaternas linje är inte helt lätt att placera, men regeringens tydliga villapolitik kombinerat med partiets

höga tonläge i debatten kring förtätning av villaområden väger tungt i vår bedömning.

Slutsats:

Professionella värdar eller "hobbyvärdar"?

Hyresgästföreningens påstående:

"Bostadspolitiken bör i första hand gynna professionella och långsiktiga fastighetsägare, snarare än att ytterligare stimulera andrahandsuthyrning."

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Moderaterna instämmer helt i påståendet och skriver i enkät svaret att andrahandsmarknaden är "en av de största bristerna med dagens hyresreglering". Partiet menar att den gör det svårt att professionellt förvalta hyresfastigheter, vilket gör att den som står utanför marknaden hänvisas till dyra andrahandslägenheter.

Dokumentanalys:

Moderaterna har lagt fram flera förslag för att underlätta privatuthyrning, bland annat att:

- låta Boverket ta fram bättre statistik och underlag v.g. privatuthyrning
- begränsa bostadsrättsföreningarnas möjlighet att neka uthyrning
- höja antalet bostäder som går att hyra ut enligt privatuthyrningslagen
- underlätta för uthyrningsdel vid både tillbyggnad och nyproduktion
- höja schablonavdraget vid privatuthyrning.

Flera av punkterna har, i någon form, adresserats i regeringens förslag för en mer flexibel hyresmarknad.

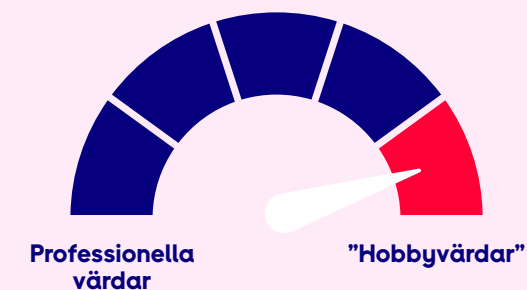
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

I enkät svaret beskriver Moderaterna andrahandsmarknaden som en negativ konsekvens av den svenska hyreslagstiftningen. Samtidigt är det uppenbart att Moderaterna, tillsammans med övriga Tidöpartier, har lagt förslag som sannolikt kommer leda till en större marknad för privatuthyrning. Framför allt höjningen av antalet bostäder som får hyras ut enligt privatuthyrningslagen innebär ett stort avsteg från nuvarande ordning på hyresmarknaden.

Vår bedömning är att Moderaternas förslag innebär en tydlig förskjutning jämfört med dagsläget, och att det därmed finns en diskrepans mellan fritextsvar och faktiska dokument.

Slutsats:

Moderaterna

Behöver bostadsbidraget stärkas eller inte?

Hyresgästföreningens påstående:

"Bostadsbidraget behöver stärkas, till exempel genom att mottagargruppen breddas och stödnivåerna höjs."

Vad säger partiet?

Enkät svar:

I enkät svaret hänvisar Moderaterna till att de både höjt och breddat bostadsbidraget för ekonomiskt utsatta barnfamiljer. Samtidigt understryker man att partiet framför allt vill sänka skatten för hårt arbetande individer så att alla som jobbar får mer i plånboken.

Dokumentanalys:

I opposition har Moderaterna:

- betonat att bidragets konstruktion behöver ses över, inte minst i samband med friare hyressättning.

I regeringsställning har man sedan:

- medverkat till tillfälliga tillägg under levnadskostnadskrisen
- medverkat till höjda bostadskostnadsgränser i syfte att anpassa ersättningen till dagens hyresnivåer
- drivit vidare frågan om månadsuppgifter i syfte att minska återkrav.

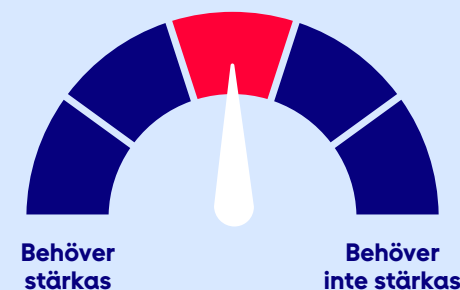
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Den Moderatledda regeringen har förvisso höjt bostadskostnadstaket, men med tanke på bostadsbidragets urholkning över tid får detta ses som en tämligen defensiv reform. I övrigt har varken partiet eller regeringen lanserat förslag på några genomgripande förändringar eller förstärkningar. Vår genomgång tyder på att Moderaterna kopplar ihop en eventuell framtida reform av bostadsbidraget med en reform av hyressättningen.

Så länge dagens system består visar Moderaterna inget större engagemang i frågan.

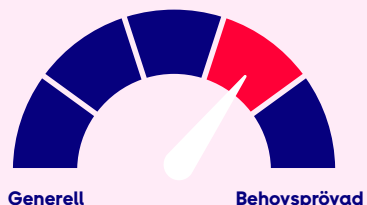
Slutsats:

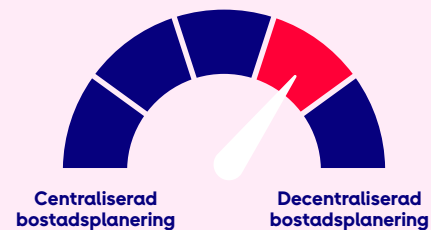

Kristdemokraternas ställningstagande – översikt

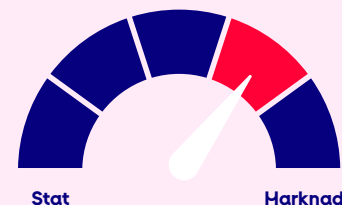
Bostadspolitikens inriktning:
Generell / Behovsprövad

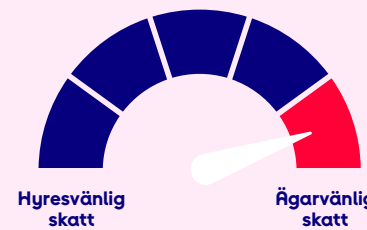
**Centraliserad bostadsplanering /
Decentraliserad bostadsplanering**

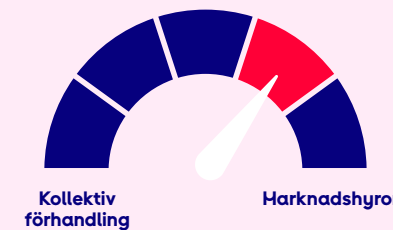
**Byggnad och bostads-
försörjning: Stat / Marknad**

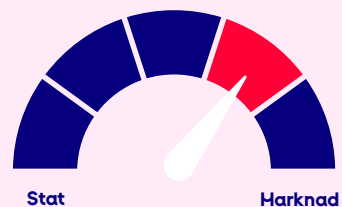
**Hyresvänlig skatt /
Ägarvänlig skatt**

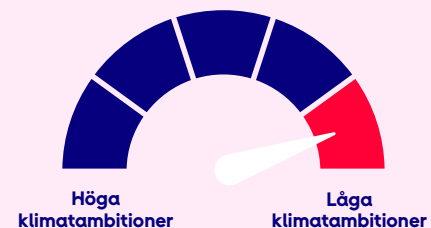
**Hyressättning: Kollektiv
förhandling / Marknadshyror**

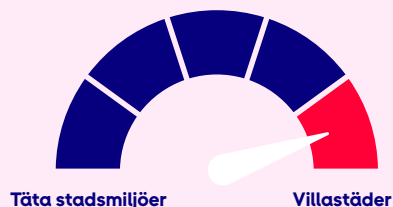
**Renoveringar och upp-
rustningar: Stat / Marknad**

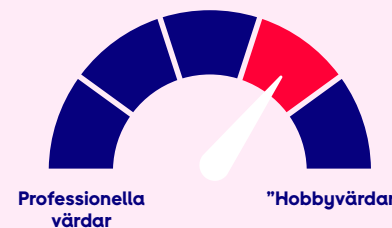
**Höga klimatambitioner /
Låga klimatambitioner**

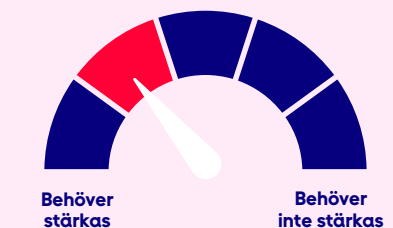
**Stadsplanering: Täta
stadsmiljöer/ Villastäder**

**Professionella värdar /
"Hobbyvärdar"**

**Bostadsbidraget: Behöver
stärkas / Behöver inte stärkas**

Bostadspolitikens inriktning: Generell eller behovsprövad?

Hyresgästföreningens påstående:

”Bostadsmarknaden fungerar bäst med en generell bostadspolitik, där stöd, åtgärder och insatser i huvudsak går till breda grupper i samhället, inte enbart de mest utsatta.”

Vad säger partiet?

Enkätsvar:

Kristdemokraterna förespråkar generella reformer som fungerar brett, men med fokus på aspekter som regelförenklingar, sänkta flyttskatter och stärkt bosparande. De finansiella stöd som föreslås är däremot behovsprövade. Här nämns bostadsbidraget och ”sociala insatser inom nyproduktion” som exempel.

Dokumentanalys:

Kristdemokraterna är kritiska till breda byggstöd. Partiet förespråkar i stället:

- att vika en viss andel av nyproduktion till sociala ändamål
- startlån för förstagångköpare
- subventionerat bosparande för förstagångköpare.

I regering har man medverkat till:

- höjda bostadskostnadsgränser i bostadsbidraget
- större möjligheter till förturer inom befintliga kösystem
- möjlighet att besluta om obligatoriska hyresgarantier.

Hyresgästföreningens bedömning

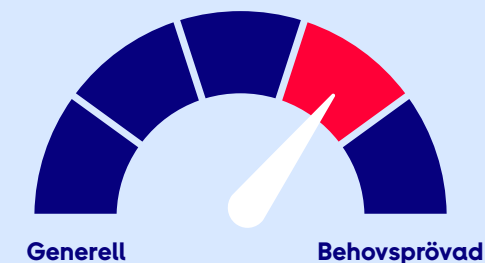
Sammanfattning:

Kristdemokraterna betonar behovet av breda reformer (ex. regelförenklingar), men detta är inte nödvändigtvis samma sak som en generell bostadspolitik. Faktum är att partiet ser framför sig en tydligare uppdelning av marknaden i olika segment, inte minst i nyproduktionen. I opposition förordade man här en kombination av fri hyressättning och riktade, sociala insatser till behövande hushåll.

Detta, tillsammans med partiets starka kritik mot generella stöd,

innebär enligt vår bedömning att flera av den generella bostadspolitikens grundpelare utmanas.

Slutsats:

Centraliserad eller decentraliserad bostadsplanering?

Hyresgästföreningens påstående:

”Staten bör ha ett större inflytande över den fysiska planeringen och kommunernas markpolitik än i dag.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Kristdemokraterna betonar att det är kommunerna som har bäst kunskap om lokala behov och förutsättningar, och att den fysiska planeringen därför ska fortsätta vara ett kommunalt ansvar. Enligt partiet ska staten ”skapa goda ramvillkor, men inte centralisera planmonopolet.”

Dokumentanalys:

Partiet lägger inga förslag som direkt rör ansvarsfördelningen mellan stat och kommun. Däremot har KD andra förslag med koppling till frågan. Till exempel förordar partiet:

- begränsningar i rätten att överklaga beslut
- begränsad roll för Länsstyrelserna att överpröva beslut
- lättnader i strandskyddet.

Hyresgästföreningens bedömning

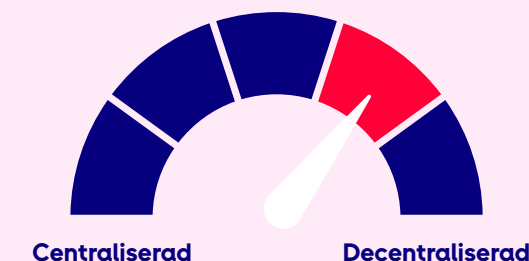
Sammanfattning:

Kristdemokraterna ser inte bristande kommunalt ansvarstagande som något större problem. Partiet ser därför inte heller något behov av större statligt inflytande över den fysiska planeringen.. Om något innebär partiets förslag större frihetsgrader för kommunerna, genom att Länsstyrelsernas roll begränsas och strandskyddet luckras upp.

Kristdemokraterna får med andra ord anses stå bakom den nuvarande

decentraliserade planeringen, med förslag som innebär ytterligare decentralisering.

Slutsats:

KD Kristdemokraterna

Byggande och bostadsförsörjning: stat eller marknad?

Hyresgästföreningens påstående:

”Staten bör ta ett stort ekonomiskt ansvar för bostadsbyggande och bostadsförsörjning, till exempel genom förmånliga lån, byggstöd eller kreditgarantier.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Kristdemokraterna skriver att huvudansvaret för bostadsfinansiering även fortsättningsvis bör ligga hos hushåll och marknadsaktörer, inte hos staten. Däremot kan staten spela en kompletterande roll, till exempel genom kreditgarantier och startlån.

Dokumentanalys:

Kristdemokraterna är tydliga motståndare till breda byggstöd. De förslag som Kristdemokraterna har är mer inriktade på att stärka hushållens köpkraft, exempelvis

- startlån för förstagångsköpare
- avdragsgillt bosparande
- förslag på fri hyressättning i nyproduktion
- lättnader i kreditrestriktionerna.

I regering har man förvisso också ställt sig bakom kreditgarantier och tillskott till Norrlandsfonden, men här rör det sig om förhållandevis små åtaganden med snäv avgränsning.

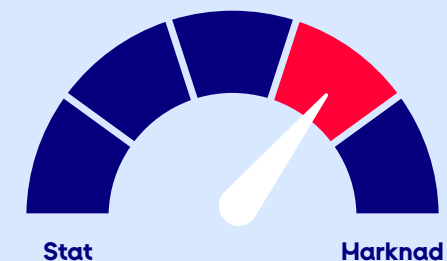
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Kristdemokraterna anser att det i grund och botten är hushållen som ska stå för finansiering av bostäder. Partiet motsätter sig produktionsstöd och ser det inte som statens uppgift att finansiera bostäder för de breda massorna. Lättnader i kreditrestriktioner och förslag på fri(are) hyressättning är två sätt att till fullo utnyttja hushållens egen köpkraft.

Däremot innebär startlån och avdragsgillt bosparande en form av statlig finansiering, om än med en annan inriktning.

Slutsats:

Hyresvänlig eller ägarvänlig skatt?

Hyresgästföreningens påstående:

"Skattesystemet missgynnar det hyrda boendet, och det är ett problem."

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Kristdemokraterna skriver att de inte vill ställa olika upplåtelseformer mot varandra, utan snarare arbeta för att få fram ett neutralt skattesystem som "främjar rörlighet och valfrihet."

Dokumentanalys:

Kristdemokraterna har uttalat sig i flera skattefrågor. Partiet vill bland annat:

- motverka (och omöjliggöra) återinförd fastighetsskatt
- trappa ned eller helt slopa reavinstskatten för permanentbostäder
- införa avdragsgillt bosparande.

Dessutom har regeringens beslut att sänka skatten på ISK delvis kopplats ihop med möjligheten att spara ihop till kontantinsats.

Under tiden i opposition lanserade KD idén om att trappa av ränteavdraget, men detta förslag verkar inte längre vara aktuellt.

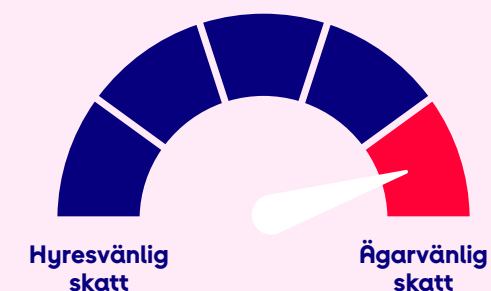
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

I enkät svaret skriver Kristdemokraterna att de vill se ett neutralt skattesystem, men denna ambition syns inte i partiets bostadspolitiska dokument. Snarare skulle partiets politik innebära ytterligare skattelättnader för befintliga och blivande bostadsägare.

Vår bedömning är att detta skulle bidra till en ännu större skatteobalans mellan upplåtelseformerna än i dagsläget.

Slutsats:

Kollektiv förhandling eller marknadshyror?

Hyresgästföreningens påstående:

”Svenska bostadshyror ska även fortsättningsvis baseras på bruksvärdesprincipen och kollektiva förhandlingar mellan hyresgäst och hyresvärd.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Kristdemokraterna skriver att kollektiva förhandlingar och bruksvärdesprincipen fortsatt ska gälla i befintligt bestånd. Däremot vill partiet införa fri hyressättning i nyproduktion, men med regler för att hyresgäster ska garanteras ett starkt besittningsskydd och en förutsägbar hyresutveckling.

Dokumentanalys:

I hyressättningsfrågan har Kristdemokraterna:

- förespråkat fri hyressättning i nyproduktion
- uttalat sig positivt om Moderaternas förslag på ”trygghetshyror”.

Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Kristdemokraterna har länge varit tydliga med att de vill se fri hyressättning i nyproduktion, primärt i syfte att styra fler och större investeringar till bostadsbyggande. Samtidigt verkar man acceptera den nuvarande hyressättningsmodellen för befintligt bestånd, även om partiets uttalanden om trygghetshyror gör situationen mer svårtolkad.

Vår bedömning är att partiet sannolikt vill se genomgripande förändringar i riktning mer marknad, men att man inte är lika drivande i frågan som M och L.

Slutsats:

Renoveringar och upprustningar: stat eller marknad?

Hyresgästföreningens påstående:

”Staten bör ge ett ökat ekonomiskt stöd till renovering och upprustning av bostäder, oavsett upplåtelseform.”

Vad säger partiet?

Enkätsvar:

Kristdemokraterna skriver att staten kan stötta energieffektiviseringar och andra klimatsmarta åtgärder, exempelvis genom ROT-avdraget. Partiet betonar också att det är viktigt att renoveringar görs på ett ansvarsfullt sätt och med möjlighet för hyresgäster att vara med och påverka.

Dokumentanalys:

Kristdemokraterna ställer sig generellt skeptiska till statliga renoverings- och upprustningsstöd. I övrigt har partiet/regeringen:

- varit med och avvecklat energi-effektiviseringsstödet för flerbostadshus
- hållit fast vid, och i omgångar höjt, rotavdraget
- aviserat förlängning av energi-effektiviseringsstöd till småhus (ännu inte på plats).

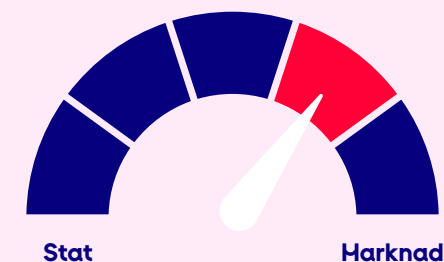
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Kristdemokraterna anser att det i huvudsak är hushållen som ska finansiera renoveringar och upprustningar av bostäder. Partiet förespråkar därmed inga direkta finansiella stöd, utöver rotavdraget. Detta skatteavdrag har å andra sidan vuxit sig väldigt stort och utgör i dagsläget en av de allra största bostadssubventionerna.

Vår sammantagna bedömning är att Kristdemokraterna anser att det primärt är hushållen, inte staten, som ska finansiera renoveringsåtgärder.

Slutsats:

Höga eller låga klimatambitioner?

Hyresgästföreningens påstående:

"Klimat- och miljömässig hållbarhet i bostadssektorn är en målsättning som väger mycket tungt. För att uppnå denna behöver politiken vara beredd att kompromissa, även om det innebär utmaningar på andra områden."

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Kristdemokraterna instämmer i att klimat- och miljöhänsyn är viktiga, men menar samtidigt att de måste vägas mot andra mål, exempelvis gällande bostadsförsörjning, rimliga boendekostnader och social hållbarhet. Politikens roll bör vara att "premiära goda initiativ snarare än införa fler generella och kostnadsdrivande krav."

Dokumentanalys:

Klimat- och miljömässig hållbarhet framstår inte som prioriterat i Kristdemokraternas bostadspolitik. I vår genomgång hittar vi inga konkreta förslag, vare sig på hemsidan eller i dokumenten från partiets tid i opposition.

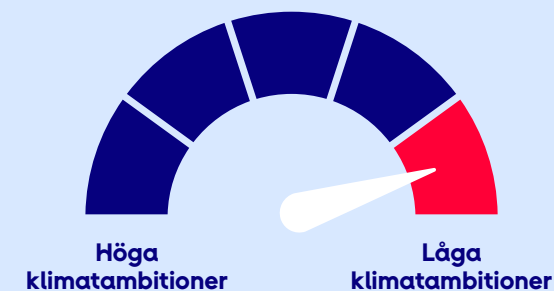
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Kristdemokraterna har inte presenterat några större reformer för ökad klimat- och miljömässig hållbarhet på bostadsområdet, varken i termer av subventioner, tydligare krav eller kraftigare incitament. Det är också uppenbart att frågorna inte prioriteras eller ägnas särskilt stort utrymme i partiets bostadspolitiska dokument.

Vår bedömning är att Kristdemokraterna har ett tämligen svagt miljöperspektiv.

Slutsats:

Täta stadsmiljöer eller villastäder?

Hyresgästföreningens påstående:

”Den större delen av bostadsförsörjningen kommer även i framtiden behöva tillfredsställas genom tät stadsbebyggelse.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Kristdemokraterna instämmer inte i påståendet och betonar i stället att bostadsförsörjningen behöver vara varierad. Vidare menar man att efterfrågan på småhus är stor, och att den bör mötas genom mer planlagd mark och bättre förutsättningar för villor och radhus.

Dokumentanalys:

Kristdemokraterna driver en tydlig ägar- och småhuslinje. I detta syfte förespråkar partiet bland annat:

- subventionerat bosparande
- startlån.

I regering har man dessutom medverkat till:

- egnahemskommissionär
- planeringsstimulanser för småhus.

Inför valet 2022 betonade partiet intressant nog potentialen i att förtäta villaområden och nyttja detaljplanerna till fullo. På senare tid har partiföreträdare däremot ställt sig skeptiska till sådana förslag.

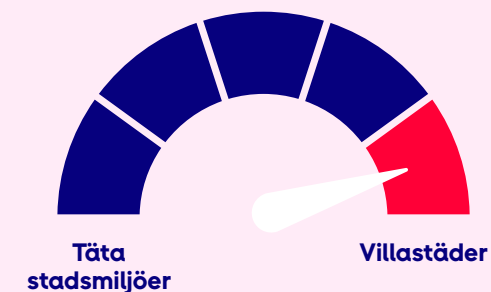
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Vår bedömning är att Kristdemokraterna på ett mycket tydligt sätt argumenterar för fler villor och radhus. Partiet menar att det finns en stark efterfrågan och att politiken därför bör jobba för att öka småhusbyggandet. Regeringens satsningar på planeringsstimulanser och en stärkning av hushållens köpkraft ligger helt i linje med KD:s politik.

Kristdemokraternas tydliga framtoning i den här frågan gör partiet lätt att placera.

Slutsats:

KD Kristdemokraterna

Professionella värdar eller "hobbyvärdar"?

Hyresgästföreningens påstående:

"Bostadspolitiken bör i första hand gynna professionella och långsiktiga fastighetsägare, snarare än att ytterligare stimulera andrahandsuthyrning."

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Kristdemokraterna betonar att "professionella och långsiktiga värdar är centrala för stabilitet och kvalitet på bostadsmarknaden." Partiet säger samtidigt att andrahandsuthyrning kan vara ett bra komplement till den ordinarie marknaden och bidra till ökad rörlighet.

Dokumentanalys:

Dokumenten innehåller inga konkreta förslag kopplade till andrahandsmarknaden eller privatuthyrning av bostäder.

Tillsammans med övriga Tidöpartier har Kristdemokraterna däremot lagt fram flera förslag för ökad privatuthyrning, till exempel en ny och breddad privatuthyrningslag och mer begränsade möjligheter för bostadsrättsföreningar att neka uthyrning i andra hand.

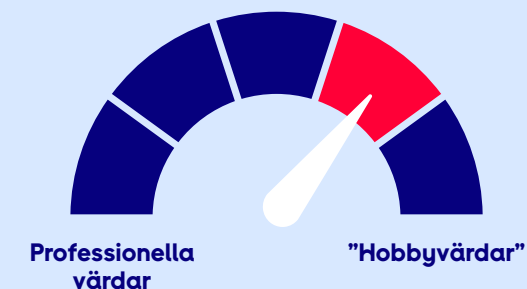
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Kristdemokraternas bostadspolitiska dokument innehåller inga diskussioner eller förslag vad gäller andrahandsuthyrning. I enkät svaret skriver partiet att det kan vara ett bra komplement till ordinarie marknaden, men frågan ges alltså inte samma utrymme som hos övriga regeringspartier.

Samtidigt har man i regeringen ställt sig bakom förslag som sannolikt kommer leda till en kraftig ökning av andrahandsuthyrning och fler s.k. hobbyvärdar.

Slutsats:

Behöver bostadsbidraget stärkas eller inte?

Hyresgästföreningens påstående:

"Bostadsbidraget behöver stärkas, till exempel genom att mottagargruppen breddas och stödnivåerna höjs."

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Kristdemokraterna skriver att de vill stärka bostadsbidraget för hushåll med svag ekonomi, särskilt barnfamiljer. Detta för att öka tryggheten och samtidigt minska risken för trångboddhet och i övrigt otrygga boendeförhållanden.

Dokumentanalys:

Inför valet 2022 förordade Kristdemokraterna:

- permanenta höjningar av bidraget
- en höjning av inkomstgränserna.

I regering har man medverkat till

- tillfälliga tillägg under levnads-kostnadskrisen
- höjda bostadskostnadsgränser i syfte att anpassa ersättningen till dagens hyresnivåer
- drivit vidare frågan om månads-uppgifter i syfte att minska återkrav.

Hyresgästföreningens bedömning

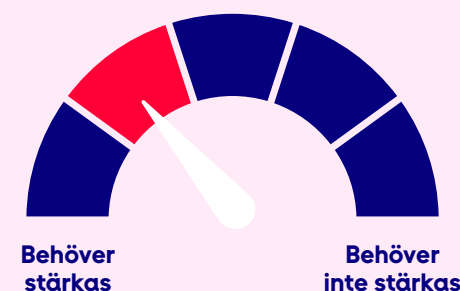
Sammanfattning:

Kristdemokraterna anser att bostadsbidraget är ett träffsäkert stöd och partiet har under en längre tid förordat en stärkning, både genom att beloppen höjs och genom att inkomstgränserna bättre anpassas till den allmänna inkomstutvecklingen. Regeringen har under det senaste året förvisso höjt bostadskostnadsgränserna, men denna reform är i sig inte tillräcklig för att stoppa bidragets pågående urholkning.

Kristdemokraternas uttalanden tyder på att partiet ser ett behov

av ytterligare stärkningar och att de sannolikt skulle vilja se större förändringar än vad regeringen hittills genomfört.

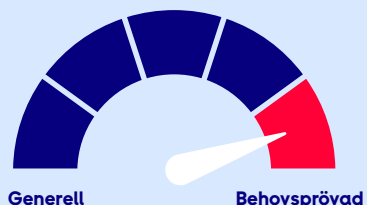
Slutsats:

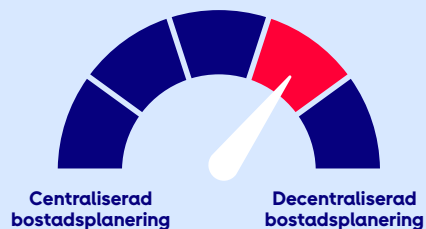

Liberalernas ställningstagande – översikt

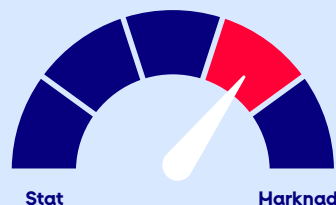
Bostadspolitikens inriktning:
Generell / Behovsprövad

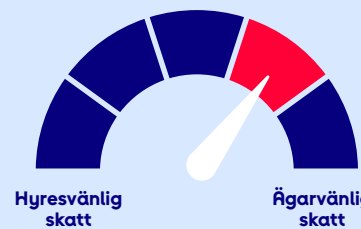
**Centraliserad bostadsplanering /
Decentraliserad bostadsplanering**

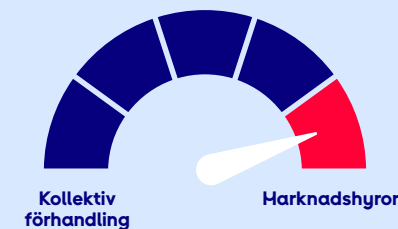
**Byggnad och bostads-
försörjning: Stat / Marknad**

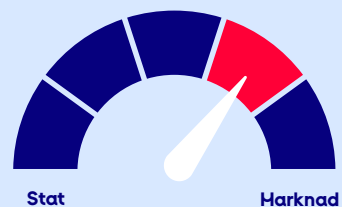
**Hyresvänlig skatt /
Ägarvänlig skatt**

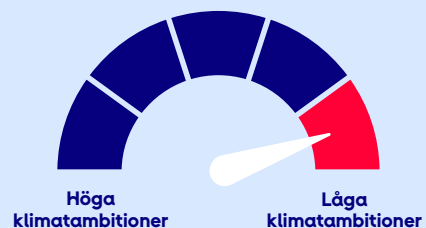
**Hyressättning: Kollektiv
förhandling / Marknadshyror**

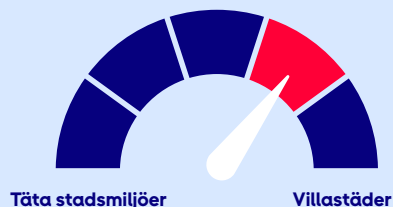
**Renoveringar och upp-
rustningar: Stat / Marknad**

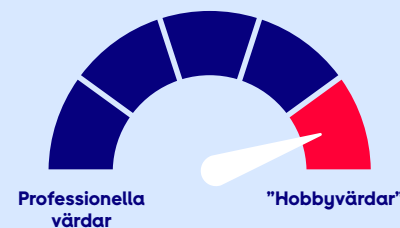
**Höga klimatambitioner /
Låga klimatambitioner**

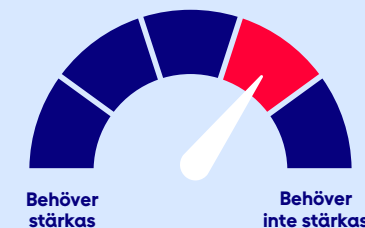
**Stadsplanering: Täta
stadsmiljöer/ Villastäder**

**Professionella värdar /
"Hobbyvärdar"**

**Bostadsbidraget: Behöver
stärkas / Behöver inte stärkas**

Bostadspolitikens inriktning: Generell eller behovsprövad?

Hyresgästföreningens påstående:

”Bostadsmarknaden fungerar bäst med en generell bostadspolitik, där stöd, åtgärder och insatser i huvudsak går till breda grupper i samhället, inte enbart de mest utsatta.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Liberalerna betonar att det vid sidan av den generella politiken finns behov för riktade, träffsäkra verktyg. Partiet framhåller att de jobbar med strukturreformer för att korta ledtider och pressa priser, men därutöver vill partiet också se s.k. behovsbostäder, vilka ska förmedlas till de mest behövande.

Dokumentanalys:

Liberalerna har lagt fram flera förslag som tillsammans innebär avsteg från den generella bostadspolitik. Till exempel vill partiet se:

- långtgående avregleringar på hyresmarknaden
- behovsbostäder till de mest behövande.

Partiet motsätter sig dessutom statliga (breda) stöd till byggande och renoveringar.

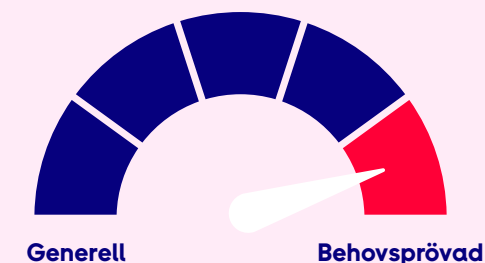
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Enligt Liberalerna ska staten inte stötta byggande eller bostadsförsörjning med breda subventioner, utan i stället fokusera på att skapa goda grundförutsättningar för en effektiv marknad. De grupper eller individer som av olika anledningar inte klarar sig på den fria marknaden ska hjälpas genom öronmärkta stöd och insatser. Som enda riksdagsparti föreslår Liberalerna dessutom en svensk form av social housing ("behovsbostäder").

Liberalerna distanserar sig alltså från idén om en generell bostadspolitik. Partiet ställer sig dessutom frågande till om den nuvarande modellen ens kan beskrivas som generell.

Slutsats:

Liberalerna

Centraliserad eller decentraliserad bostadsplanering?

Hyresgästföreningens påstående:

”Staten bör ha ett större inflytande över den fysiska planeringen och kommunernas markpolitik än i dag.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Liberalerna värnar det kommunala självstyret, som de menar ger kommuner möjlighet att ”pröva olika lösningar och [...] anpassa sig efter lokala förutsättningar.” Liberalerna satsar på regelförenklingar, mindre statlig överprövning och möjlighet för andra aktörer än kommunerna att driva planprocesser.

Dokumentanalys:

Dokumenten innehåller inga konkreta förslag som rör just ansvarsfördelningen mellan stat och kommun. Däremot har partiet flera förslag som tangerar frågan, ofta genom regelförenklingar. Till exempel:

- minskat inflytande för Länsstyrelserna vid överprövningar
- mer flexibelt strandskydd
- avskaffade kommunala särkrav.

Hyresgästföreningens bedömning

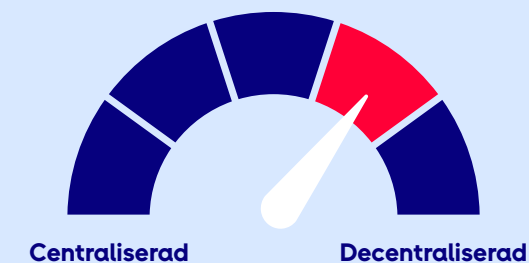
Sammanfattning:

Liberalerna förespråkar i grunden en decentraliserad planering. Partiets grundsyn är att det primärt är krångliga regler och byråkratiska processer som sätter käppar i hjulet för byggandet – inte att kommuner undandrar sig sitt ansvar i bostadsförsörjningsfrågan. Denna problembeskrivning förklarar också varför partiet inte uttrycker något behov av mer statlig styrning eller inflytande.

Sammantaget bedömer vi att Liberalerna ställer sig bakom den

nuvarande modellen. De förslag som läggs innebär, om något, än större frihetsgrader för kommunerna.

Slutsats:

Byggande och bostadsförsörjning: stat eller marknad?

Hyresgästföreningens påstående:

”Staten bör ta ett stort ekonomiskt ansvar för bostadsbyggande och bostadsförsörjning, till exempel genom förmånliga lån, byggstöd eller kreditgarantier.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Liberalerna är skeptiska till breda byggstöd, som de menar snedvrider marknaden och leder till att det byggs bostäder som inte efterfrågas av marknaden. Däremot är partiet mer positivt inställt till kreditgarantier för byggande, särskilt som verktyg i tider av ekonomisk osäkerhet och höga kostnader. Detta ses som ”en viktig åtgärd för att öka byggtakten och underlätta finansiering av nya bostäder.”

Dokumentanalys:

De förslag eller subventioner som Liberalerna kan ställa sig bakom handlar primärt om att stärka hushållens köpkraft, till exempel:

- skattefritt bosparande
- lättnader i kreditrestriktioner
- friare hyressättning.

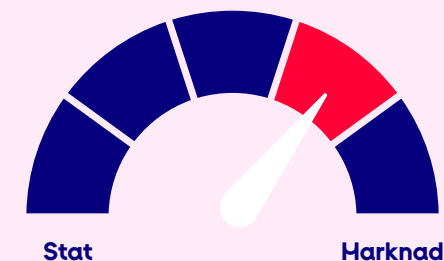
Förslaget om behovsbostäder skulle å andra sidan innebära ett visst mått av statlig finansiering, precis som regeringens kreditgarantier och tillskott till Norrlandsfonden.

Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Liberalerna är tydliga i sitt motstånd mot breda byggstöd, vilka ses som dyra och ineffektiva. Enligt Liberalerna är statens uppgift att främja goda marknadsförutsättningar, snarare än att subventionera byggande. Samtidigt ska det sägas att åtminstone vissa av förslagen, såsom skattefritt bosparande och behovsbostäder, förutsätter någon form av statlig finansiering.

Slutsats:

Hyresvänlig eller ägarvänlig skatt?

Hyresgästföreningens påstående:

"Skattesystemet missgynnar det hyrda boendet, och det är ett problem."

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Liberalerna menar att skattereglerna för hyresfastigheter bör förändras så att tillgången till hyresrätter kan öka och förutsättningarna för renovering/omvandling förbättras. Därför vill partiet se en bred skatteöversyn som bland annat tittar på förenklade momsregler och bättre möjligheter till avsättning för renovering och underhåll.

Dokumentanalys:

Skattefrågorna ägnas inte särskilt stort utrymme i partiets bostadspolitiska dokument. De förslag vi hittat är:

- skattefritt bosparande
- mer generösa regler för uppskov vid bostadsförsäljning.

I media har partiet uttalat sig positivt om Kristdemokraternas förslag om nedtrappad reavinstskatt. I övrigt lyser reformer på området med sin frånvaro.

Hyresgästföreningens bedömning

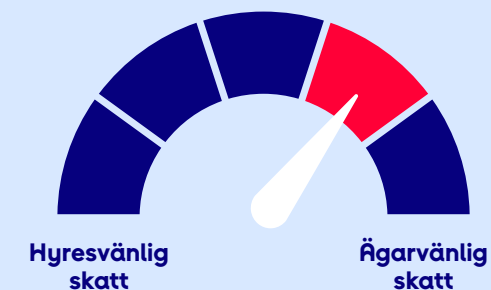
Sammanfattning:

Liberalerna instämmer helt i påståendet och förtydligar att skattereglerna behöver förändras i syfte att förbättra villkoren för fastighetsföretagande. Samtidigt visar vår genomgång att Liberalerna presenterar eller instämmer i förslag som skulle innebära ytterligare skattelättnader för bostadsägare, snarare än de hyresvänliga reformer som nämns i enkät svaret.

Vår bedömning är att partiet har förståelse för att det finns en

obalans, men att de konkreta förslagen i nuläget innebär en fortsättning av den ägarvänliga skattepolitiken.

Slutsats:

Kollektiv förhandling eller marknadshyror?

Hyresgästföreningens påstående:

”Svenska bostadshyror ska även fortsättningsvis baseras på bruksvärdesprincipen och kollektiva förhandlingar mellan hyresgäst och hyresvärd.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Liberalerna förklarar att varken köer eller nyproduktionskris löses genom att ”låsa fast dagens modell”. I stället vill partiet se en modell med fri hyressättning i nyproduktion, men med olika former av skydd för hyresgästen.

Dokumentanalys:

Liberalerna har under lång tid förespråkat:

- fri hyressättning i nyproduktion
- tydligare marknadsgenomslag i bruksvärdessystem.

Förändring av hyressättningen var (och är) en hjärtefråga för partiet, som inför valet 2022 lovade att ”inte låta en dag gå till spillo nästa mandatperiod”.

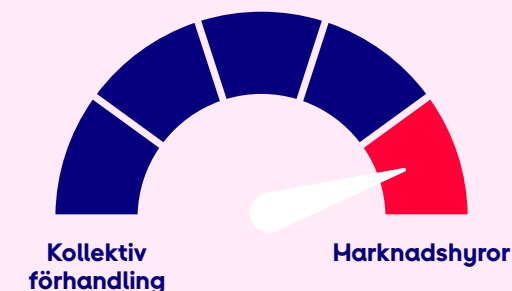
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Liberalerna är mycket kritiska till det nuvarande systemet och har länge varit drivande i frågan om friare hyressättning. I enkätsvaret ligger fokus på fri hyressättning i nyproduktion, men på hemsidan och i dokument från tiden i opposition framgår att partiet vill se en liberalisering också i befintligt bestånd. I media har partiet uttalat sig positivt om Moderaternas förslag på trygghetshyror.

Att partiet vill se bättre möjligheter till privatuthyrning – bland annat genom att tillåta högre hyror – förstärker bilden.

Slutsats:

Renoveringar och upprustningar: stat eller marknad?

Hyresgästföreningens påstående:

”Staten bör ge ett ökat ekonomiskt stöd till renovering och upprustning av bostäder, oavsett upplåtelseform.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Liberalerna framhåller ROT-avdraget som ett sätt för staten att underlätta för hushållen att renovera och underhålla sina bostäder. ROT-avdraget menar man ska ”värnas och utvecklas”. Gällande hyresrätten vill partiet ändra regelverket så att förutsättningarna för att rusta upp beståndet till rimliga kostnader stärks också här.

Dokumentanalys:

Liberalerna ställer sig generellt skeptiska till breda statliga renoverings- och upprustningsstöd. Partiet har bland annat:

- varit med och avvecklat energi-effektiviseringsstödet för flerbostadshus.

Men i regering har partiet också:

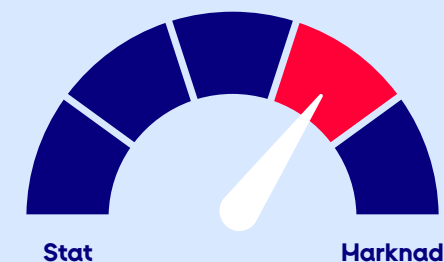
- hållit fast vid, och i omgångar höjt, rotavdraget
- aviserat förlängning av energi-effektiviseringsstödet till småhus (ännu inte på plats).

Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Liberalerna är uttalade motståndare till direkta renoverings- och upprustningsstöd. Samtidigt står man bakom rotavdraget, vilket är en stor subvention, om än inte enbart kopplad till renovering och upprustning. Sammantaget innebär partiets politik att det primärt är hushållen som förväntas finansiera renovering och upprustning, och särskilt tydligt är detta i det hyrda boendet.

Slutsats:

Höga eller låga klimatambitioner?

Hyresgästföreningens påstående:

"Klimat- och miljömässig hållbarhet i bostadssektorn är en målsättning som väger mycket tungt. För att uppnå denna behöver politiken vara beredd att kompromissa, även om det innebär utmaningar på andra områden."

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Liberalerna delar bilden av att bygg- och fastighetssektorn står för en stor del av de samlade utsläppen, men menar samtidigt att klimatpolitiken måste vara kostnadseffektiv och ändamålsenlig. Politik som riskerar att förvärra bostadsbristen utan stor klimatnytta ses därmed som fel väg att gå. Partiet konstaterar att branschen måste få rätt förutsättningar och att "hållbar utveckling skapas i en ekonomi med tillväxt och genom incitament som driver på omställningen."

Dokumentanalys:

Klimat- och miljöaspekter spelar ingen framträdande roll i Liberalernas bostadspolitiska dokument. Inte heller på hemsidan kopplas frågorna ihop på något tydligt sätt. Ett undantag är initiativet till ett reformerat strandskydd som partiet själva ser som en hållbarhetsåtgärd.

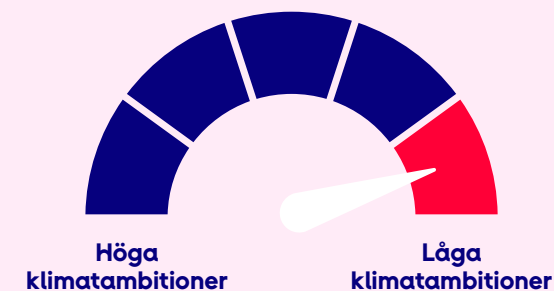
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Miljö- och hållbarhetsfrågor verkar inte vara särskilt integrerade i Liberalernas bostadspolitik. Partiet fokuserar på andra aspekter av bostadspolitiken och det medför att just hållbarhetsfrågan i mångt och mycket lyser med sin frånvaro. Detta ligger i linje med partiets enkät svar, som antyder att partiet undviker klimatpolitiska åtgärder som kan bli kostsamma eller förvärra bostadsbristen.

På bostadspolitikens område är vår bedömning därmed att Liberalerna har tämligen låga klimatambitioner.

Slutsats:

Täta stadsmiljöer eller villastäder?

Hyresgästföreningens påstående:

”Den större delen av bostadsförsörjningen kommer även i framtiden behöva tillfredsställas genom tät stadsbebyggelse.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Liberalerna säger att tät bebyggelse ofta behövs för att kunna bygga mycket där jobben och utbildningsplatserna finns. Man understryker samtidigt att Sverige behöver en bredd och kopplar ihop frågan med att det behövs fler ägarbostäder, framför allt i områden där ägande är underrepresenterat. Detta bör enligt partiet framför allt göras genom blandning i nyproduktion, och man vill inte ”förtäta med flerbostadshus i befintliga villaområden och förstöra områdenas karaktär.”

Dokumentanalys:

Vi hittar få konkreta förslag, men partiets bostadspolitiska rapport från 2022 betonar vikten av att kombinera tät stadsbebyggelse med gröna miljöer, som grönska, stadsnära odling och tätortsnära skog. Den täta stadsbebyggelsen tillskrivs också fördelar som bättre hushållning med mark och grönområden.

Partiet konstaterar att det ”[...] är bättre att vi bygger mycket och centralt, och behåller stora sammanhängande grönområden än att gles bebyggelse äter upp värdefull naturmark. Samtidigt möjliggör det för effektiva och hållbara trafikslag.”

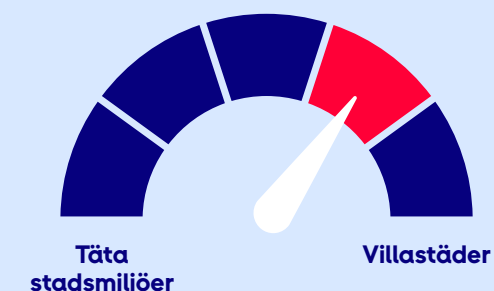
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

I den här frågan finns det intressant nog en viss diskrepans mellan partiets enkät svar och vad partiet gick till val på 2022. I enkät svaret verkar partiets tidigare fokus på grön och tät stadsbebyggelse ha tonats ner. I stället talar man exempelvis om vikten av att skydda attraktiva villaområden från förtätning med flerbostadshus. Denna förflyttning hänger sannolikt ihop både med regeringens småhuspolitik och det höga tonläget i diskussionen kring just förtätning av villaområden.

Denna förflyttning väger tungt i vår bedömning, som landar i att Liberalerna numera snarare prioriterar villastäder än täta stadsmiljöer.

Slutsats:

Professionella värdar eller "hobbyvärdar"?

Hyresgästföreningens påstående:

"Bostadspolitiken bör i första hand gynna professionella och långsiktiga fastighetsägare, snarare än att ytterligare stimulera andrahandsuthyrning."

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Liberalerna vill inte ställa hyresmarknadens olika delar mot varandra. Man menar att privatuthyrning fyller en funktion i och med att det möjliggör snabba utbudsökningar, vilket är viktigt för den som snabbt behöver få tag i en bostad. Partiet betonar också att det såklart finns fastighetsägare som inte sköter sig och tar sitt ansvar. Här vill partiet se snabbare och mer effektiva åtgärder vid misskötsel.

Dokumentanalys:

Inför valet 2022 föreslog Liberalerna

- en mer generös beräkning av skälig hyra
- begränsning av bostadsrättsföreningarnas möjlighet att neka uthyrning.

Förslagen återfinns till stor del i regeringens reformförslag på området.

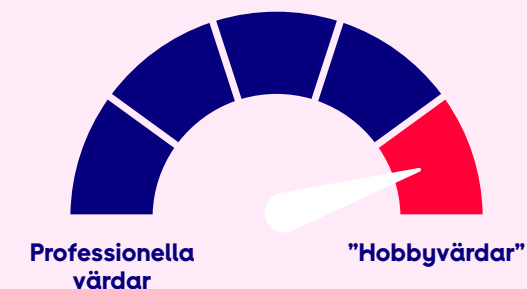
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Liberalerna har inga principiella invändningar mot privatuthyrning, utan ser det snarare som ett viktigt komplement på marknaden som ska uppmuntras. Partiet har också lagt förslag i den riktningen. Regeringens planer för En mer flexibel hyresmarknad innebär dessutom att småskalig privatuthyrning stimuleras.

Detta, i kombination med partiets enkät svar, gör att vi placerar Liberalerna långt ut på skalan.

Slutsats:

Behöver bostadsbidraget stärkas eller inte?

Hyresgästföreningens påstående:

”Bostadsbidraget behöver stärkas, till exempel genom att mottagargruppen breddas och stödnivåerna höjs.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Liberalerna uppger att de ser bostadsbidraget som en viktig del av trygghetssystemet som kan ge stabilitet åt ekonomiskt utsatta hushåll, inte minst bland barnfamiljer. Partiet vill göra en större genomlysning och försöka få till en ny modell, där exempelvis mottagargrupperna breddas.

Dokumentanalys:

Bostadsbidraget behandlas inte närmare på vare sig partiets hemsida eller i de bostadspolitiska dokumenten från tiden i opposition. Tillsammans med övriga Tidöpartier har liberalerna däremot

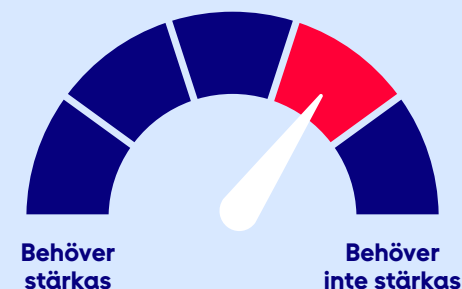
- medverkat till tillfälliga tillägg under levnadskostnadskrisen
- medverkat till viss höjning av bostadskostnadsgränserna i syfte att bättre anpassa till dagens hyresnivåer
- drivit vidare frågan om månadsuppgifter i syfte att minska återkrav.

Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Bostadsbidraget har inte ägnats särskilt stort utrymme i Liberalernas bostadspolitik de senaste åren. Varken i opposition eller i regering har partiet föreslagit några långtgående reformer av bostadsbidraget. I enkät svaret öppnar man förvisso för att få till stånd en ny modell, men vi hittar inga konkreta spår av detta i vår genomgång. Tidöpartierna har inte heller nämnvärt reformerat bidraget, trots en rad tillfälliga tillägg och en höjning av bostadskostnadsgränserna.

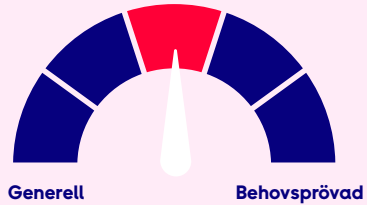
Slutsats:

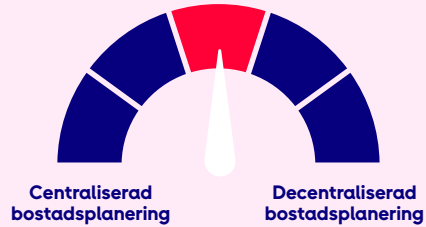

Sverigedemokraternas ställningstagande – översikt

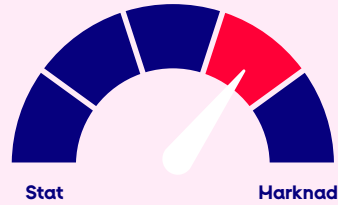
Bostadspolitikens inriktning:
Generell / Behovsprövad

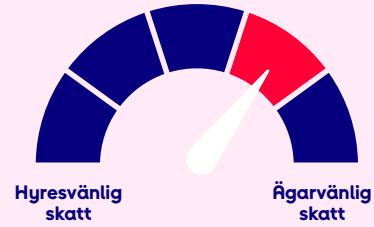
Centraliserad bostadsplanering / Decentraliserad bostadsplanering

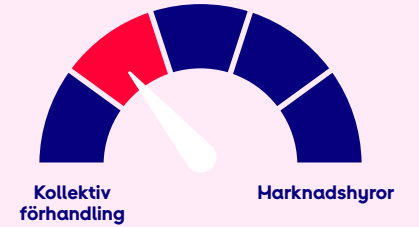
Byggnad och bostadsförsörjning: Stat / Marknad

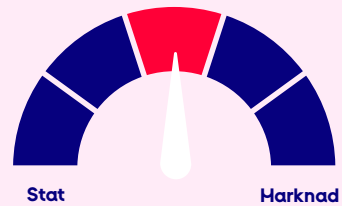
Hyresvänlig skatt / Ägarvänlig skatt

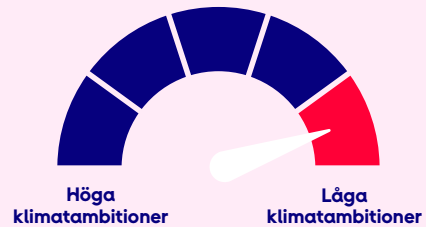
Hyressättning: Kollektiv förhandling / Marknadshyror

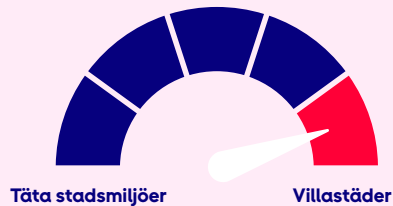
**Renoveringar och upp-
rustningar: Stat / Marknad**

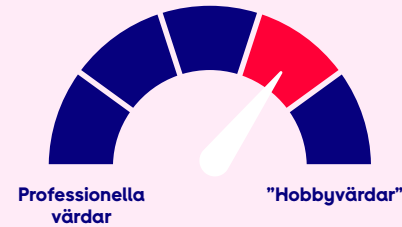
Höga klimatambitioner / Låga klimatambitioner

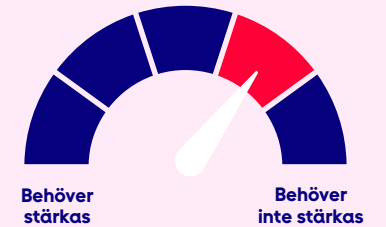
Stadsplanering: Täta stadsmiljöer/ Villastäder

Professionella värdar / "Hobbyvärdar"

Bostadsbidraget: Behöver stärkas / Behöver inte stärkas

Bostadspolitikens inriktning: Generell eller behovsprövad?

Hyresgästföreningens påstående:

”Bostadsmarknaden fungerar bäst med en generell bostadspolitik, där stöd, åtgärder och insatser i huvudsak går till breda grupper i samhället, inte enbart de mest utsatta.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Sverigedemokraterna betonar att politiken bör fokusera på att kostnaderna för både byggande och drift sänks, vilket gynnar alla grupper. Detta kopplar man också ihop med regelförenklingar och en allmänt mer välfungerande bostadsmarknad. Samtidigt menar partiet att man också stärker de ekonomiskt svaga hushållen genom riktade stöd, exempelvis barnfamiljer och äldre.

Dokumentanalys:

Sverigedemokraterna är skeptiska till breda byggstöd och ser hellre att subventioner är antingen behovsprövade eller med specifikt syfte (ex. breddat ägande):

- startlån
- subventionerat bospårande.

I Tidösamarbetet har fokus främst varit på att stärka olika behovsprövade verktyg:

- förslag om obligatoriska hyresgarantier
- större möjlighet till förturer
- viss stärkning av bostadsbidraget.

Hyresgästföreningens bedömning

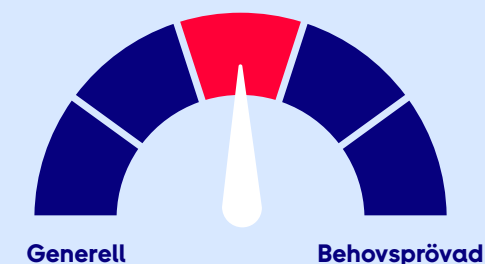
Sammanfattning:

Sverigedemokraterna har, liksom regeringspartierna, en skeptisk hållning till breda byggstöd. De subventioner partiet föreslår syftar i stället främst till att höja ägarandelen bland unga vuxna. Även om dessa inte är behovsprövade åtgärder i klassisk mening, förknippas de vanligtvis inte heller med en generell bostadspolitik.

Sverigedemokraterna uttrycker inget direkt motstånd mot en generell bostadspolitik, men det förhållandevis begränsade statliga engagemanget sätter samtidigt

tydliga gränser för en aktiv politik. Till skillnad från regeringspartierna värnar man däremot den svenska modellen på hyresmarknaden.

Slutsats:

Centraliserad eller decentraliserad bostadsplanering?

Hyresgästföreningens påstående:

”Staten bör ha ett större inflytande över den fysiska planeringen och kommunernas markpolitik än i dag.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Sverigedemokraterna framhåller att det kommunala planansvaret i huvudsak ska ligga kvar nära medborgarna. Statens roll är i stället att utveckla incitament för kommunerna att ta fram byggbar mark, och att genomföra förenklingar och tydligare ramar för planeringen.

Dokumentanalys:

Sverigedemokraterna vill bevara och värna den kommunala beslutanderätten i frågor som rör fysisk planering. Samtidigt har partiet andra förslag med koppling till frågan:

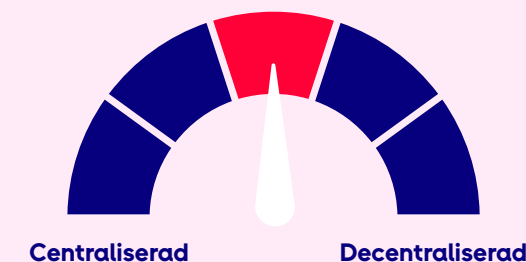
- utökad regional planering, ex. för att bistå mindre kommuner med viktig kompetens
- inrätta en bostads- och infrastrukturberedning för att ta samlat grepp kring bostadsförsörjningen
- lättnader i strandskydd och Länsstyrelsernas roll.

Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Sverigedemokraterna anser inte att statens inflytande över den fysiska planeringen bör öka – åtminstone inte i form av tvingande och/eller bindande verktyg. Däremot framhåller man att det kan finnas värde i större regionala inslag i planeringen. Generellt vill man också se ett tydligare helhetsgrepp kring frågor som rör bostadsförsörjning och infrastruktur, men alltså inte nödvändigtvis genom att statens inflytande stärks.

Slutsats:

Byggande och bostadsförsörjning: stat eller marknad?

Hyresgästföreningens påstående:

”Staten bör ta ett stort ekonomiskt ansvar för bostadsbyggande och bostadsförsörjning, till exempel genom förmånliga lån, byggstöd eller kreditgarantier.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Sverigedemokraterna tycker inte att alla bostadssubventioner är av ondo. Exempelvis ser man positivt på startlån och subventionerat bostadssparande för att hjälpa (unga) hushåll in på den ägda marknaden. Även kreditgarantier ses som ett användbart verktyg. Andra typer av riskdelningsmodeller kan också komma på tal, förutsatt att det utformas på ett strikt och träffsäkert sätt. Däremot är man mer skeptisk till generella byggsbubventioner som ”riskerar [...] att bli både dyra och ineffektiva.”

Dokumentanalys:

Sverigedemokraterna ser skeptiskt på breda byggstöd. Samtidigt motsätter man sig inte helt statlig finansiering. SD föreslår eller ställer sig bakom:

- startlån för unga vuxna
- subventionerat bosparande
- lättade kreditrestriktioner (regering).

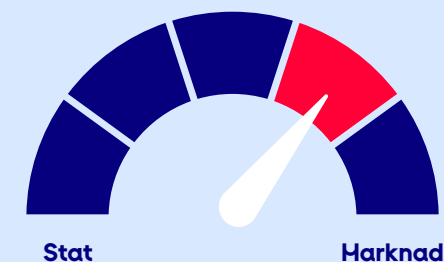
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Sverigedemokraterna förespråkar inga direkta byggsbubventioner. Partiet försöker hellre öka byggtakten genom en kombination av regel-förenklingar, kostnadssänkningar och stärkt köpkraft hos hushållen. De subventioner som faktiskt föreslås på området, som startlån och subventionerat bosparande, faller inom den senare kategorin.

Sammantaget anser Sverigedemokraterna att bostadsbyggande primärt ska finansieras av hushållen.

Slutsats:

Hyresvänlig eller ägarvänlig skatt?

Hyresgästföreningens påstående:

”Skattesystemet missgynnar det hyrda boendet, och det är ett problem.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Sverigedemokraterna understryker i fritextsvaret att det finns ”delar i avgifts- och skattesystemet som slår snett mellan upplåtelseformer och som i praktiken kan göra det dyrare att bygga och förvalta hyresrätter”, men ger inga konkreta exempel. Hursomhelst vill Sverigedemokraterna mot bakgrund av detta se en bred översyn av skattesystemet.

Dokumentanalys:

På beskattningsområdet har Sverigedemokraterna lagt fram flera förslag. Partiet vill bland annat:

- utreda avdragsgillt bosparande för unga
- sänka miniminivån i fastighetsavgiften
- sänka skatt på intäkter från privatuthyrning
- höja reavinstkatt på obebyggd tomtmark i syfte att motverka spekulation
- se över möjligheterna till skattefria underhållsfonder för hyresvärdar/ fastighetsägare.

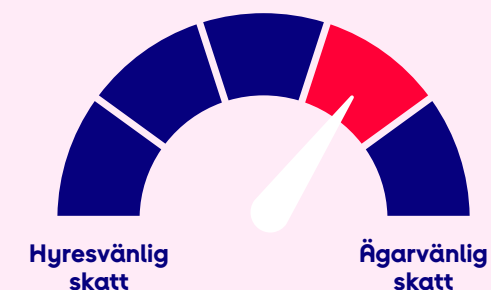
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Sverigedemokraterna identifierar visserligen en skatteobalans till hyresrättens nackdel, men beskriver inte vari den faktiskt består. Skattefria underhållsfonder skulle vara positivt för hyresgäster och för hyresrätten, men övriga förslag stärker snarare det ägda boendet. Exempel här är sänkt golv i fastighetsavgiften och avdragsgillt bosparande. Att göra det än mer förmånligt att hyra ut bostäder får också primärt anses gynna bostadsägare.

Partiets förslag spretar, men sammantaget bedömer vi att Sverigedemokraterna står för en ägarvänlig skattepolitik.

Slutsats:

Kollektiv förhandling eller marknadshyror?

Hyresgästföreningens påstående:

”Svenska bostadshyror ska även fortsättningsvis baseras på bruksvärdesprincipen och kollektiva förhandlingar mellan hyresgäst och hyresvärd.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Sverigedemokraterna skriver att bruksvärdesprincipen och förhandlingar mellan hyrestagare och fastighetsägare fyller en viktig funktion, och att de säger nej till marknadshyror. Samtidigt betonar partiet att de är positivt inställda till mer lokalt förhandlade hyror, där de enskilda hyresgästerna ”kan påverka både sin hyra och sin närmiljö på ett bättre sätt” genom direkta förhandlingar med fastighetsägaren.

Dokumentanalys:

Hyressättningsfrågan ägnas inget större utrymme i partiets dokument, men SD har tydliggjort att de

- motsätter sig marknadshyror, både i nyproduktion och i befintligt bestånd.

Samtidigt har partiet ställt sig bakom regeringens förslag på betydande liberaliseringar på andrahandsmarknaden, bland annat genom fritt avtalade hyresnivåer.

Hyresgästföreningens bedömning

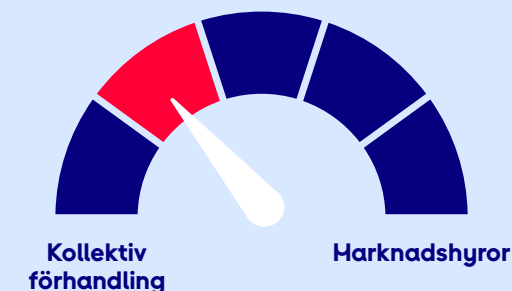
Sammanfattning:

Sverigedemokraterna är uttalade motståndare till marknadshyror. I praktiken har det alltså varit Sverigedemokraterna som satt stopp för regeringspartiernas olika förslag på friare hyressättning under mandatperioden.

Partiet ställer sig också bakom den nuvarande modellen för hyressättning, men betonar också värdet av mer förhandlingar direkt mellan hyresgäst och fastighetsägare.

Partiets motstånd mot marknadshyror sträcker sig inte heller till andrahandsmarknaden, där regeringen planerar betydande lättnader i lagstiftningen.

Slutsats:

Sverigedemokraterna

Renoveringar och upprustningar: stat eller marknad?

Hyresgästföreningens påstående:

”Staten bör ge ett ökat ekonomiskt stöd till renovering och upprustning av bostäder, oavsett upplåtelseform.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Sverigedemokraterna anser att renoveringar i grunden är fastighetsägarens ansvar och inget som generellt ska finansieras av staten. Däremot ser man att det kan finnas situationer där riktade, avgränsade stöd är motiverade, ex. till energieffektivisering, trygghetsskapande åtgärder eller för att rusta upp särskilt eftersatta bestånd. Partiet öppnar i fritextsvaret också upp för någon form av ROT-avdrag för hyreshus.

Dokumentanalys:

Gällande renoveringar och upprustningar har Sverigedemokraterna bland annat föreslagit

- skattefria underhållsfonder för fastighetsägare
- utredning av någon form av rotavdrag för hyresrättsbeståndet.

Tillsammans med regeringspartierna har SD också genomfört en tillfällig höjning av rotavdraget.

Hyresgästföreningens bedömning

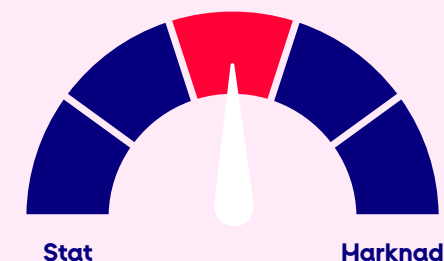
Sammanfattning:

Sverigedemokraterna anser inte att staten bör ta ett väsentligt större (finansiellt) ansvar för renovering/upprustning än i dag. Detta bekräftas både av partiets enkät svar och av innehållet i de bostadspolitiska dokumenten. Partiet vill visserligen se skattefria underhållsfonder och utreda möjligheten till rotavdrag i hyresrätt, men eftersom detaljer saknas är det svårt att bedöma satsningarnas storleksordning.

Avsaknaden av nya, direkta stöd kombinerat med ett stort rotavdrag

för bostadsägare, gör att Sverigedemokraterna står för kontinuitet med dagens system.

Slutsats:

Sverigedemokraterna

Höga eller låga klimatambitioner?

Hyresgästföreningens påstående:

"Klimat- och miljömässig hållbarhet i bostadssektorn är en målsättning som väger mycket tungt. För att uppnå denna behöver politiken vara beredd att kompromissa, även om det innebär utmaningar på andra områden."

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Sverigedemokraterna instämmer inte i påståendet och förtydligar att hållbarhet förvisso är viktigt, men att "klimatkrav inte får bli en ursäkt för att göra bostäder dyrare eller bromsa byggande och renoveringar." Partiet anser i stället att miljöambitioner ska vara teknikneutrala, rimliga och kostnadseffektiva, för att inte driva upp boendekostnader.

Dokumentanalys:

Frågan ägnas inte särskilt stort utrymme, men bland förslagen hittar vi exempelvis:

- underlättad användning av återbrukat material genom någon form av klassificering/ kvalitetsmärkning
- stärkt samhällsekonomiskt perspektiv vid miljöprövningar
- begränsad klagorätt vid miljökonsekvensbeskrivningar.

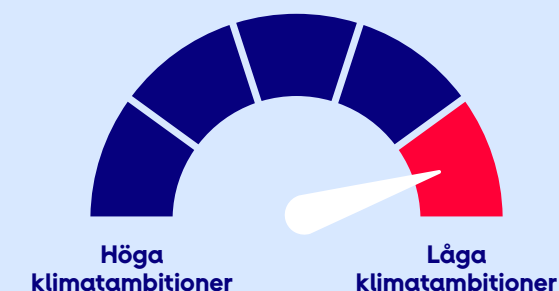
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Sverigedemokraterna anser inte att miljö- och hållbarhetsfrågor ska prioriteras högre än andra aspekter av bostadspolitik. Varken regeringens budget eller partiets egna dokument innehåller några särskilt långtgående förslag för att möjliggöra en grön omställning. Snarare ser partiet i många fall "gröna" ambitioner som bostadspolitiska hinder. Exempel är plan- och bygglagens miljöprövningar och miljökonsekvensbeskrivningar, som partiet anser inskränker allt för mycket på den samhällsekonomiska nyttan av byggprojekt.

Detta, i kombination med enkät-svaret, gör att vi bedömer att Sverigedemokraterna har ett svagt miljöperspektiv.

Slutsats:

Sverigedemokraterna

Täta stadsmiljöer eller villastäder?

Hyresgästföreningens påstående:

”Den större delen av bostadsförsörjningen kommer även i framtiden behöva tillfredsställas genom tät stadsbebyggelse.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Sverigedemokraterna instämmer inte alls i påståendet och menar att folket primärt efterfrågar villor och radhus. Sverigedemokraterna har därför fokuserat på att underlätta och stimulera den typen av boende. Samtidigt menar man att förtätning i städerna kan vara viktig för att uppnå högre rörlighet och därmed trygga områden.

Dokumentanalys:

Sverigedemokraterna fokuserar i sina dokument på trygghet och ”estetiskt tilltalande arkitektur”. Kopplat till detta vill partiet se fler småhus, ex. genom:

- typgodkänt ”Sverigehus”.
- Tidösamarbetet har man dessutom ställt sig bakom:
- egnahemskommissionär
- planeringsstimulanser för fler småhus.

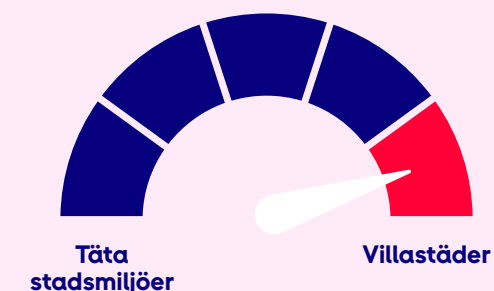
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Sverigedemokraterna utgår från att en stor del av befolkningen vill bo i små- eller radhus, och att det därmed är politikens uppgift att skapa förutsättningar för detta. Partiets fokus på villaägande syns bland annat i ”Sverigehuset” och i regeringens egnahemssatsning. Samtidigt hittar vi inga direkta resonemang kring eventuella fördelar med tät stadsbebyggelse. Partiet instämmer inte heller i enkätens påstående.

Sverigedemokraterna är därmed lätt-placerade i frågan och utmärker sig som den kanske tydligaste villaförespråkaren bland riksdagspartierna.

Slutsats:

Sverigedemokraterna

Professionella värdar eller "hobbyvärdar"?

Hyresgästföreningens påstående:

"Bostadspolitiken bör i första hand gynna professionella och långsiktiga fastighetsägare, snarare än att ytterligare stimulera andrahandsuthyrning."

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Sverigedemokraterna framhåller att politiken ska främja långsiktiga, seriösa fastighetsägare och motverka ocker och slumvärdar. Samtidigt understryks att andrahandsuthyrning i regel är en bra lösning för både hyresgäst och hyresvärd, men partiet ser det inte som något som ska ersätta nyproduktion och ett tryggt hyresbestånd.

Dokumentanalys:

Sverigedemokraterna har lagt fram flera förslag kopplade till privatuthyrning. Partiet vill bland annat

- utreda sänkt skatt på inkomster från privatuthyrning
- ta fram bättre statistik och underlag om privatuthyrning, bland annat för att "signalera möjligheterna med privatuthyrning på ett bra sätt."

Partiet ställer sig också bakom regeringens förslag på åtgärder för förenklad och utökad privatuthyrning.

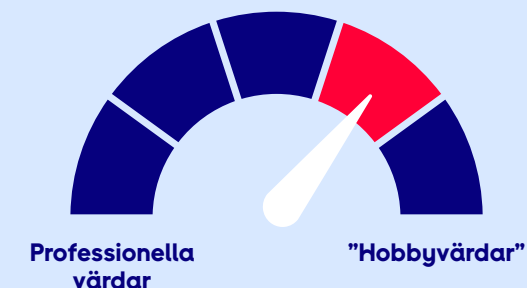
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Sverigedemokraterna är tydliga med att politiken ska främja seriösa, och långsiktiga fastighetsägare. Samtidigt betonar man att privatuthyrning i regel funkar bra och partiet har under åren lagt fram flera förslag för att stimulera detta ytterligare. Inom Tidö-samarbetet har man dessutom ställt sig bakom regeringens förslag på omfattande avregleringar på området.

Partiet har med andra ord flera förslag som skulle leda till fler "hobbyvärdar", men till skillnad från regeringspartierna värnar man också den ordinarie marknaden.

Slutsats:

Sverigedemokraterna

Behöver bostadsbidraget stärkas eller inte?

Hyresgästföreningens påstående:

”Bostadsbidraget behöver stärkas, till exempel genom att mottagargruppen breddas och stödnivåerna höjs.”

Vad säger partiet?

Enkät svar:

Sverigedemokraterna anser att bostadsbidraget fyller en viktig funktion, då det kan riktas direkt till dem är i behov av stöd. Vidare skriver man att bidraget behöver anpassas till utvecklingen på hyresmarknaden, exempelvis stigande hyror.

Dokumentanalys:

Gällande bostadsbidraget har Sverigedemokraterna:

- medverkat till tillfälliga tillägg under levnadskostnadskrisen
- föreslagit och medverkat till höjda bostadskostnadsgränser
- argumenterat för krav på längre bosättningstid i Sverige (punkt i Tidöavtalet).

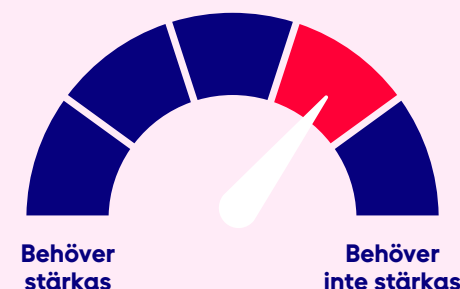
Hyresgästföreningens bedömning

Sammanfattning:

Tillsammans med övriga Tidöpartier har Sverigedemokraterna förlängt bostadsbidragets tillfälliga tillägg i flera omgångar, och även genomfört en höjning av bostadskostnadsgränserna. Samtidigt har vi inte kunnat hitta några förslag på mer genomgripande förändringar av bidragets konstruktion, exempelvis i syfte att inflationssäkra ersättningsnivåerna. Det innebär att bostadsbidragets pågående urholkning kommer att fortsätta. SD har

dessutom argumenterat för striktare krav på bosättningstid, vilket inte kan ses som annat än en försvagning av bidraget.

Slutsats:

Så tycker Hyresgästföreningen

Bostadspolitikens inriktning: generell / behovsprövad

En generell bostadspolitik omfattar alla hushåll, oberoende av ålder, ekonomisk status och familjesituation. Detta leder till bred acceptans i väljarkollektivet och stabilitet över tid. Vissa riktade åtgärder behövs alltid, såsom bostadsbidrag och hyresgarantier, men en politik som fokuserar allt för mycket på selektiva insatser riskerar att tappa skattebetalarnas stöd. Detta leder i sin tur ofta till underfinansiering och dåliga resultat. Insatser som enbart riktar in sig på ekonomiskt svagare grupper riskerar dessutom att spä på segregation, stigmatisering och ojämlikhet.

Bostadsplanering: centraliserad / decentraliserad

Kommunerna har en nyckelroll när det kommer till att planera för fler bostäder, men i dagsläget är incitamenten ofta otillräckliga. Att bygga nytt är nämligen kostsamt, både ekonomiskt och politiskt, och för den enskilda kommunen kan det framstå som

enklare att låta grannkommunen stå för byggandet. På nationell nivå blir resultatet att nyproduktionen inte håller jämna steg med befolkningens behov. Därför anser Hyresgästföreningen att det behövs tydligare statlig styrning, genom en nationell översiktsplan och kommunal byggbonus.

Bostadsbyggande: stat / marknad

Bostadsbyggande helt finansierat av hushållen blir konjunkturkänsligt, vilket leder till stora nedgångar så fort förutsättningarna försämras. Över tid innebär detta ett lägre byggande, hög skuldsättning och höga boendekostnader för hushållen. Hyresgästföreningen anser därför att staten bör ta ett stort ansvar för finansiering av bostadsbyggande, exempelvis genom förmånliga byggån och investeringsstöd.

Skatt i bostadssektorn: hyresvänlig / ägarvänlig

I dag ger skattesystemet tydliga och omotiverade fördelar till det ägda boendet. Hyresgästföreningen anser att skattesystemet inte ska premiera en

upplåtelseform framför en annan, och förespråkar därför en genomgripande skattereform för att jämna ut villkoren mellan hyrt och ägt boende.

Hyressättning: kollektiv förhandling / marknadshyror

Kollektivt förhandlade hyror balanserar parternas intressen på ett bättre sätt än både marknadshyror och statlig hyresreglering. Marknadshyror skulle dessutom innebära väsentligt högre hyror och undergräva hyresgästernas besittningsskydd. Hyresgästföreningen ställer sig därför bakom den svenska modellen på hyresmarknaden med kollektiv förhandling baserat på bruksvärdesprincipen. Det kollektiva inflytandet bidrar också till ett starkt konsumentskydd och gör hyresrätten till en trygg, prisvärd och attraktiv boendeform.

Renoveringar: stat / marknad

Renoveringar som genomförs helt på marknadens villkor tenderar att leda till kraftigt höjda boendekostnader, framför allt i hyresrätt där ekonomiska stöd saknas. För att beståndet ska kunna hållas i gott skick utan att hyresgäster tvingas flytta från sina hem vill Hyresgästföreningen se statligt stöd för renovering och upprustning. Detta gäller inte minst med tanke på behovet av genomgripande energieffektivisering och klimatanpassning.

Klimat- och miljö i bostadspolitiken: höga klimatambitioner / låga klimatambitioner

Bygg- och fastighetssektorn står för en mycket stor del av Sveriges samlade klimatutsläpp. Det är därför viktigt att kraftfulla åtgärder vidtas för att göra sektorn mer hållbar och minska utsläppen. För att omställningen ska kunna genomföras på ett socialt hållbart sätt anser Hyresgästföreningen att staten bör ta ett stort ansvar för både finansiering och planering. Detta kan ske i form av stöd till energieffektiviseringar och reformer som underlättar för hyresgäster att leva klimatsmart, till exempel bättre kollektivtrafik och mer utbyggd laddinfrastruktur.

Stadsplanering: täta stadsmiljöer / villastäder

Tät bebyggelse kännetecknas av en relativt låg resursanvändning per bostad och bidrar dessutom till ett bättre underlag för viktig samhällsservice. Jämfört med gles bebyggelse leder det också till fler bostäder och bättre möjligheter för människor att bo i attraktiva områden. Hyresgästföreningen anser att förutsättningarna för att förvandla glesbefolkade villaområden till attraktiva trädgårdsstäder behöver förbättras.

Hyresmarknadens aktörer: professionella värdar / hobbyvärdar

Att vara hyresvärd innebär ett stort ansvar; för området, för fastigheten och inte minst för hyresgästerna. Hyresgästföreningen anser att större och professionella värdar har bättre förutsättningar att bedriva sin verksamhet långsiktigt och erbjuda hög boendekvalitet. Professionella värdar minskar också risken för godtycke och osäkra villkor för hyresgästen. Politiska förslag som syftar till att stimulera andrahandsuthyrning riskerar dessutom att leda till spekulationsköp och högre hyror. Vi vill därför stärka skyddet för andrahandshyresgäster

och avskaffa privatuthyrningslagen som möjliggör för marknadshyror i andrahandsuthyrning av ägt boende.

Bostadsbidraget: behöver stärkas / behöver inte stärkas

Bostadsbidraget är ett i grunden träffsäkert stöd, som syftar till att ge hushåll med svag ekonomi möjlighet att efterfråga goda och tillräckligt rymliga bostäder. Dessvärre har bidraget försvagats kraftigt över tid, eftersom politiken inte gjort tillräckligt för att anpassa bidragets hyres- och inkomstnivåer till samhällsutvecklingen. Hyresgästföreningen anser att bostadsbidraget behöver stärkas och att konstruktionen bör göras om i grunden för att förhindra en liknande urholkning i framtiden.

Partiernas agerande i riksdagen

Under den senaste mandatperioden har partierna tagit ställning i en rad olika bostadspolitiska frågor. Hyresgästföreningen har identifierat tio särskilt viktiga och relevanta omröstningar.

Partierna kan rösta ja, nej eller avstå från att rösta. Partierna kan också lämna en reservation till beslutet. Detta kan vara aktuellt till exempel när ett parti inte stödjer ett beslut fullt ut, men ändå väljer att rösta ja.

Ett beslut kan också fattas med så kallad acklamation. Det innebär att den formella omröstningen hoppas över, oftast för att helt enkelt spara tid. Att beslut fattas med acklamation kan bero på att samtliga partier är överens, eller att det finns en stor och uppenbar majoritet i frågan.

Fokus ligger på omröstningar kopplade till regeringens lagförslag, snarare än på eventuella följdmotioner. I vissa fall redogörs för reservationer som rör andra punkter i förslaget än den som omröstningen avser.

Åtgärder för tryggare bostadsområden	Civilutskottet, 22 maj 2024
Åtgärder för en bättre bostadsförsörjning	Civilutskottet, 29 januari 2025
Lättnader i byggkraven för studentbostäder	Civilutskottet, 21 maj 2025
Ett nytt regelverk för bygglov	Civilutskottet, 22 oktober 2025
Förbättrad modell för presumtionshyra	Civilutskottet, 19 november 2025
Utveckling av makrotillsynsområdet	Finansutskottet, 4 mars 2026
Kommunala hyresgarantier för en socialt hållbar bostadsförsörjning	Civilutskottet, 6 maj 2026
En mer flexibel hyresmarknad	Civilutskottet, 20 maj 2026
Lag om hyrköp av bostad	Civilutskottet, 26 maj 2026
Lag om avgift för områdessamverkan	Civilutskottet, 26 maj 2026

Åtgärder för tryggare bostadsområden

Förslaget i korthet: Fastighetsägare ska få utökade möjligheter att säga upp hyresgäster som begår brott som försämrar närmiljön för andra boende. Dessutom skärps hyresgästens skyldighet att bevara tryggheten inom fastigheten. Förslaget innebär också förbättringar för hyresgäster som utsätts för våld av en närstående.

Parti	Ja	Nej	Avstår	Reservation	Acklamation
Socialdemokraterna			●	●	
Miljöpartiet			●	●	
Vänsterpartiet		●		●	
Centerpartiet			●	●	
Moderaterna	●				
Kristdemokraterna	●				
Liberalerna	●				
Sverigedemokraterna	●				

Reservation 1 (S, MP): Lagarna bör träda i kraft den 1 januari 2025, inte 1 juli 2024.

Reservation 2 (V): Förslagen om skärpt hyresrättsligt regelverk är rättsosäkra, oproportionerliga och i strid med barnkonventionen. Förslagen riskerar dessutom att slå mot dem som redan är hårt drabbade, med hemlöshet som möjlig konsekvens. Möjligheten till skarpare sanktioner kommer inte förbättra tryggheten i våra bostadsområden.

Reservation 3 (C): Lagförslagen i den del det avser att hyresvärden ska ha rätt att få tillträde till lägenheten för att utöva tillsyn bör avslås. I fall där det rör sig om förmodad brottslighet är det en fråga för polisen och andra rättsvårdande myndigheter, inte hyresvärden.

Åtgärder för en bättre bostadsförsörjning

Förslaget i korthet: Det tydliggörs att kommunala bostadsförmedlingar får reservera lägenheter och använda sig av förturer, utan att rätten att ta ut köavgift påverkas.

Parti	Ja	Nej	Avstår	Reservation	Acklamation
Socialdemokraterna				●	●
Miljöpartiet				●	●
Vänsterpartiet				●	●
Centerpartiet					●
Moderaterna					●
Kristdemokraterna					●
Liberalerna					●
Sverigedemokraterna					●

Reservation 1 (S, MP): Förturer bör företrädesvis användas för de som har sociala, ekonomiska eller medicinska skäl, eller som i övrigt är i behov av skydd. Regeringens lagförslag riskerar att leda till förturer i främst näringspolitiskt syfte.

Reservation 2 (V): Nuvarande lagstiftning ger tillräckliga möjligheter till förturer där det finns specifika behov.

Lättnader i byggkraven för studentbostäder

Förslaget i korthet: Det ska bli möjligt att göra undantag från kraven på tillgänglighet och användbarhet i byggnader som innehåller studentbostäder. Undantagen gäller för högst 80 procent av antingen de bostäder som finns i en byggnad eller tillkommer när en åtgärd vidtas. Detta ska skapa förutsättningar för ökat byggande och lägre hyror.

Parti	Ja	Nej	Avstår	Reservation	Acklamation
Socialdemokraterna	●				
Miljöpartiet			●	●	
Vänsterpartiet		●		●	
Centerpartiet	●				
Moderaterna	●				
Kristdemokraterna	●				
Liberalerna	●				
Sverigedemokraterna	●				

Reservation 1 (V): Lägre hyror bör uppnås med andra medel än kvalitetssänkningar för studenterna. Dessutom står de förväntade kostnadsminskningarna inte i proportion till de försämringar som förslagen innebär för studenter, oavsett funktionsvariation.

Reservation 2 (MP): Det saknas förklaring för hur de tjugo procent av bostäderna som är anpassade ska tillgängliggöras för studenter med funktionsnedsättning. Risken är att kötiderna blir långa, vilket skulle slå hårt mot en grupp som redan är underrepresenterad vid högre studier. Dessutom är nyttan i form av sänkta hyror försumbar i relation till den försämring förslaget innebär.

Ett nytt regelverk för bygglov

Förslaget i korthet: Regeringen vill göra det lättare att bygga utan bygglov, särskilt i områden utanför detaljplan och vid tillbyggnader/ fasadändringar. Dessutom föreslås reglerna kring vindar och äldre detaljplaner göras mer flexibla.

Parti	Ja	Nej	Avstår	Reservation	Acklamation
Socialdemokraterna					●
Miljöpartiet					●
Vänsterpartiet				●	●
Centerpartiet					●
Moderaterna					●
Kristdemokraterna					●
Liberalerna					●
Sverigedemokraterna					●

Reservation (V): Förslagen innebär många och stora förändringar i regelverket. Regeringen bör återkomma med en bättre genomarbetad proposition. Om förslagen trots allt ska genomföras bör tiden för ikraftträdandet senareläggas, för att ge kommuner, myndigheter och berörda aktörer en rimlig chans att klara utmaningarna.

En förbättrad modell för presumtionshyra

Förslaget i korthet: De nya reglerna ska ge större möjligheter att justera presumtionshyrorna löpande under hyrestiden. Detta ska skapa både bättre förutsättningar att bygga hyresbostäder och möjliggöra lägre inflyttningshyror.

Parti	Ja	Nej	Avstår	Reservation	Acklamation
Socialdemokraterna	●				
Miljöpartiet		●			
Vänsterpartiet		●			
Centerpartiet	●				
Moderaterna	●				
Kristdemokraterna	●				
Liberalerna	●				
Sverigedemokraterna	●				

Reservation 1 (V, MP): Civilrättslig lagstiftning bör inte gälla för avtal som har ingåtts före ikraftträdandet. Det finns inte tillräckliga skäl i frågan för en retroaktiv tillämpning. Det finns dessutom inte stöd för föreställningen att retroaktiv tillämpning skulle ha en positiv inverkan på nyproduktionen.

Utveckling av makrotillsynsområdet

Förslaget i korthet: Förslaget innebär lättnader i kreditrestriktionerna, bland annat genom höjt bolånetak och att det skärpta amorteringskravet slopas. Syftet är att minska trösklarna på bostadsmarknaden och att fler ska kunna äga sin bostad.

Parti	Ja	Nej	Avstår	Reservation	Acklamation
Socialdemokraterna					●
Miljöpartiet					●
Vänsterpartiet					●
Centerpartiet					●
Moderaterna					●
Kristdemokraterna					●
Liberalerna					●
Sverigedemokraterna					●

Under punkten "Utvärdering av åtgärderna" betonar S och MP att de i grunden är positiva till de föreslagna förenklarna. Samtidigt påpekar de att lättade makrotillsynsåtgärder också innebär risker. Därför vill partierna att regeringen återkommer med en utvärdering för att säkerställa att de bostadspolitiska målen uppnås, och att de nya reglerna inte enbart leder till högre priser, högre skuldsättning och ökade ränteinbetalningar

Kommunala hyresgarantier för en socialt hållbar bostadsförsörjning

Förslaget i korthet: Kommuner ska kunna bli skyldiga att erbjuda hyresgarantier för att hjälpa enskilda hushåll att etablera sig på bostadsmarknaden. Det innebär att regeringen kan införa en skyldighet för kommuner att ge hyresgarantier.

Parti	Ja	Nej	Avstår	Reservation	Acklamation
Socialdemokraterna					●
Miljöpartiet					●
Vänsterpartiet					●
Centerpartiet					●
Moderaterna					●
Kristdemokraterna					●
Liberalerna					●
Sverigedemokraterna					●

Reservation (MP, C): Under punkten "lagstiftningens framtida utformning" framförs att det, utöver förslaget om obligatorisk kommunal hyresgaranti, finns behov av att reglera vilka krav som hyresvärdar får ställa på nya hyresgäster. Detta då kraven som ställs i många fall är orimliga och på så sätt försvårar tillgången till en bostad. C och MP anser att regeringen bör återkomma med lagförslag på vilka krav en hyresvärd får ställa, i enlighet med förslag i SOU 2022:14.

En mer flexibel hyresmarknad (1)

Förslaget i korthet: Regeringen vill skapa en mer flexibel hyresmarknad och öka tillgången till bostäder. En ny privatuthyrningslag ska förenkla för privatpersoner att hyra ut sin bostad, och hyressättningen ska göras friare. Möjligheten att hyra ut bostadsrätter i andra hand föreslås också utökas, bland annat genom att föreningens möjlighet att neka begränsas.

Punkt 1: En ny privatuthyrningslag

Parti	Ja	Nej	Avstår	Reservation	Acklamation
Socialdemokraterna	●				
Miljöpartiet	●				
Vänsterpartiet		●		●	
Centerpartiet	●				
Moderaterna	●				
Kristdemokraterna	●				
Liberalerna	●				
Sverigedemokraterna	●				

Reservation (V): Vänsterpartiet anser att regeringens förslag inte innehåller några förbättringar för andrahandshyresgäster, utan att det snarare kommer leda till ännu högre hyror och ett försämrat skydd för dessa hyresgäster. Dessutom anser man att de nuvarande reglerna är tillräckligt generösa och att det saknas skäl att genomföra ytterligare lagändringar i samma riktning.

En mer flexibel hyresmarknad (2)

Förslaget i korthet: Regeringen vill skapa en mer flexibel hyresmarknad och öka tillgången till bostäder. En ny privatuthyrningslag ska förenkla för privatpersoner att hyra ut sin bostad, och hyressättningen ska göras friare. Möjligheten att hyra ut bostadsrätter i andra hand föreslås också utökas, bland annat genom att föreningens möjlighet att neka begränsas.

Punkt 2: Utökade möjligheter för bostadsrättshavare att upplåta sin lägenhet i andra hand

Parti	Ja	Nej	Avstår	Reservation	Acklamation
Socialdemokraterna		●		●	
Miljöpartiet		●		●	
Vänsterpartiet		●		●	
Centerpartiet	●				
Moderaterna	●				
Kristdemokraterna	●				
Liberalerna	●				
Sverigedemokraterna	●				

Reservation (S, V, MP): Partierna bakom reservationen menar att de nuvarande reglerna för upplåtelse i andra hand redan är tillräckligt generösa och att det därmed saknas skäl att genomföra ytterligare förenklingar. Dessutom hänvisar man till, och instämmer i, den kritik som framförts från flera remissinstanser att de nya reglerna kan leda till spekulationsköp och negativa konsekvenser för föreningarna.

En mer flexibel hyresmarknad (3)

Förslaget i korthet: Regeringen vill skapa en mer flexibel hyresmarknad och öka tillgången till bostäder. En ny privatuthyrningslag ska förenkla för privatpersoner att hyra ut sin bostad, och hyressättningen ska göras friare. Möjligheten att hyra ut bostadsrätter i andra hand föreslås också utökas, bland annat genom att föreningens möjlighet att neka begränsas.

Punkt 3: En ny modell för blockhyra

Parti	Ja	Nej	Avstår	Reservation	Acklamation
Socialdemokraterna		●		●	
Miljöpartiet		●		●	
Vänsterpartiet		●		●	
Centerpartiet	●				
Moderaterna	●				
Kristdemokraterna	●				
Liberalerna	●				
Sverigedemokraterna	●				

Reservation (S, V, MP): Partierna bakom reservationen hänvisar till den kritik som kommit mot förslaget, bland annat att blockhyresavtal kan komma att missbrukas om möjligheterna att göra undantag från besittningsskyddet utökas, och att den nya modellen för hyressättning kan innebära att hyresgäster tvingas att betala marknadshyror. Dessutom är partierna negativa till att tillstånd till blockhyra ska kunna ges för en blockhyresgäst att hyra ut till en juridisk person. Detta menar man medför risker för otrygga boendeförhållanden och stegrande hyror.

Lag om hyrköp av bostad

Förslaget i korthet: Lagen innebär ett nytt och tryggare system för avtalsformen och syftar på sikt till att fler ska kunna äga sitt boende. En nyhet är att det nu blir möjligt att göra en bindande utfästelse om försäljning av fast egendom och tomträtter, inte bara av bostadsrätter. Propositionen innehåller dessutom förslag för att göra ägarrätten mer attraktiv, bland annat genom förstärkta möjligheter att vidta sanktioner mot en ägarlägenhetsägare som allvarligt stör sin omgivning.

Parti	Ja	Nej	Avstår	Reservation	Acklamation
Socialdemokraterna		●		●	
Miljöpartiet		●		●	
Vänsterpartiet			●	●	
Centerpartiet	●				
Moderaterna	●				
Kristdemokraterna	●				
Liberalerna	●				
Sverigedemokraterna	●				

Reservation 1 (S, MP): Partierna hänvisar till kritik från Lagrådet, som menar att lagen inte ger ett tillräckligt konsumentskydd och att hyrköpare inte alltid kommer inse eller överväga riskerna förknippade med köpet. Partierna hänvisar också till andra remissinstanser som pekar på ekonomiska risker som kan vara svåra att överblicka för den enskilde hyrköparen. Dessutom befarar man att hyrköpsavgiften kan bli orimligt hög och att modellen blir ett sätt att kringgå hyreslagens regler om skälig hyra.

Reservation 2 (V): Även Vänsterpartiet hänvisar till remissinstanserna, och menar att modellen brister i grundläggande konsumentskydd och att det finns en risk att ekonomiskt utsatta hushåll lockas in i ofördelaktiga avtal. Dessutom framförs att en viktig kontrollfunktion mot ekonomisk brottslighet faller bort eftersom avtalen sköts utan fastighetsmäklare.

Lag om avgift för områdessamverkan

Förslaget i korthet: En ny lag ska göra det möjligt för den som bedriver områdessamverkan (exempelvis en kommun) att ta ut en avgift från berörda fastighetsägare. Syftet med lagen är att fördela kostnaderna för samverkan på ett sätt som står i proportion till den nytta som berörda fastighetsägare kan anses få av samverkansarbetet.

Parti	Ja	Nej	Avstår	Reservation	Acklamation
Socialdemokraterna		●		●	
Miljöpartiet		●		●	
Vänsterpartiet		●		●	
Centerpartiet		●		●	
Moderaterna	●				
Kristdemokraterna	●				
Liberalerna	●				
Sverigedemokraterna	●				

Reservation (S, V, C, MP): Partierna framför i två särskilda yttranden kritik mot förslaget, och menar att det inte finns ett reellt behov av den föreslagna lagstiftningen. Tvärtom ser man en risk i att det frivilliga samarbetet, som på många håll redan fungerar bra, kan komma att undergrävas. S, V och MP anser dessutom att förslaget innebär en förskjutning i av ansvaret för trygghetsfrågor, från det offentliga till privata aktörer. Det ser man principiellt som fel väg att gå, samtidigt som man också ser en risk i att kostnaderna i förlängningen landar på hyresgästerna.

Källor och material

Socialdemokraterna

Socialdemokraterna. (u.å.-a). *Bostad*. socialdemokraterna.se.

Socialdemokraterna. (u.å.-b). med anledning av prop. 2025/26:172 *Effektiv och säker byggprocess* [Kommittémotion (2025/26:3975)].

Socialdemokraterna. (2025a). *Bostadspolitik* [Kommittémotion (2025/26:3650)].

Socialdemokraterna. (2025b). *Ny riktning för Sverige* [Partimotion (2025/26:3551)].

Socialdemokraterna. (2025c). *Skattepolitik* [Kommittémotion (2025/26:3553)].

Socialdemokraterna. (2026a). med anledning av prop. 2025/26:157 *Lag om avgift för områdessamverkan* [Kommittémotion (2025/26:3974)].

Socialdemokraterna. (2026b). med anledning av prop. 2025/26:180 *Förenklade regler vid ändring av en byggnad* [Kommittémotion (2025/26:4010)].

Socialdemokraterna. (2026c). med anledning av prop. 2025/26:187 *En mer flexibel hyresmarknad* [Kommittémotion (2025/26:4011)].

Socialdemokraterna. (2026d). med anledning av prop. 2025/26:188 *Lag om hyrköp av bostad* [Kommittémotion (2025/26:4012)].

Miljöpartiet

Miljöpartiet. (u.å.). *Bostäder*. miljöpartiet.se.

Miljöpartiet. (2025a). *Cirkulär ekonomi* [Partimotion (2025/26:3548)].

Miljöpartiet. (2025b). *Energieffektivisering för Sverige* [Kommittémotion (2025/26:3547)].

Miljöpartiet. (2025c). *Ett höjt och reformerat bostadsbidrag* [Kommittémotion (2025/26:3503)].

Miljöpartiet. (2025d). *Sverige förtjänar bättre –Miljöpartiets budgetmotion för 2026* [Partimotion (2025/26)].

Miljöpartiet. (2025e). *Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik* [Kommittémotion (2025/26:3514)].

Miljöpartiet. (2025f). *Åtgärder för en bättre bostadsförsörjning* [Kommittémotion (2025/26:3545)].

Miljöpartiet. (2026a). med anledning av prop. 2025/26:157 *Lag om avgift för områdessamverkan* [Kommittémotion (2025/26:3981)].

Miljöpartiet. (2026b). med anledning av prop. 2025/26:180 *Förenklade regler vid ändring av en byggnad* [Kommittémotion (2025/26:4059)].

Miljöpartiet. (2026c). med anledning av prop. 2025/26:187 *En mer flexibel hyresmarknad* [Kommittémotion (2025/26:4065)].

Miljöpartiet. (2026d). med anledning av prop. 2025/26:188 *Lag om hyrköp av bostad* [Kommittémotion (2025/26:4064)].

Miljöpartiet. (2026e). med anledning av prop. 2025/26:212 *Kommunala hyresgarantier för en socialt hållbar bostadsförsörjning* [Kommittémotion (2025/26:4067)].

Vänsterpartiet

Vänsterpartiet. (2025a). *Bostadspolitik, planering och byggande* [Partimotion (2025/26:2821)].

Vänsterpartiet. (2025b). *En ny regering – För ett starkare Sverige* [Partimotion (2025/26:2792)].

Vänsterpartiet. (2025c). *En starkare ekonomisk familjepolitik* [Kommittémotion (2025/26:2781)].

Vänsterpartiet. (2025d). *Ett rättvist skattesystem* [Kommittémotion (2025/26:2783)].

Vänsterpartiet. (2025e). *Hyresrätt och allmännyttan* [Kommittémotion (2025/26:2775)].

Vänsterpartiet. (2025f). med anledning av prop. 2024/25:192 *En förbättrad modell för presumtionshyra* [Kommittémotion (2025/26:175)].

Vänsterpartiet. (2025g). *Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn* [Partimotion (2025/26:3166)].

Vänsterpartiet. (2025h). *Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik* [Partimotion (2025/26:3171)].

Vänsterpartiet. (2026a). med anledning av prop. 2025/26:157 *Lag om avgift för områdessamverkan* [Kommittémotion (2025/26:3966)].

Vänsterpartiet. (2026b). med anledning av prop. 2025/26:187 *En mer flexibel hyresmarknad* [Kommittémotion (2025/26:3995)].

Vänsterpartiet. (2026c). med anledning av prop. 2025/26:188 *Lag om hyrköp av bostad* [Kommittémotion (2025/26:4004)].

Centerpartiet

Centerpartiet. (u.å.-a). *Bostäder och samhällsbyggnad* [Kommittémotion (2025/26:3184)].

Centerpartiet. (u.å.-b). *Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik* [Kommittémotion (2025/26:3735)].

Centerpartiet. (u.å.-c). *Vår politik – Politik A-Ö – Bostad*. centerpartiet.se.

Centerpartiet. (u.å.-d). *Vår politik – Politik A-Ö – Bostadsbyggande*. centerpartiet.se.

Centerpartiet. (u.å.-e). *Vår politik – Politik A-Ö – Bostadsskatter*. centerpartiet.se.

Centerpartiet. (u.å.-f). *Vår politik – Politik A-Ö – Bostäder i hela landet*. centerpartiet.se.

Centerpartiet. (u.å.-g). *Vår politik – Politik A-Ö – Hyresrätter*. centerpartiet.se.

Centerpartiet. (u.å.-h). *Vår politik – Politik A-Ö – Hållbart byggande*. centerpartiet.se.

Centerpartiet. (u.å.-i). *Vår politik – Politik A-Ö – Samhällsplanering*. centerpartiet.se.

Centerpartiet. (u.å.-j). *Vår politik – Politik A-Ö – Strandskydd*. centerpartiet.se.

Centerpartiet. (2025). *En budget för framtiden – Fler jobb och lägre utsläpp* [Partimotion (2025/26:3811)].

Moderaterna

Moderaterna. (2019). *Ökat byggande med snabbare byggprocesser och ökad tillgång på mark* [Kommittémotion (2019/20:3355)].

Moderaterna. (2020a). med anledning av prop. 2020/21:144 *Klimatdeklaration för byggnader* [Kommittémotion (2020/21:3956)].

Moderaterna. (2020b). med anledning av prop. 2020/21:201 *Stärkt skydd för hyresgäster* [Kommittémotion (2020/21:4103)].

Moderaterna. (2021a). *Reformer för ett ökat byggande och en bättre fungerande bostadsmarknad* [Kommittémotion (2021/22:3708)].

Moderaterna. (2021b). *Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik* [Kommittémotion (2021/22:4023)].

Moderaterna. (2026, mars 31). *Bostadspolitik*. moderaterna.se.
<https://moderaterna.se/var-politik/bostadspolitik/>

Kristdemokraterna

Kristdemokraterna. (u.å.-a). *Politik A till Ö – Amorteringskrav*. kristdemokraterna.se.

Kristdemokraterna. (u.å.-b). *Politik A till Ö – Bostad*. kristdemokraterna.se.

Kristdemokraterna. (u.å.-c). *Politik A till Ö – Bostadsbidrag*. kristdemokraterna.se.

Kristdemokraterna. (u.å.-d). *Politik A till Ö – Fastighetsskatt*. kristdemokraterna.se.

Kristdemokraterna. (u.å.-e). *Politik A till Ö – Hyresrätt*. kristdemokraterna.se.

Kristdemokraterna. (u.å.-f). *Politik A till Ö – Hyrköp*. kristdemokraterna.se.

Kristdemokraterna. (u.å.-g). *Politik A till Ö – Reavinstskatt*. kristdemokraterna.se.

Kristdemokraterna. (u.å.-h). *Politik A till Ö – RUT och ROT*. kristdemokraterna.se.

Kristdemokraterna. (u.å.-i). *Politik A till Ö – Ränteavdrag*. kristdemokraterna.se.

Kristdemokraterna. (u.å.-j). *Politik A till Ö – Samhällsplanering och byggande*. kristdemokraterna.se.

Kristdemokraterna. (u.å.-k). *Politik A till Ö – Småhus*. kristdemokraterna.se.

Kristdemokraterna. (2021). *Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik* [Kommittémotion (2021/22:4222)].

Liberalerna

Liberalerna. (u.å.). *Vår politik – Bostad*. liberalerna.se.

Liberalerna. (2021a). *Bostadspolitik där alla får plats – Liberalernas bostadsmotion* [Kommittémotion (2021/22:3997)].

Liberalerna. (2021b). *Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik* [Kommittémotion (2021/22:3961)].

Liberalerna. (2022). *Alla får plats – Bostadspolitik rapport*.

Sverigedemokraterna

Sverigedemokraterna. (u.å.-a). *Inriktning för bostadspolitik* [Kommittémotion (2024/25:1386)].

Sverigedemokraterna. (u.å.-b). *Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik* [Kommittémotion (2021/22:3886)].

Sverigedemokraterna. (2021). *Ansvarsfull bostadspolitik* [Kommittémotion (2021/22:2587)].

Sverigedemokraterna. (2022). *Sverigehuset*. sd.se.

Sverigedemokraterna. (2023). *Ansvarsfull hyres- och bostadsrätt* [Kommittémotion (2023/24:406)].

Sverigedemokraterna. (2024a). *Finansiering inom bostads- och fastighetsområdet* [Kommittémotion (2024/25:1387)].

Sverigedemokraterna. (2024b). med anledning av prop. 2024/25:42 *Åtgärder för en bättre bostadsförsörjning* [Kommittémotion (2024/25:3276)].

Sverigedemokraterna. (2024c). *Planering och byggande* [Kommittémotion (2024/25:1383)].

Tidö / gemensamma dokument / övrigt

Bergvall, O. (2024, december 4). *Rödgröna splittrade i synen på försäljningarna av allmännyttan*. dagensarena.se.

<https://www.dagensarena.se/innehall/sa-ser-partierna-pa-forsaljningarna-av-allmannyttan/>

Friberg, V. (u.å.). *MP sågar hyrköpsförslag – kräver omtag efter Lagrådets varning*. bostadspolitik.se. Hämtad <https://bostadspolitik.se/mp-sagar-hyrkopsforslag-kraver-omtag-efter-lagradets-varning/>

Friberg, V. (2025a, oktober 30). *Reavinstskatten delar riksdagen: L mest positiva, S varnar för orättvisa*. bostadspolitik.se.
<https://bostadspolitik.se/reavinstskatten-delar-riksdagen-l-mest-positiva-s-varnar-for-orattvisa/>

Friberg, V. (2025b, november 13). *Även L öppnar för trygghetshyror: "Det viktiga är att vi får till en förändring"*.
<https://bostadspolitik.se/aven-l-oppnar-for-trygghetshyror-det-viktiga-ar-att-vi-far-till-en-forandring/>

Friberg, V. (2026a, januari 28). *Här är 28 bostadsrelaterade motioner som kastas i papperskorgen*. bostadspolitik.se.
<https://bostadspolitik.se/har-ar-28-bostadsrelaterade-motioner-som-kastas-i-papperskorgen/>

Friberg, V. (2026b, april 9). *S ansluter till kritiken mot hyrköp – vill stoppa regeringens proposition*. bostadspolitik.se.

<https://bostadspolitik.se/s-ansluter-till-kritiken-mot-hyrkop-vill-stoppa-regeringens-proposition/>

Friberg, V. (2026c, april 24). *Efter S-kritik: MP vill se hyresförvärvslag*. bostadspolitik.se.

<https://bostadspolitik.se/efter-s-kritik-mp-vill-se-hyresforvarvslag/>

Hederos, J. (2026, februari 12). *Fler ägarlägenheter dröjer – trots färdiga utredningen*. Altinget.

https://www.altinget.se/artikel/flu-agarlagenheter-drojer-regeringen-tar-omtag-efter-kritik?utm_source=chatgpt.com

Justitiedepartementet. (2025). *Uppdrag Utökade möjligheter att säga upp bostadsrättshavare som begår brott*.

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet. (2024). *Uppdrag att verka för ökat småhusbyggande genom en ny egnahemsrörelse*.

Miljöpartiet vill se social bostadsstiftelse för att minska hemlösheten. (2026, april 9). bostadspolitik.se. <https://bostadspolitik.se/miljopartiet-vill-se-social-bostadsstiftelse-for-att-minska-hemlosheten/>

Regeringen. (2025). *Budgetpropositionen för 2026* [Proposition (2025/26:1)].

Regeringen. (2026a). *En förbättrad modell för presumtionshyra* [Proposition (2024/25:192)].

Regeringen. (2026b). *En mer flexibel hyresmarknad* [Proposition (2025/26:187)].

Regeringen. (2026c). *Ett nytt regelverk för bygglov* [Proposition (2024/25:169)].

Regeringen. (2026d). *Förenklade regler vid ändring av byggnad* [Proposition (2025/26:180)].

Regeringen. (2026e). *Identitetskrav vid lagfart och åtgärder mot kringgåenden av bostadsrättslagen* [Proposition (2025/26:106)].

Regeringen. (2026f). *Kommunala hyresgarantier för en socialt hållbar bostadsförsörjning* [Proposition (2025/26:212)].

Regeringen. (2026g). *Lag om hyrköp av bostad* [Proposition (2025/26:188)].

Regeringen. (2026h). *Lättnader i byggkraven för studentbostäder* [Proposition (2024/25:132)].

Regeringen. (2026i). *Utveckling av makrotillsynsområdet* [Proposition (2025/26:119)].

Regeringen. (2026j). *Åtgärder för en bättre bostadsförsörjning* [Proposition (2025/26:42)].

Regeringen. (2026k). *Åtgärder för tryggare bostadsområden* [Proposition (2025/26:112)].

Tidöavtalet: *Överenskommelse för Sverige*. (2022).

